

Analýza faktorů ovlivňujících obsazenost Strategické průmyslové zóny Holešov

Ing. Hana Soukupová

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Ing. Hana SOUKUPOVÁ**
Osobní číslo: **M090482**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Finanční řízení podniku**

Téma práce: **Analýza faktorů ovlivňujících obsazenost Strategické průmyslové zóny Holešov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Prostudujte odbornou literaturu a dokumenty týkající dané problematiky.

II. Praktická část

- Charakterizujte Zlínský kraj jako investora Strategické průmyslové zóny Holešov.
- Popište původní záměry týkající se přínosu a obsazenosti strategických průmyslových zón se zaměřením na Strategickou průmyslovou zónu Holešov.
- Provedte vyhodnocení současného stavu strategických průmyslových zón se zaměřením na Strategickou průmyslovou zónu Holešov.
- Definujte a analyzujte faktory ovlivňující naplněnost zón a zájem investorů o vstup do strategických průmyslových zón a navrhněte další možný postup vedoucí ke zlepšení využití strategických průmyslových zón se zaměřením na Strategickou průmyslovou zónu Holešov.

Závěr

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

HOLMAN, Robert, 2005. *Ekonomie*. Vyd. 4. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-891-6.

KINCL, Michael, 2003. *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Vyd.1. Praha: Linde nakladatelství. ISBN 80-86131-48-3.

SEDLÁČKOVÁ, Helena, 2006. *Strategická analýza*. Vyd. 2. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-367-1.

SYNEK, Miloslav, 2006. *Podniková ekonomika*. Vyd. 4. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-892-4.

VALACH, Josef, 2010. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. Vyd. 2. Praha: Ekopress. ISBN 80-86929-01-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Adam Skovajsa**

Datum zadání bakalářské práce: **16. března 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **27. dubna 2012**

Ve Zlíně dne 6. dubna 2012

PaedDr. Josef Rydlo
Zast. děkanka

Ing. Eva Heczková, Ph.D.
Zast. ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
 - bez omezení;
 - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

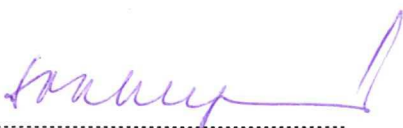
- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 24. dubna 2012

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Vymezení rozvojových ploch na území Zlínského kraje a budování Strategické průmyslové zóny Holešov je v souladu s cílem současných vlád o trvale udržitelný rozvoj a s regionálními politikami Evropské unie, České republiky a Zlínského kraje. Proto je v teoretické části charakterizován region, regionální rozvoj, regionální politika, regionální disparita a konkurenceschopnost. Dále je vysvětlen pojem investic a investičního rozhodování, protože jeho součástí je i volba území pro podnikání. V praktické části je stručně charakterizována Česká republika a Zlínský kraj a regionální politiky Evropské unie, České republiky a Zlínského kraje, definovány průmyslové zóny a strategické průmyslové zóny a uvedeny strategické průmyslové zóny vybudované v České republice. Tato práce se zaměřuje na Strategickou průmyslovou zónu Holešov – v práci jsou popsány okolnosti jejího vzniku, původní cíle, realizace a současný stav. Cílem této práce je analýza faktorů, které jsou důvodem současného neobsazení Strategické průmyslové zóny Holešov.

Klíčová slova: Regionální politika, regionální rozvoj, trvale udržitelný rozvoj, konkurenceschopnost, investiční rozhodování, průmyslová zóna, Strategická průmyslová zóna Holešov, hospodářská krize.

ABSTRACT

A definition of developing areas in the territory of Zlín Region and building of the Holešov Strategic Industrial Zone is in accordance with the objective of the current governments on sustainable development and with regional policies of the European Union, the Czech Republic and Zlín Region. Therefore, the region, regional development, regional policy, regional disparity and competitiveness are characterized in the theoretical part. A concept of investment and making the investment decisions are further explained because a choice of a territory for business is a part of them. In the practical part, there are briefly characterized the Czech Republic, Zlín Region and regional policy of the European Union, the Czech Republic and Zlín Region, there are the industrial zones and strategic industrial zones defined, and strategic industrial zones built in the Czech Republic listed. This thesis is focused on the Holešov Strategic Industrial Zone - in the thesis there are described circumstances of its formation, the original aims, its construction and the current state of play. An aim of this thesis is to analyze the factors causing the current non-occupation of the Holešov Strategic Industrial Zone.

Keywords: regional policy, regional development, sustainable development, competitiveness, making investment decisions, industrial zone, the Holešov Strategic Industrial Zone, economic crisis.

Na tomto místě bych ráda poděkovat konzultantce ing. Janě Šilhánové a vedoucímu práce ing. Adamu Skovajsovi za cenné připomínky, rady a poznatky, které jsem využila při zpracování této bakalářské práce.

Speciální poděkování patří všem mým kolegům ze Zlínského kraje a společnosti Industry Servis ZK, a.s. za materiály, konzultace a názory.

„Predikce v ekonomické a politické sféře se pravdě vzdalují natolik, že kdykoliv porovnáím předpověď s fakty, musím se štípnout a přesvědčit se, že nesním.“

Nassim Nicholas Taleb

OBSAH

ÚVOD	12
I TEORETICKÁ ČÁST	14
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	15
1.1 REGION.....	15
1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	15
1.2.1 Definice regionální politiky.....	15
1.2.2 Cíle regionální politiky.....	16
1.2.3 Úrovně provádění regionální politiky	16
1.2.4 Úkoly podle úrovní regionální politiky.....	17
1.2.5 Kohezní politika	18
1.3 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	18
1.3.1 Definice regionálního rozvoje.....	18
1.3.2 Základní faktory ovlivňující regionální rozvoj	18
1.3.3 Trvale udržitelný rozvoj	19
1.4 REGIONÁLNÍ DISPARITA.....	19
1.4.1 Definice regionálních disparit	19
1.4.2 Státem podporované regiony.....	20
2 KONKURENCESCHOPNOST	21
2.1 DEFINICE KONKURENCESCHOPNOSTI	21
2.2 KONKURENCESCHOPNOST JAKO CÍL REGIONÁLNÍ POLITIKY	21
2.3 VYBRANÉ DOKUMENTY ZABÝVAJÍCÍ SE KONKURENCESCHOPNOSTÍ	21
2.3.1 Lisabonská strategie	21
2.3.2 Strategie hospodářského růstu České republiky 2005-2013	22
2.3.3 Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020	23
2.4 PODPORA PODNIKÁNÍ.....	23
3 INVESTICE A INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ	25
3.1 ZÁKLADNÍ DEFINICE	25
3.2 INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ.....	25
3.3 INVESTIČNÍ RIZIKO.....	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 ČESKÁ REPUBLIKA	29
4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	29
4.2 ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ.....	29
4.3 KLASIFIKACE NUTS REGIONŮ V ČESKÉ REPUBLICE.....	30
4.4 STATISTICKÉ UKAZATELE	32
4.4.1 Makroekonomické ukazatele.....	32
4.4.2 Demografické údaje	36
4.4.3 Postavení ČR v mezinárodním srovnání	37
5 ZLÍNSKÝ KRAJ	39
5.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	39
5.2 ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	39

5.3	ZLÍNSKÝ KRAJ JAKO ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÝ CELEK.....	40
6	REGIONÁLNÍ POLITIKA EU, ČR A ZK.....	43
6.1	REGIONÁLNÍ POLITIKA EU.....	43
6.1.1	Politiky EU.....	43
6.1.2	Důvody pro vznik a existenci regionální politiky.....	44
6.1.3	Souvislost mezi regionální politikou EU a SPZ Holešov.....	44
6.2	REGIONÁLNÍ POLITIKA ČR.....	45
6.2.1	Historie regionální politiky v ČR.....	45
6.2.2	Cíle regionální politiky 2000-2013.....	46
6.2.3	Ministerstvo pro místní rozvoj.....	47
6.3	REGIONÁLNÍ POLITIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	47
6.3.1	Ekonomická situace Zlínského kraje po sametové revoluci – východiska pro zpracování PRÚOZK.....	48
6.3.2	Výchozí situace při vzniku Zlínského kraje.....	49
6.3.3	PRÚOZK z roku 2002.....	50
6.3.4	Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020.....	51
6.3.5	PRÚOZK 2010-2012.....	52
6.3.6	Současnost – nejdůležitější makroekonomické ukazatele a mezikrajské srovnání.....	53
7	PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE.....	56
7.1	AGENTURA PRO PODPORU PODNIKÁNÍ A INVESTIC CZECHINVEST.....	56
7.2	PRŮMYSLOVÉ ZÓNY.....	57
8	STRATEGICKÉ PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE.....	59
8.1	DEFINICE STRATEGICKÝCH PRŮMYSLOVÝCH ZÓN.....	59
8.2	DOSAVADNÍ VÝVOJ V BUDOVNÍ SPZ.....	59
8.3	STRATEGICKÉ PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČR.....	61
8.3.1	SPZ Kolín – Ovčáry.....	61
8.3.2	Ostrava – Mošnov.....	63
8.3.3	Most – Joseph.....	64
8.3.4	Žatec – Triangle.....	65
8.3.5	SPZ Holešov.....	66
8.3.6	SPZ Nošovice.....	67
8.3.7	SPZ Škoda Plzeň.....	67
8.4	VÝHLED.....	68
9	STRATEGICKÁ PRŮMYSLOVÁ ZÓNA HOLEŠOV.....	69
9.1	HISTORIE VZNIKU.....	69
9.2	ZÁMĚRY A CÍLE SPZ HOLEŠOV.....	73
9.2.1	Původní záměry a cíle.....	73
9.2.2	Nová studie.....	74
9.3	PROGRAM NA PODPORU PODNIKATELSKÝCH NEMOVITOSTÍ A INFRASTRUKTURY.....	77
9.3.1	1. stupeň – žádost o registraci projektu.....	78
9.3.2	2. stupeň – žádost o souhlas s realizací projektu.....	78
9.3.3	3. stupeň – žádost o vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.....	78
9.4	PRŮBĚH REALIZACE.....	79

9.4.1	Majetkoprávní příprava území	79
9.4.2	Základní technická a dopravní infrastruktura.....	80
9.5	FINANCOVÁNÍ.....	81
9.6	OBSAZOVÁNÍ SPZ HOLEŠOV	82
9.7	VÝHLED.....	83
10	DŮVODY NENAPLNĚNÍ STRATEGICKÝCH PRŮMYSLOVÝCH ZÓN SE ZAMĚŘENÍM NA SPZ HOLEŠOV	84
10.1	HOSPODÁŘSKÁ RECESE.....	84
10.2	VLÁDNÍ POLITIKA ÚSPOR	91
10.3	CHYBĚJÍCÍ VNITŘNÍ INFRASTRUKTURA	93
10.4	ZDLOUHAVĚJŠÍ POSTUP PŘI JEDNÁNÍ S INVESTORY V PŘÍPADĚ ÚSC	94
10.5	EXISTENCE JINÝCH PRŮMYSLOVÝCH PLOCH	95
10.6	POPLATKY ZA VYNĚTÍ ZE ZPF	97
10.7	KORUPCE.....	98
10.8	NEDOSTATEČNÁ PROPAGACE A MARKETING.....	100
10.9	EKOLOGIČTÍ AKTIVISTÉ	101
10.10	OMEZENÍ PRO INVESTORY V ZÓNĚ	101
10.11	CHYBĚJÍCÍ DOPRAVNÍ NAPOJENÍ	102
	ZÁVĚR	104
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	108
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	119
	SEZNAM OBRÁZKŮ	120
	SEZNAM TABULEK.....	121
	SEZNAM GRAFŮ	122

ÚVOD

Zlínský kraj býval ekonomicky silnou oblastí republiky. Privatizací a restrukturalizací v devadesátých letech se začal hospodářsky propadat – jednak skončil obuvnický a letecký průmysl, jednak se z kraje uprostřed republiky stal krajem „okrajovým“. Problémy prohloubila špatná dopravní dostupnost kraje. Tak se stalo, že se Zlínský kraj dostal až na dno mezi regiony České republiky. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky byla tvorba HDP ve Zlínském kraji podprůměrná.

Se vstupem do EU se otázka vyrovnání regionálních rozdílů dostává do popředí. S přihlédnutím k cíli Zlínského kraje zvýšit svou hospodářskou úroveň a dostat se mezi přední regiony republiky bylo zřejmé, že je potřeba mimo jiné motivovat příchod zahraničních investorů. V celé republice však chyběly vhodné rozvojové plochy, na kterých by mohly být realizovány investiční záměry. Tak začaly vznikat průmyslové zóny a v roce 2005 vláda České republiky vymezila také strategické průmyslové zóny jako zóny o dané minimální výměře, nebo zóny připravované pro významného či vážného investora.

Jednou ze strategických průmyslových zón se stala i zóna v Holešově. Představitelé Zlínského kraje rozhodli o vymezení rozvojových ploch na území kraje už v roce 2003. Zóna v Holešově se stala jednou z největších rozvojových ploch v České republice a v roce 2005 získala statut strategické průmyslové zóny. Předpokládalo se, že SPZ Holešov přispěje ke zvýšení podílu Zlínského kraje na HDP, zaměstnanosti, průměrného výdělku, zlepšení dopravní infrastruktury a zkvalitnění občanské vybavenosti v regionu.

Po výkupu pozemků byla v roce 2009 ukončena výstavba základní technické a dopravní infrastruktury a pozemky byly připraveny pro budoucí investory. Původní předpoklady počítaly se zahájením výroby v SPZ Holešov v roce 2009, největším přírůstkem výroby v roce 2010 a naplněním zóny v roce 2012.

Mezitím však došlo ke změně strategie při obsazování strategických průmyslových zón. Rozhodlo se, že místo jednoho strategického partnera bude obsazování probíhat diverzifikovaně a bude potřeba připravit pozemky pro menší investory. Nezbytné proto bude vybudovat vnitřní technickou a dopravní infrastrukturu, aby každému investorovi mohl být nabízen již zasíťovaný pozemek. Na to však v současné době nejsou prostředky. A tak navzdory původním předpokladům a očekáváním dnes Strategická průmyslová zóna

Holešov zeje prázdnotou - v březnu 2012 naplněna z 1 % - a není týdne, aby tato situace nebyla v médiích prezentována jako fiasko.

Já i moji kolegové, kteří se na realizaci zóny podílíme, vidíme, co všechno ovlivňuje dnešní neutěšený stav v zóně. Vzhledem k tématu bakalářské práce a její návaznosti na strategické dokumenty na nadnárodní, národní i regionální úrovni je v teoretické části charakterizován region, regionální rozvoj, regionální politika, regionální disparita a konkurenceschopnost. Dále je vysvětlen pojem investic a investičního rozhodování. Praktická část mimo stručnou charakteristiku České republiky a Zlínského kraje zmiňuje regionální politiky a související dokumenty na jednotlivých úrovních a poté průmyslové zóny. Tato práce je zaměřena především na Strategickou průmyslovou zónu Holešov – popisuje okolnosti jejího vzniku, původní cíle, realizaci a současný stav. Hlavní část se věnuje určení a analýze faktorů, které jsou důvodem současného neobsazení Strategické průmyslové zóny Holešov.

Cílem mé bakalářské práce je tedy ukázat, že současný stav je logický a dal se očekávat, a analyzovat faktory, které způsobují současnou nenaplněnost zón v republice, především se zaměřením na Strategickou průmyslovou zónu Holešov.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ

1.1 Region

Region je hlavním předmětem zájmů regionální politiky. Lze ho definovat jako část území mající určité vlastnosti (Stejskal, 2011, s. 16) nebo také např. jako vzájemně se odlišující části zemského povrchu (Novotná, 2007, s. 8). V tradičním pojetí jsou regiony chápány buď jako geografické celky, nebo celky vzniklé umělým vyčleněním částí teritoria z národní ekonomiky. Pro rozlišení regionu lze použít různé charakteristiky, např. fyzikální, klimatu, kulturní, etnického původu. Obvykle se do regionů spojují takové územní celky, které mají nějaké důležité společné znaky.

Ekonomické definice regionu zohledňují, na rozdíl od zeměpisných, společné výrobní vzorce, tržní vazby, směr ekonomické závislosti či povahu trhu práce. Dle funkcionálního přístupu jsou regiony hodnoceny na základě kritérií kulturních nebo jazykových, či dle vzorců sociální komunikace. Z institucionálního hlediska je možno regiony považovat za institucionální struktury, buď historicky konstituované, či vytvořené uměle s určitou rolí ve vztahu k administrativě vyššího celku. (Dočkal, 2004)

Dle zákona 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje se za region považuje územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona,

1.2 Regionální politika

1.2.1 Definice regionální politiky

Podstatou regionální politiky jsou regiony a jejich rozvoj. Regionální politika se zabývá podporou regionálního rozvoje a zaměřuje se na regionální disparity.

Definovat regionální politiku lze následovně:

- Regionální politika představuje koncepční i výkonnou činnost státních i regionálních institucí zaměřenou na stanovení hlavních směrů a strategických cílů v regionálním rozvoji a vytváření metod, postupů a zdrojů pro jejich realizaci. (Novotná, 2007, s. 38).
- Regionální politika představuje soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí, na podporu opatření

vedoucích k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je jasné definování priorit a koncentrace prostředků na tyto priority. (Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013, s. 6)

- Regionální politika je soubor opatření, kterými vláda uskutečňuje vyvážený rozvoj státu nebo územního obvodu kraje v rámci přijatých opatření, včetně státní podpory regionálního rozvoje. Regionální politika vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Nedílnou součástí veřejné podpory v rámci regionální politiky je politika podpory regionálního rozvoje, která je zaměřena na regiony se soustředěnou podporou státu a ostatní regiony. Česká regionální politika je zohledněna v kritériích pro výběr projektů v jednotlivých operačních programech spolufinancovaných z fondů EU. (<http://www.strukturalni-fondy.cz>)

1.2.2 Cíle regionální politiky

Podle Stejskala (2011, s. 13) mezi hlavní cíle regionální politiky patří zajištění rozvoje regionů a zvyšování jejich konkurenceschopnosti, aby každý region měl příležitost rozvinout svoje specifické stránky a především svůj potenciál. Regionální politika má tedy zajistit vyvážený regionální rozvoj, který bude vycházet z přírodních, hospodářských a demografických podmínek daných oblastí a bude se snažit je maximálně využít.

Významným cílem regionální politiky je konvergence neboli sblížování regionů v rámci určitého územního celku a klíčovým znakem je její selektivnost, to znamená diferenciaci zaměření intervencí na podporu vybraných problémových regionů, které výrazně zaostávají ve svém rozvoji za průměrem v míře, která je společensky uznána za nežádoucí. (Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013, s. 6).

1.2.3 Úrovně provádění regionální politiky

V podmínkách ČR se regionální politika uplatňuje na těchto úrovních:

- nadnárodní - z úrovně EU vůči vybraným regionům NUTS 2
- národní - z úrovně ČR vůči vybraným státem podporovaným regionům (dle §4 zákona 248/2000 Sb.)
- regionální - z úrovně krajů vůči vybraným mikroregionům.

1.2.4 Úkoly podle úrovní regionální politiky

Úkoly podle jednotlivých úrovní jsou ve Strategii regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013 (s. 7) stanoveny následovně:

- Státní úroveň
 - Vytváření koncepce regionální politiky státu
 - Analýza a identifikace regionálních disparit
 - Určení problémových regionů, které je potřeba podporovat z úrovně státu
 - Stanovení rozsahu a zaměření podpory státu v rámci státních programů podpory regionálního rozvoje k odstraňování regionálních disparit
- Krajská úroveň
 - koordinace rozvoje územního obvodu kraje a rozvoj odvětví v jejich samostatné působnosti,
 - koncipování vnitřní rozvojové politiky krajů, zpracování a implementace rozvojových programů,
 - stanovení regionálních rozvojových priorit, ovlivňování vývoje regionálních disparit v rámci kraje a dbát o zachování krajinné a hospodářské pestrosti území.
- Okresní úroveň

Do 31. 12. 2002 bylo úlohou okresní úrovně dočasné zajišťování některých úkolů spojených s tvorbou a realizací podpory regionálního rozvoje (usnesením vlády č. 258/99 a 511/99 byly okresní úřady zrušeny a jejich činnost od 1. 1. 2003 nahrazena obcemi s rozšířenou působností nebo kraji).
- Obecní úroveň
 - koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje
 - iniciační činnost v oblasti řešení nadmístních problémů
 - definování nadmístních programů a jejich participace na realizaci regionálních programů.

1.2.5 Kohezní politika

Kohezní politikou se rozumí politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Kohezní politika je jednou z kapitol EU (více v kapitole 6.1.1) a lze ji také chápat jako regionální a strukturální politiku. Obecným cílem kohezní politiky je podle Lisabonské smlouvy snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje. Klíčovým nástrojem kohezní politiky jsou strukturální fondy EU a Fond soudržnosti, jejichž prostřednictvím mohou žadatelé čerpat finanční prostředky z rozpočtu EU. (Kohezní politika EU, <http://www.mmr.cz>)

1.3 Regionální rozvoj

1.3.1 Definice regionálního rozvoje

Regionálním rozvojem rozumíme:

- Růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. V tomto ohledu jde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování popřípadě zmírňování regionálních disparit. (Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013, s. 6)
- Komplex procesů, které probíhají v rámci regionu a přispívají zejména k pozitivním změnám v sociálně ekonomické situaci regionu. (Novotná, 2007, s. 38)

1.3.2 Základní faktory ovlivňující regionální rozvoj

Základní faktory, které působí na rozvoj regionu a jeho strukturu, jsou:

- Přírodní podmínky (např. znečištění životního prostředí)
- Dostupnost výrobních faktorů (půda, pracovní síly, kapitál)
- Dostupnost zdrojů vstupů do výroby a přístupů na trhy
- Prostorové rozmístění vstupů a dopravní infrastruktura
- Úroveň technického pokroku
- Přítomnost velkých národních a nadnárodních firem
- Přítomnost kvalifikované pracovní síly, sítě dodavatelů a služeb

- Regionální prostředí (klíma k vytváření a růstu nových podnikatelských firem)
- Nehmotné lokalizační faktory (sociální prostředí, atraktivnost podmínek pro bydlení, aktivity volného času)
- Aglomerační efekty jako důsledek koncentrace podniků a sídel

Faktory ovlivňující rozvoj a strukturu regionu bývají příčinou regionální nerovnováhy – vznikají regionální disparity. (Novotná, 2007, s. 39)

1.3.3 Trvale udržitelný rozvoj

Koncepce trvale udržitelného rozvoje (často jen udržitelného rozvoje) vychází ze širšího pohledu na společenský blahobyt a jeho zdroje. Donedávna se ve vyspělých zemích prosazoval přísně konzumní pohled na blahobyt společnosti, který zdůrazňoval nutnost maximalizovat reálný HDP na obyvatele. V poslední době se stále více hledí na ekologický kontext růstu a hovoří se o tzv. zeleném růstu. (Jurečka, s. 234)

Nejnámější definice udržitelného rozvoje vychází z klasické definice Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj z r. 1987, která považuje rozvoj za udržitelný tehdy, naplní-li potřeby současné generace, aniž by ohrozil možnosti naplnit potřeby generací příštích. (Strategie udržitelného rozvoje ČR, s. 3) Cílem vlád zemí je tedy v současné době vzhledem k omezenosti zdrojů a nemožnosti nekonečného kvantitativního růstu takové využívání obnovitelných přírodních zdrojů, které umožní jejich regeneraci.

Podstatou udržitelnosti je naplnění tří základních cílů:

- sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech
- účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů
- udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

Strategie udržitelného rozvoje České republiky byla schválena vládou ČR 8. prosince 2004.

1.4 Regionální disparita

1.4.1 Definice regionálních disparit

Regionálními disparitami se rozumí rozdíly v úrovni hospodářského, environmentálního a sociálního rozvoje regionů v míře, která je celospolečensky uznána za nežádoucí.

Za regionální disparity nelze např. považovat rozdíly vyplývající z rozmanitosti podmínek jednotlivých regionů a z nich vyplývající rozdíly v kvalitě života např. v městských nebo venkovských oblastech, kde se výhody a nevýhody navzájem vyvažují. (Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013, s. 6)

1.4.2 Státem podporované regiony

Důsledkem regionálních disparit jsou tzv. problémové regiony. Tyto regiony mají ztížené podmínky pro trvale udržitelný ekonomický rozvoj a je třeba v nich zajistit podporu podnikání. (Stejskal, 2011, s. 20) Podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje bylo navrženo vymezení regionů, jejichž rozvoj je třeba z důvodu vyváženého rozvoje státu a vyrovnání rozdílů mezi jeho regiony podporovat:

- regiony se soustředěnou podporou státu
 - Strukturálně postižené regiony (zasaženy projevy strukturálních změn, což způsobuje útlum odvětví a výrobních podniků)
 - Hospodářsky slabé regiony (úroveň rozvoje nedosahuje průměrné úrovně v ČR)
 - Venkovské regiony (nízká hustota zalidnění, nadále klesá počet obyvatel, vyšší podíl zaměstnanosti v zemědělství)
- ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů, například pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelními pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v ČR.

Konkrétní regiony se soustředěnou podporou státu pro jednotlivá období pak navrhuje vládě MMR ve spolupráci s ostatními dotčenými ústředními správními úřady a kraji na základě průběžné analýzy hospodářského a sociálního rozvoje státu.

2 KONKURENCESCHOPNOST

2.1 Definice konkurenceschopnosti

Dle definice OECD je konkurenceschopnost vymezena schopností produkovat zboží a služby, které obstojí v testu mezinárodní konkurence, a zároveň schopností udržovat nebo zvyšovat reálný HDP. (Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR, s. 5)

2.2 Konkurenceschopnost jako cíl regionální politiky

Zvyšování konkurenceschopnosti regionů je jedním z cílů regionální politiky jak České republiky, tak Evropské unie. Dle Stejskala (2011, s. 26) je zvyšování konkurenceschopnosti na regionální úrovni významná z těchto důvodů:

- Regiony se v globální ekonomice stále více stávají hnacími silami ekonomiky.
- Současné ekonomické základy území jsou ohroženy přesunem výrobních aktivit do míst s lepšími podmínkami.
- Na regionální úrovni neexistují makroekonomické stabilizátory (devalvace směnných kurzů, pružnost mezd a cen apod.) jako na úrovni státu. Naopak migrace mobilních faktorů, kapitálu a práce se mohou stát pro regiony hrozbou.
- Konkurenceschopnost regionů ovlivňuje také regionalizace (decentralizace) veřejných politik. Dochází k postupnému přesunu koordinačních a rozhodovacích aktivit na regionální úroveň.

2.3 Vybrané dokumenty zabývající se konkurenceschopností

2.3.1 Lisabonská strategie

Na jaře roku 2000 přijala Evropská rada tzv. Lisabonskou strategii. Ta podrobně zmapovala zaostávání Evropy v důsledku globalizace a nástupu nové ekonomiky. Lisabonská strategie byla rozvržena na celé desetiletí 2000-2010 a byla formulována takto: Unie se má stát „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného hospodářského růstu s více a lepšími pracovními místy a s větší sociální soudržností“. (Lisabonská strategie, <http://www.businessinfo.cz>). Zahrnuje tedy tyto oblasti:

- Hospodářskou – se záměrem vytvořit vysoce konkurenceschopnou ekonomiku
- Sociální – hlavní záměr zejména dosáhnout plné zaměstnanosti a zdokonalit sociální soudržnost
- Environmentální – záměr uskutečňovat udržitelný rozvoj

Lisabonské zasedání Evropské rady na jaře 2000 vytyčilo celkem osm směrů, Stockholmské zasedání Evropské rady (březen 2001) k nim dodalo devátý. Uvedené hlavní směry Lisabonské strategie můžeme rozdělit do tří skupin: ekonomické, sociální a ekologické (environmentální) – hovoříme o ekonomickém, sociálním a ekologickém (environmentálním) pilíři této strategie. Ekonomický pilíř Lisabonské strategie zahrnuje tyto oblasti:

- Informační společnost pro všechny
- Vytvoření evropského výzkumného prostoru
- Odstranění překážek pro podnikání, zejména u malých a středních podniků
- Ekonomická reforma a dokončování vnitřního trhu
- Vytvoření integrovaných finančních trhů
- Lepší koordinace makroekonomických politik.

2.3.2 Strategie hospodářského růstu České republiky 2005-2013

Cílem bylo ČR ekonomické úrovni hospodářsky rozvinutějších zemí Evropské unie a v roce 2013 dosáhnout průměru EU (měřeno ukazatelem HDP na jednoho obyvatele), a to zaměřením na výrobky a služby s vysokou přidanou hodnotou a zatraktivněním svého prostředí pro stávající i nové podnikatele. Úkolem bylo nastavení priorit pro koordinaci hospodářské politiky pro období do roku 2013 a nasměrování prostředků ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU pro období 2007-13. Strategie byla zaměřena na 5 prioritních oblastí (pilířů), na kterých stojí konkurenceschopnost naší ekonomiky: institucionálního prostředí, zdroje financování, infrastruktura, rozvoj lidských zdrojů a výzkum, vývoj a inovace. Jedním z dílčích opatření v rámci zlepšení institucionálního prostředí je zvýšení intenzity podpory podnikání. Dokument zmiňuje typy podpory podnikání:

- Forma přímých nástrojů
 - grantová schémata pro MSP
 - záruky za návrh do obchodní soutěže
 - úvěry se sníženou úrokovou sazbou
- formu nepřímou
 - stimulace rozvoje odvětvových seskupení (klastřů),
 - podpora rozvoje lidských zdrojů,
 - podpora tvorby a regenerace průmyslových zón
 - podpora rozvoje kvalitních a finančně dostupných konzultačních služeb pro MSP.

V dokumentu je konstatováno, že Česká republika zaostává zejména ve využití nepřímých nástrojů podpory podnikání. (Strategie hospodářského růstu ČR 2005-2013, s. 40)

2.3.3 Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020

Předložena MPO v roce 2011. Proklamovanou vizí dokumentu je vysoká a dlouhodobě udržitelná životní úroveň občanů ČR založená na základech konkurenceschopnosti. Stanovený cíl je postoupit mezi první dvacítku nejvíce konkurenceschopných zemí světa. Cíl má být zajištěn prostřednictvím 43 klíčových a více než 200 dílčích opatření, jejichž prostřednictvím vzniknou přívētivé podmínky pro kreativní podnikání, inovace a růst. V dokumentu jsou zmíněny faktory ovlivňující konkurenceschopnost (základní, efektivní a inovační). Osmý pilíř nazvaný Efektivnost trhu zboží a služeb a zkvalitňování charakteristik podnikání pak jako své klíčové aktivity uvádí mimo jiné i zaměření se na zlepšování podnikatelského prostředí, služby pro rozvoj podnikání a služby pro inovační podnikání. (Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro období 2012-2020)

2.4 Podpora podnikání

Jak bylo uvedeno výše, podpora podnikání se stala důležitým tématem regionálních vlád, protože podpora podnikání, investic a exportu je jednou z cest rozvoje regionů a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

Podpora podnikání je v podstatě nějakým způsobem zmíněna ve všech strategických dokumentech, které se týkají regionálního či udržitelného rozvoje nebo konkurenceschopnosti. Např. dle Strategie regionálního rozvoje České republiky (2006, s. 78) se jí rozumí:

- zkvalitňování podnikatelského prostředí (daňový systém, zlepšení vymáhání práva, průmyslové zóny, brownfields, zahraniční investice)
- podpora malých a středních podniků (MSP).

Podporu MSP upravuje zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Definiuje malé a střední podnikatele, oblasti podpory, formu podpory, programy podpory. Zákonem je také zřízena Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (podrobněji v kapitole 7.1), která má za úkol plnit úkoly v oblasti podpory podnikání.

3 INVESTICE A INVESTIČNÍ ROZHODOVÁNÍ

3.1 Základní definice

Z makroekonomického hlediska jde o použití úspor k výrobě kapitálových statků, eventuálně k vývoji technologií a k získání lidského kapitálu. Znamenají obětování dnešní hodnoty za účelem získání budoucí hodnoty. Kvantitativně jde o rozdíl mezi hrubým domácím produktem a součtem spotřeby, veřejných výdajů a čistých vývozu. Hrubé investice jsou přírůstek investičních statků z a dané období a tvoří ho přírůstek hmotného a nehmotného investičního majetku a přírůstek zásob. Čisté investice jsou hrubé investice snížené o znehodnocení kapitálu. (Valach, 2006, s. 15)

Z mikroekonomického hlediska představují investice rozsáhlejší peněžní výdaje (kapitálové výdaje), u nichž se očekává jejich přeměna na budoucí peněžní příjmy během delšího časového úseku. Člení se na nehmotné, hmotné a finanční.

3.2 Investiční rozhodování

Jde o rozhodování o přijetí či zamítnutí jednotlivých investičních projektů ve firmě. Příprava, hodnocení a výběr investičních projektů jsou ovlivněny jak interními, tak externími faktory.

- Interní faktory jsou spojeny s firemní strategií, konkrétně pak s dílčími strategiemi (výrobní, marketingová, inovační, finanční, personální, zásobovací).
- Externími faktory rozumíme chování konkurence, tržní situaci, ceny základních surovin a energie, měnové kurzy (Fotr, Souček, 2011, s. 16), úrokovou míru, podnikatelské prostředí, politický vývoj v zemi, opatření vlády - např. investiční pobídky, změna sazby daně ze zisku, zavedení minimálních mezd, poskytnutí dotace apod. (Jurečka, 2010, s. 48).

Samotná výše a vývoj investic jsou pak dle Valacha (2006, s. 21) ovlivněny:

- Očekávanými příjmy z investic – v obdobích krize a deprese, klesá HDP, klesají i investice

- Úroková míra za vypůjčený peněžní kapitál – vyšší úroky z cizího kapitálu vedou i ke zvýšení úroků z depozit, což s sebou nese i zvýšené požadavky investorů na elektivnost investičních projektů
- Zdanění podniků a fyzických osob – Při realizaci investice při vyšší sazbě zdanění je nutné vytvořit větší zisk pro dosažení očekávaného příjmu z investice a její efektivity. S vyšším zdaněním tedy klesají investice. Výše základu pro výpočet daně může být výrazně ovlivněn pomocí daňových odpisů a investičních pobídek.
- Investičním očekáváním potenciálních investorů – při obavách z budoucího vývoje počítají investoři vysoké riziko a omezují investiční záměry.

Důležitou otázkou při zakládání nového podniku je i otázka jeho konkrétního umístění. (Synek, 2006, s. 180). To je ovlivněno tzv. lokalizačními faktory, kterými mohou být charakter výroby, zdroje surovin, typ pracovního procesu, pracovní síla a její kvalifikace, dopravní náklady, infrastruktura.

3.3 Investiční riziko

Riziko se dle Fotra a Součka (2011, s. 145) chápe jako:

- Možnost (pravděpodobnost) vzniku ztráty
- Možnost výskytu událostí, které zabrání nebo ohrozí dosažení cílů
- Nebezpečí /pravděpodobnost) negativních odchylek od stanovených cílů.

Na podnikatelská rizika se pak lze dívat jako na rizika, která mohou mít i pozitivní stránku⁴ - tedy v případě investičních projektů rozumíme podnikatelským rizikem možnost, že skutečně dosažené výsledky investičních projektů se budou odchylovat od předpokládaných výsledků, a to jak žádoucím, tak nežádoucím směrem.⁵

⁴ Fotr a Souček hovoří o dělení na čistá rizika (Pure Risk), která mají pouze negativní stránku, a podnikatelská rizika (Business Risk), která mají nejen negativní, ale i pozitivní stránku.

⁵ Od rizika, které může vést ke vzniku hospodářské ztráty, problémům s peněžními toky, ohrožení existence podniku, odlišujeme nejistotu, která vyplývá z neschopnosti spolehlivého odhadu budoucího vývoje a promítá se do nejistoty výsledků investičních projektů a je příčinou jejich rizikovitosti.

Rizika můžeme dělit podle různých hledisek (Fotr, Souček, 2011, s. 146-148):

- Riziko systematické a nesystematické
 - Systematické - makroekonomické, postihuje všechny hospodářské jednotky, zdrojem jsou např. konjunkturální cykly, změny peněžní a rozpočtové politiky, změny daňového zákonodárství
 - nesystematické - mikroekonomické, riziko jedinečné, specifické pro jednotlivé firmy, zdrojem může být např. havárie výrobního zařízení
- Riziko vnitřní a vnější
 - Vnitřní – spojené např. s vývojem nových výrobků, chybou pracovníka, bývají spíše ovlivnitelná
 - Vnější – zdrojem jsou externí faktory, které mohou být makroekonomické (např. konjunkturální cykly) nebo mikroekonomické (konkurence, dodavatelé, odběratelé), bývají spíše neovlivnitelná
- Riziko v jednotlivých fázích investičního projektu – ve fázi přípravy, realizace a provozu firemních projektů
- Rizika podle věcné náplně, především:
 - Tržní (velký optimismus vzhledem k poptávce)
 - Finanční (např. dostupnost zdrojů financování)
 - Legislativní (změny daňových zákonů, zákonů na ochranu životního prostředí, změny rozpočtové a investiční politiky)
 - Politická (politická nestabilita)
- Rizika strategická a operační
 - Strategické – např. významné změny trhu, rychlé změny preferencí zákazníků
 - Operační – např. při chybných firemních procesech

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 ČESKÁ REPUBLIKA

4.1 Základní údaje

ČR vznikla v lednu 1993 rozpadem bývalého Československa. Rozloha ČR je 78 865 km². Mezi 27 státy EU je co do rozlohy na 15. místě, počtem obyvatel na 12. místě a hustotou zalidnění 133,4 obyvatel na 1 km² na 8. místě (podle údajů k 31. 12. 2010). Státní hranice tvoří s Německem (810,3 km), Polskem (761,8 km), Rakouskem (466,3 km) a Slovenskem (251,8 km).

4.2 Administrativní členění

Ústava ČR republiku člení na obce (základní ÚSC) a kraje (vyšší ÚSC). Mluvíme o dvoustupňovém systému územní samosprávy, kde nejde o vztah nadřízenosti a podřízenosti, protože každý ÚSC má své vlastní kompetence. Obce jako základní ÚSC se liší rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti – z tohoto hlediska můžeme obce dělit na:

- obce se základním rozsahem přenesené působnosti (všechny obce)
- obce s širším rozsahem přenesené působnosti (vykonávají ji i v obcích v jejich správním obvodu) – mezi ně řadíme:
 - obce s rozšířenou působností
 - obce s pověřeným obecním úřadem
 - obce se stavebním úřadem
 - obce s matričním úřadem
 - obce provádějící vidimaci a legalizaci
 - obec s pracovištěm Czech POINT
 - obec se základním rozsahem přenesené působnosti.

Kraje jako vyšší ÚSC stanovené ústavním zákonem č. 347/1997 Sb. se z územního hlediska přibližují krajům z let 1949-1960, územně se však liší od krajů podle zákona č. 36/1960, podle něhož až do roku 1990 působily krajské národní výbory a které dodnes představují územní obvody pro některé orgány státu. (Analýza aktuálního stavu veřejné správy, 2011)

Krajská úroveň územní veřejné správy odpovídá rozdělení ČR na statistické územní jednotky NUTS III. Toto členění bude podrobněji rozebráno v kapitole 4.3.

Dle ústavního zákona č. 347/1997 Sb. bylo s účinností od 1. ledna 2000 vytvořeno na území ČR 14 vyšších ÚSC. Jde o Hlavní město Prahu a 13 krajů, které jsou vymezeny územím okresů. V ČR je uplatňován spojený model výkonu veřejné správy, to znamená, že jsou propojeny činnosti v samostatné působnosti a činnosti v přenesené působnosti. Jednotlivé obce a kraje tedy vykonávají jak státní správu v samostatné působnosti, tak státní správu v přenesené působnosti.

(<http://obce.web.cz>)

Obr. 1. Administrativní členění ČR

4.3 Klasifikace NUTS regionů v České republice

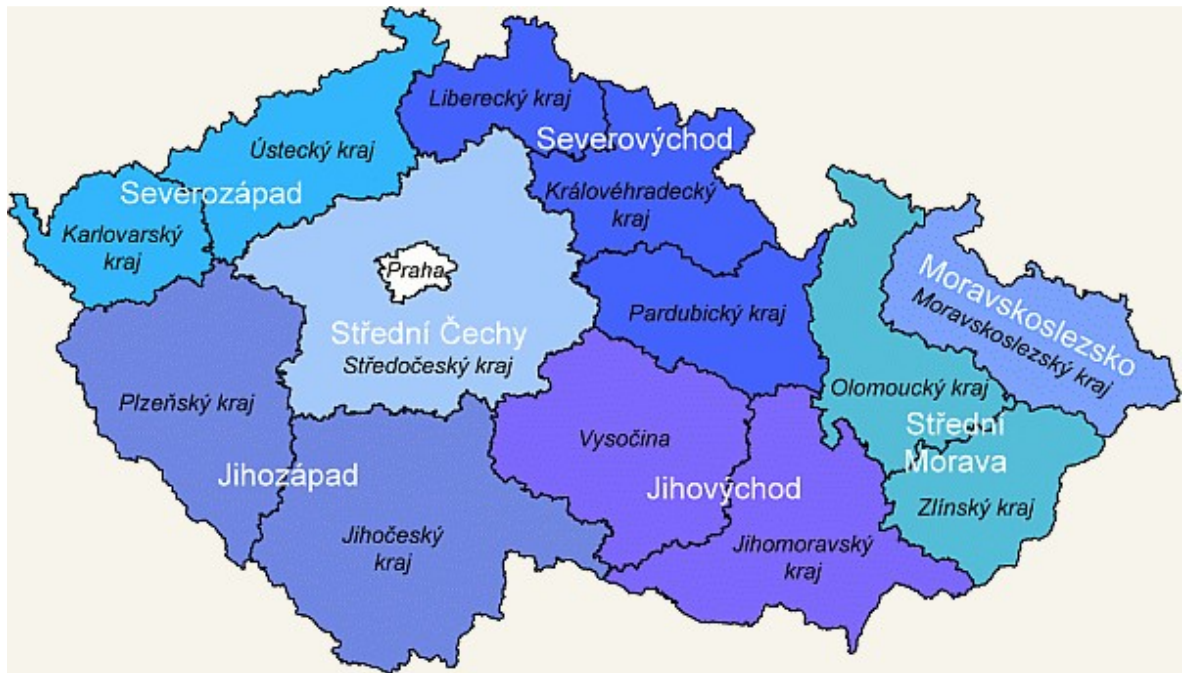
Klasifikace NUTS regionů v ČR je dána usnesením vlády ČR č. 707 ze dne 26. října 1998, kterým vláda doporučila předsedovi Českého statistického úřadu, aby po dohodě s představiteli Statistického úřadu Evropských společenství vymezil na území ČR statistické územní jednotky NUTS. Na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. a výše uvedeného usnesení zavedl Český statistický úřad po dohodě s Eurostatem Klasifikaci územních statistických jednotek CZ-NUTS, která nahradila dosavadní Číselník krajů a okresů. (Novotná, s. 17).

NUTS (Regionální politika EU, <http://www.strukturalni-fondy.cz>) jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU. Klasifikace obsahuje 6 úrovní NUTS (NUTS 0, NUTS I, NUTS II, NUTS III, NUTS IV a NUTS V), které představují velikostní skupiny. Územní statistické jednotky v členských státech jsou podle jednotných právně závazných pravidel vymezeny od roku 2003, kdy vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o vytvoření společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS).

Vymezení jednotlivých úrovní NUTS 0 až NUTS V je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Česká republika byla historicky tradičně dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie se musel zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II. Jde o takzvané regiony soudržnosti, protože právě na ty je směřována část podpory z fondů EU. NUTS IV a NUTS V jsou pak dvě nižší úrovně územně-správního statistického členění, které nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o takzvané místní administrativní jednotky (LAU (Local Administrative Units)).

Česká republika je na jednotlivé úrovně NUTS rozdělena následovně:

- NUTS 0 a NUTS I - celá Česká republika (NUTS I má velikost minimálně 3 mil. obyvatel, protože takové samostatné území není na našem území, spojuje se s NUTS 0)
- NUTS II – 8 regionů soudržnosti (včetně Regionu Praha, územní jednotky bez vlastní správy uměle vytvořené pro potřeby nomenklatury NUTS, v ČR tzv. sdružené kraje, minimálně 800 tis. obyvatel)
- NUTS III – 14 krajů
- NUTS IV (LAU 1) - okresy (76 + 15 pražských obvodů)
- NUTS V (LAU 2) – 6 249 obcí.

(<http://www.strukturalni-fondy.cz>)

Obr. 2. NUTS regiony v ČR

4.4 Statistické ukazatele

4.4.1 Makroekonomické ukazatele

ČR patří v rámci EU ke středně velkým zemím. V roce 2005 byla Světovou bankou překvalifikována z rozvojové na rozvinutou zemi. Jde o otevřenou malou ekonomiku. Pro orientaci přikládám nejnovější základní makroekonomické ukazatele za období 2000-2011 zveřejněné na stránkách Českého statistického úřadu. Je-li ukazatelem absolutní hodnota, je vyjádřena v běžných cenách, v případě indexů jde o meziroční srovnání. Pod tabulkou uvádím obsah jednotlivých ukazatelů dle metodiky Českého statistického úřadu. (ČR: hlavní makroekonomické ukazatele, <http://www.czso.cz>)

Tab. 1. Základní makroekonomické ukazatele ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
HDP v mlrd. Kč	2 269,7	2 448,6	2 567,5	2 688,1	2 929,2	3 116,1	3 352,6	3 662,6	3 848,4	3 739,2	3 775,2	3 809,3
HDP na 1 obyvatele v Kč	220 949	239 487	251 700	263 497	286 979	304 478	326 553	354 808	368 986	356 405	358 957	362 949
Růst reálného HDP v %	4,2	3,1	2,1	3,8	4,7	6,8	7,0	5,7	3,1	-4,7	2,7	1,7
Růst výdajů na konečnou spotřebu v %	0,7	3,4	4,5	5,5	1,3	2,7	2,9	3,1	2,3	0,8	0,6	-0,8
Růst výdajů na tvorbu hrubého kapitálu v %	11,4	4,9	1,5	-0,9	6,8	4,3	10,2	15,5	1,9	-20,8	5,9	-1,6
Deflátor HDP v %	1,4	4,6	2,6	0,9	4,0	-0,3	0,5	3,3	1,9	1,9	-1,7	-0,7
Souhrnná produktivita práce v %	5,2	3,2	0,9	5,1	5,0	5,0	6,6	3,7	0,6	-2,4	3,1	1,4
Růst průmyslové produkce v %	.	11,4	1,8	1,2	16,1	6,9	8,5	14,1	-0,3	-15,9	9,8	7,2
Růst stavební produkce v %	.	10,4	3,0	9,3	8,8	5,2	6,0	7,1	0,0	-0,9	-7,1	-3,5
Růst služeb v %	4,6	8,7	0,2	-9,9	-0,8	-1,5
Růst zemědělství v %	-3,0	-1,6	2,5	-5,5	0,0	8,0	-3,7	-6,6	-3,8	7,1	6,4	11,8
Obecná míra nezaměstnanosti v %	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	.
Míra registrované nezaměstnanosti v %	.	.	.	9,03	9,19	8,96	8,13	6,62	5,44	7,98	9,01	8,57
Růst průměrné hrubé nominální mzdy v %	.	8,8	8,0	5,8	6,3	5,0	6,6	7,2	7,8	3,3	1,9	2,2
Růst průměrné reálné mzdy v %	.	3,9	6,1	5,7	3,4	3,0	4,0	4,3	1,4	2,3	0,4	0,3
průměrná míra inflace v %	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	1,9
Vládní deficit v mlrd. Kč	-82,3	-136,8	-167,7	-180,3	-83,4	-101,3	-79,7	-26,9	-85,9	-218,3	-182,2	-117,9
Vládní deficit/HDP v %	-3,6	-5,6	-6,5	-6,7	-2,8	-3,2	-2,4	-0,7	-2,2	-5,8	-4,8	-3,9
Saldo SR v mlrd. Kč	-46,1	-67,7	-45,7	-109,1	-93,7	-56,3	-97,3	-66,4	-19,4	-192,4	-156,4	-142,8
Saldo SR/HDP v %	-2,0	-2,8	-1,8	-4,1	-3,2	-1,8	-2,9	-1,8	-0,5	-5,1	-4,1	-3,7
Vládní dluh v mlrd. Kč	403,9	584,9	694,9	768,2	847,8	885,4	948,1	1 023,4	1 104,3	1 285,6	1 436,6	1 567,8
Státní dluh v mlrd. Kč	289,3	345,0	395,9	493,2	592,9	691,2	802,5	892,3	999,81	1 178,2	1 344,1	1 499,4
Státní dluh/HDP v %	12,7	14,1	15,4	18,3	20,2	22,2	23,9	24,4	26,0	31,5	35,6	39,4

(vlastní tabulka, <http://www.czso.cz/csu/>)

HDP - Souhrn hodnot přidaných zpracováním ve všech produktivních odvětvích činností. Prvotní propočty je proveden v běžných cenách, pro potřeby sledování vývoje s vyloučením vlivu změn cen následuje převod do průměrných cen předchozího roku, ze kterých se tzv. řetěžením získají údaje ve stálých cenách roku 2005. Údaje jsou uváděny bez očištění o nestejný počet pracovních dní.

HDP na 1 obyvatele - Podíl HDP v běžných cenách a středního stavu obyvatel v příslušném roce; střední stav obyvatelstva je počet obyvatel daného území v okamžiku, který byl zvolen za střed sledovaného období (v kalendářním roce o půlnoci z 30. 6. na 1. 7.).

Výdaje na konečnou spotřebu - Spotřeba hrazená z disponibilních důchodů domácností, vládních institucí a neziskových institucí sloužících domácnostem. Tyto výdaje mohou být realizovány v tuzemsku nebo v zahraničí. Dominantní postavení mají výdaje na konečnou

spotřebu domácností, které představují více než 70 % celkových výdajů na konečnou spotřebu a více než 50 % hrubého domácího produktu.

Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu - Zahrnuje tvorbu hrubého fixního kapitálu, změny stavu zásob a pořízení minus úbytky cenností. Tvorba hrubého fixního kapitálu obsahuje hodnotu pořízení hmotného i nehmotného investičního majetku koupeného, bezúplatně převzatého, vyrobeného ve vlastní režii, nebo pořízeného formou finančního leasingu sníženou o hodnotu jeho prodeje a bezúplatného předání.

Deflátor HDP - představuje poměr HDP v běžných cenách k HDP ve stálých cenách.

Souhrnná produktivita práce - podíl hrubého domácího produktu (v cenách roku 2000) a celkové zaměstnanosti.

Růst průmyslové produkce - tržby v běžných cenách za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy očištěné od vedlejších neprůmyslových činností podniku.

Růst stavební produkce - měří se indexem stavební produkce základní stavební výroby. Stavební produkce představuje stavební práce prováděné podniky s převažující stavební činností. Základní stavební výroba zahrnuje objem stavebních prací, které jednotka provedla pracovníky zahrnutými do jejího evidenčního stavu včetně produktivní práci učňů a objemu stavebních prací na vlastním hmotném investičním majetku.

Růst služeb - Tržby ve službách bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby.

Tržby v zemědělství - tržby za vlastní výrobky a služby bez DPH za zemědělství a rybářství.

Obecná míra nezaměstnanosti - podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle (v procentech), kde číselník i jmenovatel jsou ukazatele konstruované podle mezinárodních definic a doporučení (Eurostatu a Mezinárodní organizace práce ILO).

Míra registrované nezaměstnanosti – podíl počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce k poslednímu dni sledovaného období (zdrojem dat je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR) a pracovní síly (počet zaměstnaných a počet neumístěných uchazečů registrovaných na úřadech práce).

Růst průměrné hrubé nominální mzdy - průměrná hrubá měsíční mzda je podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy

nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem.

Růst průměrné reálné mzdy - podíl indexu průměrné hrubé měsíční nominální mzdy a indexu spotřebitelských cen za shodné období.

Průměrná míra inflace - procentní změna průměrné cenové hladiny za dvanáct měsíců roku proti průměrné cenové hladině dvanácti měsíců předchozího roku. Tyto průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 2005 = 100.

Vládní deficit v mld. Kč (přebytek) - výše čistých výpůjček (-) nebo čistých půjček (+) včetně úroků ze swapových operací. Vyjadřuje schopnost sektoru vládních institucí v daném roce financovat (+) jiné subjekty nebo potřebu sektoru vládních institucí být financován (-).

Vládní deficit (přebytek)/HDP - podíl vládního deficitu (přebytku) k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách (v %). Podle maastrichtských kritérií by výše deficitu neměla překročit 3 % HDP.

Saldo SR v mld. Kč - výsledek rozdílu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu. Rozpočet skončí přebytkem, tj. příjmy jsou vyšší než výdaje nebo schodkem, tj. rozdíl mezi příjmy a výdaji je záporný.

Saldo SR/HDP - podíl salda státního rozpočtu k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách

Vládní dluh v mld. Kč - závazky sektoru vládních institucí vyplývající z emise oběživa (v ČR nepřichází v úvahu), přijatých vkladů, vydaných úvěrových cenných papírů jiných než účasti (s výjimkou finančních derivátů) a přijatých půjček ke konci roku.

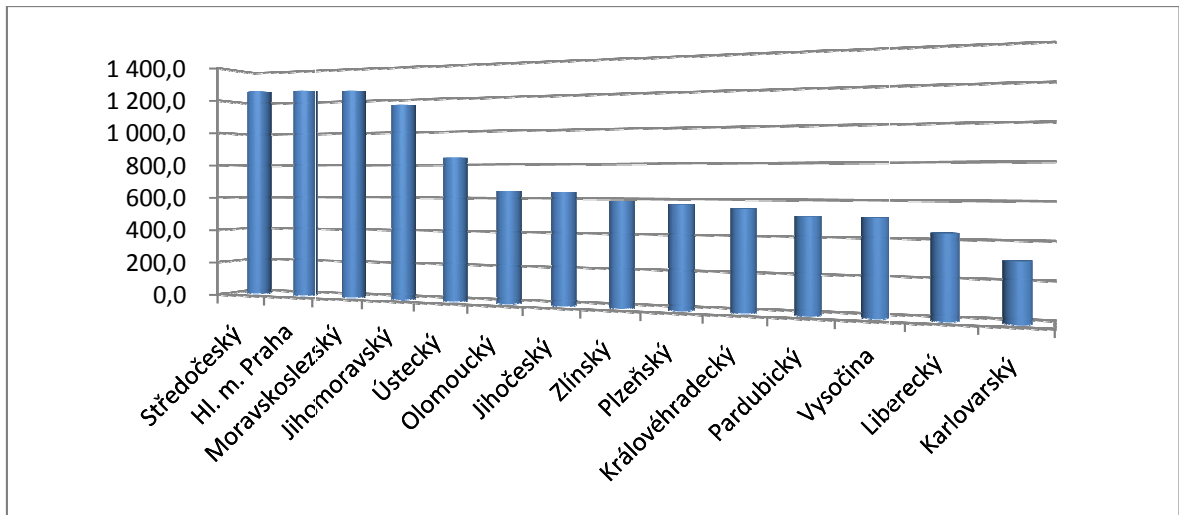
Státní dluh v mld. Kč - souhrn státních finančních pasiv (závazky státu vzniklé ze státem přijatých zahraničních půjček, úvěrů od bank a z vydaných státních dluhopisů a jiné závazky státu).

Státní dluh/HDP - podíl státního dluhu k objemu hrubého domácího produktu v běžných cenách (v %).

4.4.2 Demografické údaje

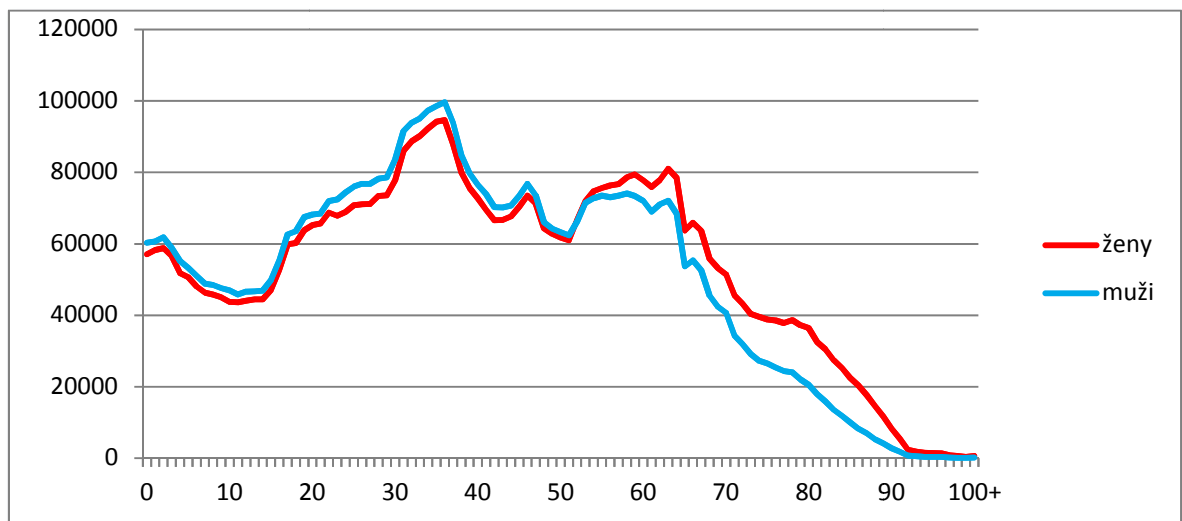
Dle Statistické ročenky ČR 2011 měla ČR k 31. 12. 2010 10 532 770 obyvatel.⁶ Z toho 49 % tvoří muži, 51 % ženy. Průměrný věk obyvatelstva je 40,8 roků.

Graf 1. Počet obyvatel v tis. dle krajů k 31. 12. 2010

(vlastní graf, <http://www.czso.cz>)

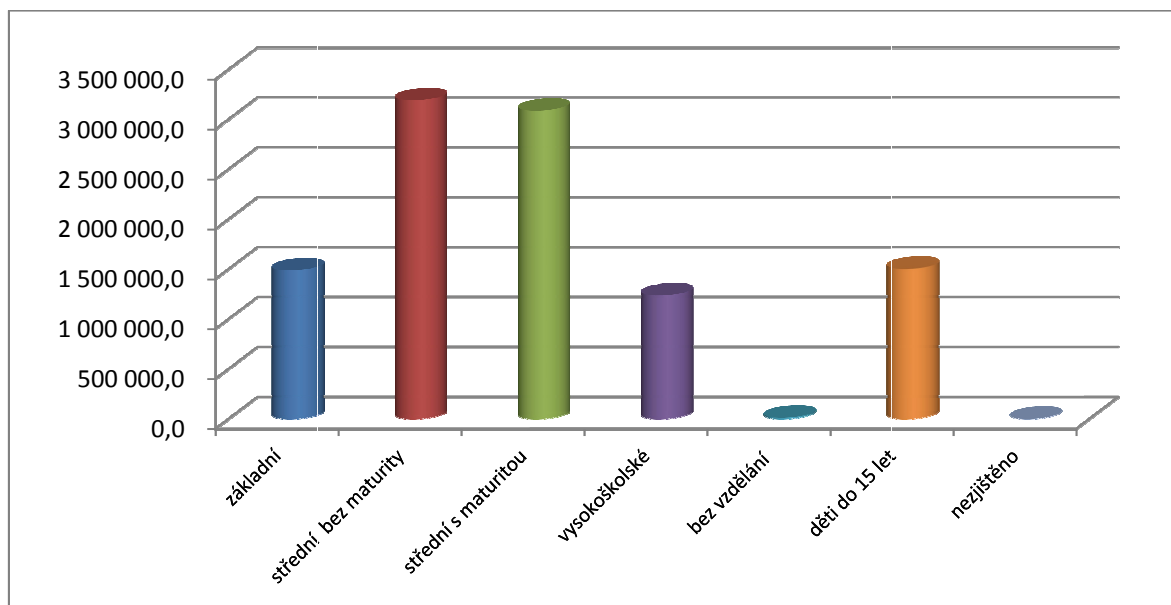
Graf 2. Složení obyvatelstva dle pohlaví a věku k 31. 12. 2010

(vlastní graf, <http://www.czso.cz>)

⁶ Dle bilance, která navazuje na výsledky sčítání lidu z k 26. 3. 2011, měla ČR k 31. 12. 2011 10 504 203 obyvatel. (www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/coby031312.doc). Tyto údaje zatím nejsou promítnuty do ostatních přehledů, proto budu dále uvádět údaje platné k 31. 12. 2010.

Graf 3. Vzdělanostní struktura obyvatelstva ČR k 31. 12. 2010

(vlastní graf, <http://www.czso.cz>)

4.4.3 Postavení ČR v mezinárodním srovnání

Nyní se podívejme ještě na evropské a světové srovnání ČR. Provádět ho budu pomocí globálního indexu konkurenceschopnosti a základních makroekonomických ukazatelů, které jsou každoročně představeny na Světovém ekonomickém fóru v rámci přehledu konkurenceschopnosti jednotlivých ekonomik. Poslední aktuální byl publikován pod názvem *The Global Competitiveness Report 2011-2012*. Počtem obyvatel se ČR umístila na 69. místě, výší HDP se mezi 142 státy světa ČR umístila na 46. místě, ukazatelem HDP na obyvatele na 39. místě, podílem HDP na světovém HDP na 43. místě.

Dále se ve zprávě analyzuje celkový index konkurenceschopnosti (Global competitiveness Index, GCI) opět podle 12 ukazatelů (pilířů): instituce, infrastruktura, makroekonomické prostředí, zdraví a základní vzdělávání, vyšší vzdělávání a odborná příprava, efektivita trhu zboží, efektivita trhu práce, rozvoj finančních trhů, technologická připravenost, velikost trhu, obchodní vyspělost a inovace. Dle úrovně jednotlivých skupin faktorů se země dělí podle toho, v jaké se nacházejí fázi vývoje:

- Úroveň 1 - ekonomika založená na zdrojích (výrobních faktorech)
- Přejchod z úrovně 1 na úroveň 2
- Úroveň 2 – ekonomika založená na efektivitě
- Přejchod z úrovně 2 na úroveň 3

- Úroveň 3 – ekonomika založená na inovacích.

Při srovnání 142 zemí patří ČR mezi 35 zemí zařazených do nejvyšší úrovně 3.

V rámci EU-27 se ČR umístila na 14. místě, mezi 142 zeměmi světa celkově na 38. místě. Pro zajímavost uvádím, že za předcházející období 2010-2011 se ČR umístila na celkovém 36. místě a za období 2009-2010 na 31. místě. (The Global Competitiveness Report 2011-2012, The Global Competitiveness Report 2010-2011)

Tab. 2. Pořadí zemí EU-27 dle celkového indexu konkurenceschopnosti 2011-2012

Pořadí		2011-2012
1	Švédsko	3
2	Finsko	4
3	Německo	6
4	Holandsko	7
5	Dánsko	8
6	Spojené království	10
7	Belgie	15
8	Francie	18
9	Rakousko	19
10	Lucembursko	23
11	Irsko	29
12	Estonsko	33
13	Španělsko	36
14	Česká republika	38
15	Polsko	41
16	Itálie	43
17	Litva	44
18	Portugalsko	45
19	Kypr	47
20	Maďarsko	48
21	Malta	51
22	Slovinsko	57
23	Lotyšsko	64
24	Slovenská republika	69
25	Bulharsko	74
26	Rumunsko	77
27	Řecko	90

(vlastní tabulka, The Global Competitiveness Report 2011-2012)

5 ZLÍNSKÝ KRAJ

5.1 Základní údaje

Zlínský kraj se rozkládá ve východní části České republiky a zaujímá strategickou polohu v centru Evropy. Hraničí se třemi moravskými regiony (Moravskoslezským, Olomouckým a Jihomoravským), jihovýchodní okraj tvoří státní hranice se Slovenskou republikou (Trenčínským a Žilinským krajem). Rozloha je 3 964 km², počet obyvatel k 31. 12. 2010 je 590 361 a hustota osídlení 149 obyvatel na km². Průměrný věk obyvatel je 41,2 roku (údaj k 31. 12. 2010).

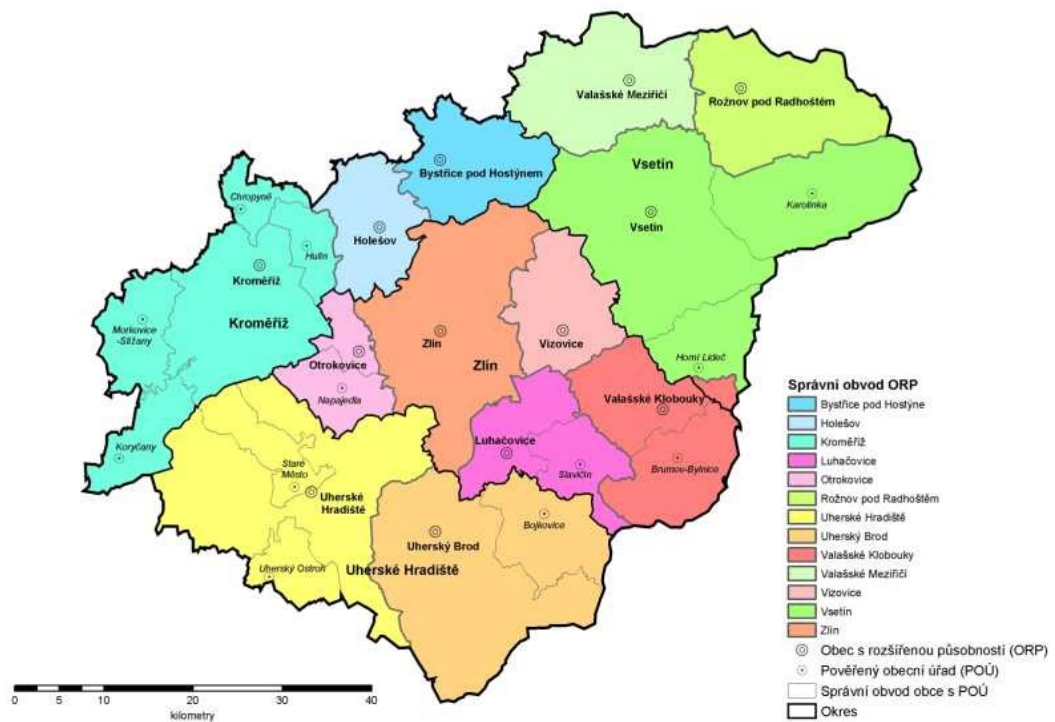

(Výroční zpráva ZK 2007)

Obr. 3. Zlínský kraj

5.2 Administrativní členění Zlínského kraje

ZK je tvořen 4 okresy: Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín. Ve ZK je 305 obcí, z toho 1 statutární město, 29 měst, 6 městysů, 13 obcí s rozšířenou působností a 25 obcí s pověřeným obecním úřadem. Krajským městem je Zlín. ZK je součástí regionu soudržnosti Střední Morava (NUTS II). Region soudržnosti Střední Morava je tvořen dvěma kraji (NUTS III) – Olomouckým a Zlínským.

(www.zlin.czso.cz)

Obr. 4. Administrativní mapa Zlínského kraje

5.3 Zlínský kraj jako územní samosprávný celek

ZK vznikl k 1. lednu 2000 v rámci reformy veřejné správy jako jeden ze 14 nově vzniklých krajů v ČR. Vykonává jak státní správu v samostatné působnosti (úkoly svěřené zákonem o krajích), tak státní správu v přenesené působnosti (úkoly přenesené ze státu na kraje). Nejvyšším samosprávným orgánem je zastupitelstvo. Výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti je devítičlenná rada, v jejímž čele stojí hejtman. Úkoly dané zastupitelstvem a radou a výkon státní správy v regionu zajišťuje krajský úřad.⁷ Kraj zodpovídá za rozvoj regionu i za jeho každodenní život ve všech klíčových oblastech (strategické i krizové řízení, doprava, zdravotnictví, sociální služby, vzdělávání, kultura, památková péče, rozvoj venkova, ochrana přírody a další).

⁷ Právní subjektivitu nemá krajský úřad, ale Zlínský kraj

Hlavními orgány ZK jsou:

- Zastupitelstvo Zlínského kraje je nejvyšším orgánem samosprávy. Má 45 členů a je voleno na čtyřleté funkční období. Členové volí ze svého středu devítičlennou radu kraje. Zastupitelstvo zasedá minimálně jednou za tři měsíce a jeho jednání jsou veřejná. Zastupitelstvu je ze zákona vyhrazeno například předkládat návrhy zákonů Poslanecké sněmovně, předkládat návrhy Ústavnímu soudu na zrušení právních předpisů, vydávat obecně závazné vyhlášky kraje, koordinovat rozvoj územního obvodu, schvalovat programy rozvoje, zajišťovat jejich realizaci, schvalovat koncepce rozvoje cestovního ruchu na území kraje, stanovit rozsah základní dopravní obslužnosti pro území kraje, rozhodovat o mezinárodní spolupráci, schvalovat rozpočet kraje a závěrečný účet kraje, zřizovat a rušit příspěvkové organizace, zakládat obchodní společnosti, zřizovat výbory a rozhodovat o majetkoprávních úkonech.
- Rada Zlínského kraje je výkonným orgánem kraje v oblasti samostatné působnosti. Přípravuje návrhy a podklady pro jednání zastupitelstva, je jí vyhrazeno zabezpečovat a kontrolovat hospodaření podle schváleného rozpočtu, jmenovat a odvolávat vedoucí odborů, zřizovat komise rady, vydávat nařízení kraje, rozhodovat o některých majetkoprávních úkonech atd. Rada Zlínského kraje má 9 členů a tvoří ji hejtman, náměstci hejtmána a členové rady. Každý člen rady má svěřeno zabezpečování konkrétních úkolů v jednotlivých oblastech (investice, školství, kultura apod.). Schůze rady jsou dle zákona neveřejné.
- Hejtman ZK zastupuje kraj navenek. Úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva, případně rady, může hejtman provést jen po jejich předchozím schválení. Hejtman jmenuje a odvolává ředitele krajského úřadu (se souhlasem ministra vnitra), zřizuje na základě zmocnění v zákoně zvláštní orgány, odpovídá za informování občanů o činnosti kraje apod. Hejtman svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady.
- Krajský úřad ZK plní úkoly v samostatné působnosti, které mu uloží rada a zastupitelstvo, pomáhá v činnosti výborům zastupitelstva a komisím rady. V přenesené působnosti úřad vykonává činnosti vyplývající z právních předpisů na jednotlivých úsecích veřejné správy (např. doprava, životní prostředí, školství). Krajský úřad se člení na odbory a oddělení. V jeho čele stojí ředitel, jenž je za plnění úkolů krajským úřadem odpovědný hejtmanovi. Krajský úřad Zlínského kraje se skládá z 16 odborů. Počet zaměstnanců k 31. 12. 2010 byl 474.

Hlavní priority kraje deklarované ve Strategii rozvoje ZK do roku 2020 jsou konkurenceschopná ekonomika, efektivní infrastruktura a venkov, úspěšná společnost a atraktivní region. Vizí pak ZK jako region s moderní prosperující ekonomikou, s rostoucí životní úrovní a vysokou zaměstnaností, atraktivní pro obyvatele, investory i návštěvníky.

6 REGIONÁLNÍ POLITIKA EU, ČR A ZK

6.1 Regionální politika EU

6.1.1 Politiky EU

Evropská unie působí v oblastech vymezených Smlouvou, kterým říkáme politiky EU. Politiky EU dělíme následovně:

- Společné politiky - oblasti, ve kterých členské státy zcela delegovaly své pravomoci na orgány EU, resp. Evropských společenství (Radu, Parlament a Komisi).
 - Společná obchodní politika
 - Společná zemědělská politika
 - Společná dopravní politika
 - Měnová politika (pro 12 členských zemí)
- Komunitární (koordinované) politiky - oblasti, kde členské státy přenesly svou působnost na orgány EU/ES jen částečně.
 - jednotný vnitřní trh (volný pohyb zboží, služeb, osob, kapitálu)
 - kohezní politika (tj. regionální a strukturální)
 - sociální politika
 - politika ochrany spotřebitele
 - politika ochrany životního prostředí
 - energetická politika
 - podpora výzkumu a technologického vývoje
 - rozvojová politika
 - politika hospodářské soutěže

Regionální a strukturální politika EU a vybrané aktivity v oblasti sociální a zemědělské politiky a politiky na podporu zaměstnanosti jsou nazývány politikou hospodářské a sociální soudržnosti, s přihlédnutím k cíli územní soudržnosti pak politikou hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Hlavním úkolem politiky soudržnosti je zajistit, aby se

regiony zaostávající za evropským průměrem dostaly pomocí investic na stejnou úroveň jako ostatní regiony, aby se snižovaly disparity mezi evropskými regiony a zeměmi.

6.1.2 Důvody pro vznik a existenci regionální politiky

Důvody pro vznik a existenci hospodářské, sociální a územní soudržnosti jsou následující: (Regionální a strukturální politika EU, <http://www.businessinfo.cz>)

- Po vytvoření Evropské hospodářské společnosti si každý stát chránil své problémové regiony, jejichž odvětvové struktury dominovaly průmyslové podniky. Bylo jasné, že ne všechny průmyslové podniky přežijí, a těmto regionům bylo potřeba pomoci.
- Nejzaostalejší regiony se nacházejí právě v nejméně vyspělých státech EU, které objektivně mají nejmenší prostor k tomu jim reálně napomoci.
- EU realizuje i další politiky, ze kterých mají největší prospěch spíše vyspělejší regiony EU. Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU je tedy kompenzací regionálních dopadů ostatních politik.
- Dále zde existuje určitý rozpor mezi regionální politikou uplatňovanou na národní úrovni a politikou volné hospodářské soutěže, kdy jakékoliv dotace, které se poskytují soukromým subjektům, narušují hospodářskou soutěž. Bylo tedy nutné vnést na společný evropský trh určitá pravidla, kdy se ještě jedná skutečně o regionální politiku a kdy už se jedná o zcela evidentní narušování hospodářské soutěže.
- EU také realizuje velmi ambiciózní projekt, kterému se říká ekonomická a monetární unie. Aby mohl dobře fungovat, musí regionální politika plnit alespoň částečně stabilizační roli fiskální politiky neboli přerozdělování přes státní rozpočet. To zpravidla funguje tak, že vyspělejší regiony platí více daní a slabší regiony dostávají více na sociálních dávkách. Na úrovni EU toto nefunguje, protože rozpočet EU nedosahuje ani 2 % HDP, kdežto v jednotlivých státech představují výdaje veřejného sektoru kolem 40 % HDP. Regionální politika EU přesto představuje sice velice redukovanou část, ale přece jen částečně plní stabilizační funkci fiskální politiky.

6.1.3 Souvislost mezi regionální politikou EU a SPZ Holešov

Není účelem této práce podrobně analyzovat regionální politiku EU. Ovšem vzhledem ke vzniku ZK k 1. 1. 2000 a k faktu, že ZZK přijalo na svém zasedání v červnu 2001 programový dokument Program rozvoje kraje jako základní východiskový materiál ZK

určený k dalšímu postupnému dopracování a 19. června 2002 PRÚOZK, který byl výsledkem tohoto dopracování, považuju za vhodné zmínit zde tři hlavní cíle programového období 2000-2006. (Regionální politika EU 2004-2006, <http://www.businessinfo.cz>) Byly to tyto:

- Cíl 1: podpora rozvoje zaostávajících regionů
- Cíl 2: podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací
- Cíl 3: podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání.

Dále bych pro lepší pochopení souvislostí zmínila ještě strukturální fondy EU. Ty jsou nejdůležitějším prvkem regionální politiky EU a představují více než 90 % strukturálních výdajů. Od roku 1999 se strukturální fondy zaměřují na plnění tří významných cílů, které jsou v podstatě shodné s cíli regionální politiky.

Jak bude uvedeno dále, ZK a i další regiony ČR jako státu, který vedl přístupová jednání⁸, v tomto období rozhodně patřil mezi oblasti, kterých se týkal cíl 1 a 2.

6.2 Regionální politika ČR

6.2.1 Historie regionální politiky v ČR

Regionální politika se v ČR začala rozvíjet až po roce 1989 jako reakce na zvyšující se rozdíly mezi regiony způsobené restrukturalizací a jinými změnami. (Stejskal, 2010). V počátečním transformačním vývoji se po roce 1990 projevovaly rostoucí regionální rozdíly vyplývající z transformačních procesů a přechodu české ekonomiky na tržní podmínky. Částečně byly vyrovnávány regionální politikou státní podpory strukturálně postiženým a hospodářsky slabým regionům, vymezeným na úrovni okresů. (Wokoun, 2007, s. 102)

⁸ 23. ledna 1996 ČR oficiálně požádala o členství v EU. V červenci 1997 zahrnuje Evropská komise ČR do skupiny 5 zemí, které by ve střednědobém horizontu mohly být schopny plnit všechny podmínky členství. 31. března 1998 zahájila EU jednání s ČR o vstupu do EU. Proces předvstupních vyjednávání byl úspěšně zakončen na zasedání Evropské rady ve dnech 12. - 13. prosince 2002 v Kodani. 16. dubna 2003 byla v Aténách slavnostně podepsána Smlouva o přistoupení. Občané ČR rozhodli o přistoupení ČR do EU v referendu ve dnech 13. - 14. června. 2003. Dne 1. května 2004 vstoupila Smlouva o přistoupení v platnost a ČR se stala plnoprávným členem EU.

Prvním dokumentem souvisejícím s regionální politikou jsou Zásady zákona České národní rady o regionální politice z roku 1990. V roce 1992 byly přijaty Zásady regionální politiky vlády ČR. Později začala snaha o přiblížení legislativy EU. V roce 1996 bylo založeno MMR. Do roku 1998 nebyla regionální politika ČR v žádném souladu s principy regionální politiky EU. Až v roce 1998 vláda ČR přijala usnesení Zásady regionální politiky, které stanovily všeobecná pravidla pro provádění české regionální politiky a pro přiblížení české regionální politiky světové regionální politice. Byly vytyčeny dva základní typy podporovaných regionů – strukturálně postižené regiony a hospodářsky slabé regiony. V roce 2000 byl vydán zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích a zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze. Pro kraje byly vytvořeny v roce 2001 programy rozvoje územního obvodu kraje a začaly přípravy programových dokumentů pro čerpání strukturálních fondů EU pro období 2004-2006. V této době byla legislativa týkající se regionální politiky již v souladu s legislativou EU, z toho důvodu se po vstupu do EU moc nezměnila. (Stejskal, 2010, s. 14-15)

6.2.2 Cíle regionální politiky 2000-2013

V roce 2000 byl vládou schválen dokument Strategie regionálního rozvoje ČR.⁹ Při jeho tvorbě se vycházelo ze zásad regionální politiky vlády ČR, principů ze zákona o podpoře regionálního rozvoje a principů regionální politiky EU. Strategie regionálního rozvoje ČR z roku 2000 stanovila tyto globální cíle do roku 2010:

- Dosažení regionální úrovně umožňující zapojení ČR do evropských struktur s co nejmenšími otřesy způsobenými české ekonomice
- Znovuzavedení a stabilizace krajského zřízení v ČR
- Řešení stále narůstajících regionálních disparit.

⁹ Strategie regionálního rozvoje ČR je střednědobým programovým dokumentem, který je pravidelně aktualizován. Podle § 5 zákona č.248/2000 Sb. obsahuje zejména analýzu stavu regionálního rozvoje, charakteristiku slabých a silných stránek v rozvoji jednotlivých krajů a okresů, strategické cíle regionálního rozvoje v ČR, vymezení státem podporovaných regionů a doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti.

Na strategii regionálního rozvoje z roku 2000 navázala Strategie regionálního rozvoje České republiky 2007-2013. Důvodem aktualizace byla nová nařízení EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Globálním cílem v tomto dokumentu je vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva. (s. 78) Tento globální cíl se skládá ze tří strategických cílů:

- rozvojově zaměřený cíl zvýšení ekonomického a enviromentálního potenciálu, konkurenceschopnosti a sociální úrovně regionů ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy
- dispartitně zaměřený cíl zastavení růstu a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit a využívání specifík území,
- instrumentální cíl institucionálního a finančního zabezpečení strategie.

6.2.3 Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo bylo zřízeno s účinností od 1. listopadu 1996 a je ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu, nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování, stavebního řádu, vyvlastnění, investiční politiky, cestovního ruchu, veřejné dražby, pohřebnictví. Dále mimo jiné stanovuje jednotný rámec pro řízení a provádění pomoci poskytované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v ČR, zabezpečuje činnosti spojené s kohezní politikou EU v ČR, která je zaměřena na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů ČR a na sblížování ekonomické úrovně ČR s EU, a poskytuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením v procesu zapojování ÚSC do evropských regionálních struktur. (Ministerstvo, <http://www.mmr.cz>)

6.3 Regionální politika Zlínského kraje

Před vlastním rozbohem faktorů ovlivňujících současnou neobsazenost SPZ Holešov se snažím popsat také okolnosti, které vedly k její výstavbě, zmínit její místo ve strategických dokumentech ZK a vazbu těchto dokumentů na strategické dokumenty ČR a EU. Protože schválení návrhu rozvojových ploch s celorepublikovým významem (včetně plochy v Holešově) na území ZK bylo RZK schváleno v září 2003 a práce na jejich vymezení započaly ještě dříve, je nutné se ve vztahu k SPZ Holešov zaměřit při charakteristice

regionální politiky ZK právě na tuto dobu. Pro úplnost pak přidávám i základní přehled ukazatelů ilustrujících současnou ekonomickou situaci ZK.

6.3.1 Ekonomická situace Zlínského kraje po sametové revoluci – východiska pro zpracování PRÚOZK

Pro popsání tehdejší situace využiji data z PRÚOZK z roku 2002.

Okresy tvořící současný ZK byly v minulosti i na počátku období transformačních procesů po sametové revoluce chápány jako ekonomicky silné oblasti se zastoupením velkých průmyslových podniků. V polovině 90. let se při privatizaci a restrukturalizaci průmyslu začaly objevovat potíže. Byly zapříčiněny hlavně způsobem privatizace velkých podniků v ČR, špatnou dopravní dostupností a obslužností kraje, rozdělením republiky, rozpadem většiny konsolidovaných výzkumných kapacit v kraji. Vznikající sektor MPS nemohl nahradit bývalé velké průmyslové podniky se širokým zázemím. Důsledkem byla podprůměrná tvorba HDP v kraji ve srovnání s ostatními kraji v ČR. HDP na obyvatele kraje v PPS¹⁰ dosahovala zhruba 50 % průměru EU.

V ekonomice kraje měl dominantní postavení průmysl. Jeho zastoupení tu bylo větší než v celostátním měřítku. Velký význam měly podniky zpracovatelského průmyslu (plastikářského, gumárenského, elektrotechnického, chemického, potravinářského, hutnictví a kovodělného průmyslu a všeobecného strojírenství), které nebyly zaměřeny jen na využívání přírodních surovin, ale vznikala přidaná hodnota vyšší než v jiných krajích. Dle ukazatele přidané hodnoty ve zpracovatelském průmyslu se ZK řadil (podle údajů z roku 1998) na 7. místo. Problémem ale byla nízká výkonnost těchto podniků a nedostatky v inovaci, vývoje a modernizace v průmyslových podnicích.

V podílu hmotných investic kraje na ČR zaujímal ZK 3. místo od konce. Podíl kraje na exportu ČR byl pátý nejnižší (v roce 1995 - 6,5 %, v roce 2000 - 5,0 %). Exportní výkonnost kraje byla ve srovnání s ostatními kraji v ČR nízká především z důvodu polohy kraje na východní hranici ČR a jeho špatné dopravní přístupnosti. Nedostatečně využitou

¹⁰ PPS (Purchasing Power Standards) je jednotkou pro měření kupní síly. Jde o uměle vytvořenou měnovou jednotku, která se používá při mezinárodních srovnáních. Vyrovňuje rozdíly, které existují mezi kupní silou národních měn jednotlivých států.

oblastí byl export na Slovensko a dále příhraniční spolupráce se Slovenskem. Neexistoval jednotný a promyšlený marketing kraje, ani reálná opatření na zvýšení exportu. Byla zanedbána příprava PZ, neproběhla revitalizace existujících průmyslových objektů, chyběla technologická inovační centra a jejich podpora

V roce 2000 byl ZK podprůměrný též co do hrubé měsíční mzdy a temp růstu průměrné mzdy. Oproti roku 1995 byl v roce 2000 poměr průměrné mzdy ve ZK vůči průměrné mzdě v ČR o 3,3 % nižší. Obecná míra nezaměstnanosti byla v ČR v roce 2000 na úrovni 8,8 %, což bylo vyšší přibližně o 0,4 procentní body, než byl průměr všech 15 zemí EU, ale zároveň nedosáhla hranice míry nezaměstnanosti v ČR.

Vybavení technickou infrastrukturou ve ZK je do velké míry podmíněno jeho geografickou polohou a hornatým reliéfem krajiny, ale také skutečností, že z celkových výdajů Ministerstva dopravy do investic v letech 1997-2000 vztažených na 1 obyvatele zaujímá ZK poslední místo. ZK kraj je současně druhým nejodlehlejším ve vztahu k dominantnímu společenskému a hospodářskému centru ČR – hlavnímu městu Praze. Zlín je od Prahy vzdálena 297 km, zatímco průměrná vzdálenost těchto center a Prahy je 170 km.

Špatná situace byla v dopravní infrastruktuře a obslužnosti území. ZK se nachází ve východní části území ČR a je z hlediska ČR periferní oblastí. Spolu s Jihočeským krajem patří do skupiny nejvíce postižených regionů v oblasti silniční infrastruktury. Kraj nebyl napojen na dálniční ani silniční síť ČR pro motorová vozidla a patřil tak mezi pět krajů, na jejichž území se tento typ silnic vůbec nenacházel. Z hlediska délky ostatních silnic nacházejících se na území kraje na km² plochy zaujímal ZK poslední místo s hustotou 0,526 km silnic na km², což je 25 % pod republikovým průměrem. Hustotou železničních tratí se ZK řadil na poslední místo (74 % průměru ČR). Podle analýzy provedené v roce 1998 se ZK počtem telefonních stanic se kraj zařadil na druhé místo od once - horší výsledky měl už jen Olomoucký kraj.

6.3.2 Výchozí situace při vzniku Zlínského kraje

Potřeba dokumentu, který by zformuloval dlouhodobé cíle rozvoje krajů a navrhl cesty k jejich dosažení, se ukázala v roce 1997 v souvislosti s pracemi na přípravě Strategie rozvoje ČR. Kraje v roce 1998 neexistovaly, a tak byly MMR pro každý územní obvod budoucího kraje jmenovány tzv. Regionální koordinační skupiny. Výsledky práce Regionální koordinační skupiny pro VÚSC Zlín byly v roce 1998 shrnuty v programovém dokumentu Strategie VÚSC Zlín. Pro aktualizaci krajské strategie vytvořilo MMR

v roce 2000 metodickou příručku, která upravovala strukturu a rozsah zpracování dokumentu nazvaného Program rozvoje kraje. V něm byly zpracovány jednotlivé cíle a ávrhy opatření a aktivit, jimiž bude těchto cílů dosahováno. Program rozvoje kraje ZZK v červnu 2001 schválilo jako základní východiskový materiál kraje, který bude nutné dále postupně dopracovávat.

6.3.3 PRÚOZK z roku 2002

Dokument Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje (PRÚOZK), který je výsledkem tohoto dopracování, byl schválen v červnu 2002. Tento program je tedy formou veřejné dohody o tom, čeho chce kraj v nejbližších šesti až deseti letech dosáhnout a jak hodlá při řešení té či oné oblasti postupovat. (PRÚOZK, 2002)

PRÚOZK byl realizován každoročně v ZZK schváleným a realizovaným Plánem rozvoje územního obvodu ZK. Existují tedy pro něj Plány rozvoje v letech 2002-2006 a 2008 (v roce 2007 nebyl Plán rozvoje zpracován).¹¹

Protože rozhodnutí o vybudování rozvojové zóny na území kraje spadá do doby platnosti původního PRÚOZK, zmíním nyní základní zásady z tohoto původního dokumentu, ne z následného na léta 2009-2012.

V PRÚOZK z roku 2002 jsou formulovány vize dalšího rozvoje ZK jako vytvoření podmínek pro cílevědomý a úspěšný trvale udržitelný rozvoj regionu, zlepšení pozice mezi kraji ČR, úspěšná spolupráce s EU, zlepšení konkurenceschopnosti kraje, vyvážený rozvoj všech částí kraje. Z této vize jsou vyvozeny základní strategické cíle:

- prosazovat, získávat a soustřeďovat vlastní prostředky a získávat co největší podporu státu, EU a investorů pro rozvoj dopravní infrastruktury
- budou vytvářeny podmínky pro prosperující podniky
- rozvoj obyvatelstva, rozvoj kvality života

¹¹ V roce 2008 byla zpracována Strategie rozvoje Zlínského kraje na období 2009 - 2020, což je dlouhodobý dokument, který je pro kratší střednědobé časové úseky doplněn PRÚOZK (pro období 2010 - 2012, nyní se připravuje dokument pro období 2013 - 2016). Opět je každý rok v ZZK schválen Plán rozvoje na příslušný rok.

- získání maximálních efektů a užitků při realizaci rozvoje a strukturálních změn s cílem odstranit zaostávání kraje za přispění strukturálních fondů EU.

Tyto strategické cíle jsou v souladu s cíli tzv. funkčních okruhů. Vzhledem k tématu bakalářské práce nyní zmíním jen funkční okruh “Ekonomický rozvoj”, jehož cílem je podpora dynamické podnikatelské základny průmyslových, živnostenských, zemědělských a obchodních podniků při řešení problémů na trhu a vytváření příhodných podmínek konkurenceschopného a trvale udržitelného prostředí. Toto by mělo být dosaženo splněním těchto specifických dílů:

- Zvýšení internacionalizace
- Tvorba a rozvoj MSP
- Posilování vědy a výzkumu
- Úsilí o lepší dostupnost finančního kapitálu pro podnikání v kraji.

Jak bylo uvedeno výše, realizace PRÚOZK je zajišťována prostřednictvím Plánů rozvoje územního obvodu Zlínského kraje. Ve funkčním okruhu Ekonomický rozvoj je pro rok 2002 stanoven mimo jiné úkol zpracování přehledu PZ, objektů a území pro průmyslové využití, od roku 2006 až do roku 2012 (v roce 2007 nebyl plán rozvoje územního obvodu zpracován) se mezi úkoly objevuje jmenovitě SPZ Holešov následovně:

- 2006, 2008, 2009 – příprava a realizace SPZ Holešov
- 2010 – realizace SPZ Holešov
- 2011 – SPZ Holešov - realizace dopravní a technické infrastruktury
- 2012 – Příprava areálu SPZ Holešov pro diverzifikované obsazování SPZ Holešov menšími investory

6.3.4 Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020

PRÚOZK z roku 2002 byl v době svého vzniku nejvyšším strategickým dokumentem ZK a vize a generální cíle v něm se týkaly až roku 2010. Už v roce 2008 ale bylo zřejmé, že dokument není aktuální. Orgány kraje bylo rozhodnuto, že bude zpracována Strategie rozvoje ZK na období 2009-2020, která bude nadřazena PRÚOZK, a že zároveň bude v roce 2009 zpracován i nový PRÚOZK. Cílem Strategie rozvoje ZK je stanovení cest pro přiblížení nebo dosažení průměrné hospodářské úrovně EU (měřeno ukazatelem HDP na 1 obyvatele vyjádřený v paritě kupní síly) při respektování principů udržitelného

rozvoje. Při tom se vycházelo z předpokladu, že míra poklesu ekonomiky ZK bude menší než míra poklesu ekonomiky EU-27. Hlavní vizí je region s moderní prosperující ekonomikou s rostoucí životní úrovní a vysokou zaměstnaností, atraktivní pro obyvatele, investory i návštěvníky. Vize by měla být naplněna při splnění cílů ve čtyřech pilířích:

- konkurenceschopná ekonomika
- úspěšná společnosti
- efektivní infrastruktura a rozvoj venkova
- atraktivní region.

Podíváme-li se na pilíř Konkurenceschopná ekonomika, pak dva z jeho čtyř cílů se týkají i SPZ Holešov. Jeden (cíl 1.2. Posílit význam sektoru služeb v regionální ekonomice) má pro jeho dosažení stanoven úkol 1.2.1 Do SPZ Holešov lákat výrobu s vysokou přidanou hodnotou a služby, a to cíleným oslovováním a lákáním žádoucích typů investorů. Další (cíl 1.4. Dominantní průmyslové sektory udrží svoji konkurenceschopnost) pak cíl 1.4.1 Efektivně naplnit SPZ Holešov, a to cíleným oslovováním a lákáním perspektivních průmyslových firem.

Součástí Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2010 je i Analýza dopadů ekonomické krize a návrhů k jejímu překonání. Jedním ze specifických doporučení je preference veřejných investic s dopadem na udržení zaměstnanosti a zmíněna je právě SPZ Holešov.

6.3.5 PRŮOZK 2010-2012

PRŮOZK 2010–2012 byl schválen ZZK 15. prosince 2010. Jde o klíčový střednědobý dokument, který konkretizuje cíle a úkoly vyplývající ze Strategie rozvoje ZK na roky 2009 až 2012. Na PRŮOZK pak budou navazovat jednotlivé roční akční plány. Dokument silně ovlivnila probíhající ekonomická krize. Úkoly jsou stanoveny v rámci identických pilířů, jako jsou u Strategie rozvoje ZK (kapitola 6.3.4). PRŮOZK vychází se Strategie rozvoje ZK, ale vzhledem ke kratšímu časovému horizontu nemůže dosáhnout jejího cíle (přiblížení nebo dosažení průměrné hospodářské úrovně EU), který má být dosažen až v roce 2020. Pro jeho splnění je však třeba, aby v průběhu krize:

- nebyl pokles ZK větší než je pokles EU, tedy aby ZK nezaostával za EU (a ani v rámci ČR) a aby mobilizovat růstové faktory (rozvojový prvek)
- nedocházelo ke vzniku nebo prohlubování regionálních disparit (kohezní prvek).

6.3.6 Současnost – nejdůležitější makroekonomické ukazatele a mezikrajské srovnání

Pro základní orientaci o současném postavení ZK a jeho postavení mezi ostatními kraji ČR uvádím níže základní ukazatele, které byly uveřejněny ve Statistické ročence ZK 2011, tedy za rok 2010. U HDP jsem pro zajímavost uvedla i údaje za rok 2009 ze Statistické ročenky ZK 2010 kvůli ukazateli HDP v PPS (jednotka měření kupní síly, více v poznámce 10). Konkrétní obsah uvedených makroekonomických ukazatelů je vysvětlen v kapitole 4.4.132.

Tab. 3. HDP podle krajů v roce 2009

ČR, kraje	Celkem (mil. Kč)	Pořadí krajů	na 1 obyvatele						HDP na zaměstnaného (Kč)	Pořadí krajů
			HDP celkem (Kč)	Pořadí krajů	HDP celkem (EUR)	Pořadí krajů	HDP celkem (PPS)	Pořadí krajů		
Česká republika	3 625 865		345 601		13 074		18 960		693 041	
Hlavní město Praha	946 630	1	761 596	1	28 810	1	41 781	1	1 029 632	1
Středočeský	393 223	2	317 199	3	11 999	3	17 401	3	683 257	2
Jihočeský	189 868	6	298 058	5	11 275	5	16 351	5	613 408	6
Plzeňský	171 272	7	299 846	4	11 343	4	16 449	4	597 622	10
Karlovarský	71 949	14	233 629	14	8 838	14	12 817	14	496 426	14
Ústecký	230 481	5	275 653	10	10 428	10	15 122	10	639 141	4
Liberecký	105 202	13	240 057	13	9 081	13	13 169	13	527 618	13
Královéhradecký	161 496	10	291 241	6	11 017	6	15 977	6	613 541	8
Pardubický	147 805	11	286 518	8	10 839	8	15 718	8	608 508	9
Vysočina	139 522	12	270 743	11	10 242	11	14 853	11	583 941	11
Jihomoravský	379 669	3	330 145	2	12 489	2	18 112	2	673 379	3
Olomoucký	167 195	9	260 450	12	9 852	12	14 288	12	569 136	12
Zlínský	169 690	8	286 977	8	10 856	7	15 743	7	613 714	6
Moravskoslezský	351 861	4	281 634	9	10 654	9	15 450	9	632 020	5

(vlastní tabulka, <http://www.czso.cz>)

Tab. 4. HDP podle krajů v roce 2010

ČR, kraje	Celkem (mil. Kč)	Pořadí krajů	na 1 obyvatele				HDP na zaměstnaného (Kč)	Pořadí krajů
			HDP celkem (Kč)	Pořadí krajů	HDP celkem (EUR)	Pořadí krajů		
Česká republika	3 775 237		358 957		14 197		746 901	
Hlavní město Praha	972 551	1	776 968	1	30 730	1	1 090 372	1
Středočeský	405 837	2	322 811	3	12 767	3	721 868	3
Jihočeský	195 732	6	306 833	5	12 135	5	661 096	8
Plzeňský	175 398	8	306 628	6	12 127	6	632 649	10
Karlovarský	79 845	14	259 560	14	10 266	14	563 698	14
Ústecký	250 267	5	299 435	8	11 843	8	724 649	2
Liberecký	117 992	13	268 480	13	10 619	13	586 526	13
Královéhradecký	171 247	10	308 946	4	12 219	4	655 729	9
Pardubický	146 614	12	283 710	11	11 221	11	631 977	12
Vysočina	150 666	11	292 669	10	11 575	10	662 191	7
Jihomoravský	387 309	3	335 983	2	13 288	2	698 236	5
Olomoucký	173 882	9	270 987	12	10 718	12	631 122	12
Zlínský	177 989	7	301 442	7	11 922	7	679 806	6
Moravskoslezský	369 908	4	297 177	9	11 754	9	702 996	4

(tabulka vlastní, www.czso.cz)

Tab. 4. Trh práce podle krajů k 31. 10. 2010

ČR, kraje	Míra registrované nezaměstnanosti (%)	Pořadí krajů	Neumístění uchazeči o zaměstnání celkem	Volná pracovní místa
Česká republika	9,57		561 551	30 803
Hl. m. Praha	4,07	1	33 433	5 743
Středočeský	7,73	2	54 716	3 599
Jihočeský	8,50	5	29 545	1 850
Plzeňský	8,25	3	27 267	2 161
Karlovarský	11,39	11	19 922	748
Ústecký	13,90	14	61 947	2 238
Liberecký	10,54	7	25 653	1 417
Královéhradecký	8,37	4	24 678	1 365
Pardubický	9,87	6	27 359	2 165
Vysočina	10,73	8	29 410	916
Jihomoravský	10,87	10	69 342	2 955
Olomoucký	12,48	3	42 117	1 210
Zlínský	10,74	9	33 386	1 245
Moravskoslezský	12,36	12	82 776	3 191

(tabulka vlastní, www.czso.cz)

Tab. 5. Průmysl ve Zlínském kraji k 31. 12. 2010

ČR, kraje	počet podnikatelských subjektů (podniky s min. 100 zaměstnanci a sídlem v kraji)	Pořadí krajů	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy						Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyzické osoby)	Pořadí krajů	Průměrná hrubá měsíční mzda 1 zaměstnance (Kč)	Pořadí krajů
			celkem (mil. Kč, běžné ceny)	Pořadí krajů	z toho tržby za přímý vývoz (mil. Kč, běžné ceny)	Pořadí krajů	na 1 zaměstnance (tis. Kč, běžné ceny)	Pořadí krajů				
Česká republika	2 318		2 649 259		1 317 513		3 534		749 722		25 460	
Hl. m. Praha	222	4	314 551	3	80 383	5	4 257	4	73 895	3	33 559	1
Středočeský	227	3	483 003	1	278 085	1	5 314	2	90 898	2	28 539	2
Jihočeský	150	7-8	99 541	11	61 296	11	2 398	10	41 509	10	22 947	9
Plzeňský	150	7-8	169 868	6	113 590	3	3 365	6	50 478	6	25 299	6
Karlovarský	84	14	34 465	14	18 592	14	1 666	14	20 685	14	22 427	12
Ústecký	175	5	286 620	4	106 304	4	5 459	1	52 502	5	25 509	3
Liberecký	112	13	110 372	9	68 155	8	2 752	8	40 101	12	25 373	5
Královéhradecký	130	12	83 198	13	57 193	12	2 245	12	37 065	13	22 103	14
Pardubický	140	10	194 306	5	65 016	10	4 654	3	41 752	9	22 563	11
Vysočina	131	11	100 552	10	66 574	9	2 283	1	44 050	8	23 745	7
Jihomoravský	248	1	164 107	7	76 904	6	2 596	9	63 213	4	23 451	8
Olomoucký	148	9	85 884	12	50 197	13	2 115	13	40 604	11	22 330	13
Zlínský	170	6	132 821	8	69 470	7	2 992	7	44 396	7	22 640	10
Moravskoslezský	232	2	389 973	2	205 753	2	3 592	5	108 575	1	25 438	4

(tabulka vlastní, www.czso.cz)

7 PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE

Výstavbu PZ stát podporuje od roku 1998, a to prostřednictvím Programu pro podporu rozvoje průmyslových zón, na který v roce 2006 navázal PPPNI. Pro přesnost uvádím, že dnes neexistuje žádný limit určující vymezení PZ a nedá se tedy přesně určit, zda se v tom kterém případě jedná či nejedná o PZ.

Průmyslových oblastí, které mají vzhledem ke své poloze a volnému prostoru obzvlášť velký význam pro rozvoj daného regionu, je v České republice sedm. Jedná se o SPZ. Organizací, která má v gesci tuto agendu, je CzechInvest.

7.1 Agentura pro podporu podnikání a investic Czechinvest

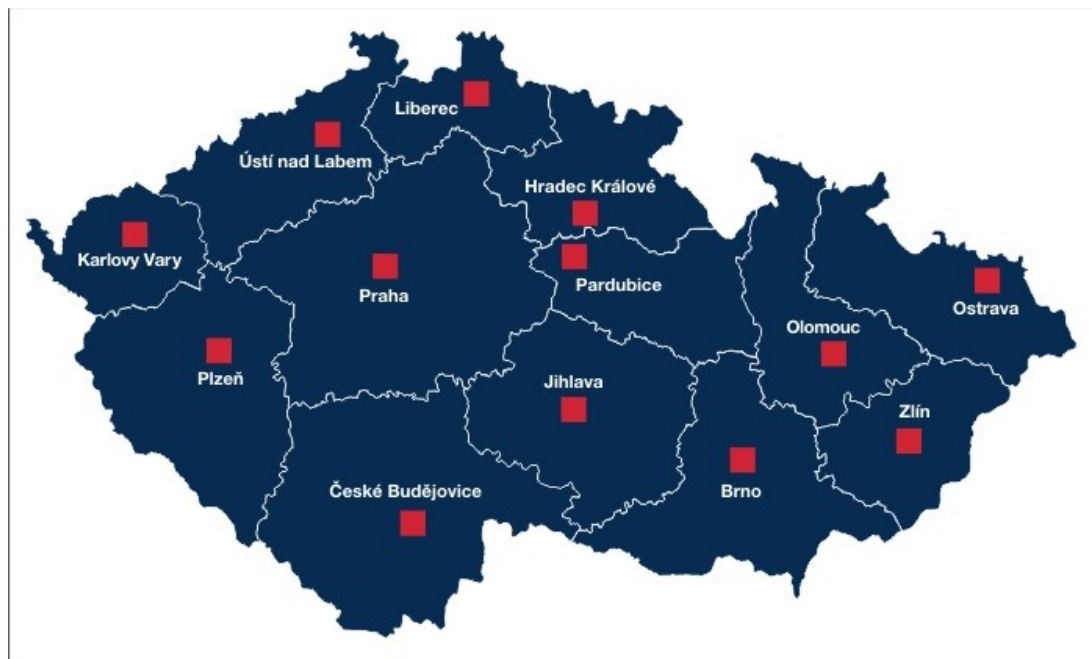
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (CZI) je česká státní příspěvková organizace, která má oživit český průmysl a posílit konkurenceschopnost české ekonomiky. Působí od listopadu 1992 – tehdy bylo jejím hlavním posláním především lákání přímých zahraničních investic. Od roku 1998 se její aktivity rozšiřovaly o poskytování investičních pobídek, podporu českých dodavatelů, podporu rozvoje podnikatelských nemovitostí. Na základě zákona č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, pak došlo ke sloučení tři příspěvkových organizací zřízených MPO: původního CzechInvestu, Agentury pro rozvoj podnikání a agentury CzechIndustry.

Výše uvedený zákon vymezil úkoly CZI:

- podpora malým a středním podnikatelům
- podpora podnikatelům na základě programů schválených vládou
- funkce určené organizace při poskytování investičních pobídek
- podpora podnikatelům z finančních prostředků Evropské unie.

Statutárním orgánem CZI je generální ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr průmyslu a obchodu. Bližší podmínky činnosti CZI a její organizační uspořádání je upraven statutem, který schvaluje ministr průmyslu a obchodu.

Sídlo centrály CZI je v Praze, má 13 regionálních kanceláří ve všech krajských městech a 7 zahraničních zastoupení v zemích s vysokým investičním potenciálem (USA – 2 pobočky, Čína, Japonsko, Německo, Velká Británie, Skandinávie).

(www.czechinvest.org)

Obr. 5. Regionální kanceláře CZI

V září 2011 představil CZI velmi ambiciózní plán s názvem „Nový CzechInvest“. Základním cílem je měřitelně přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti české ekonomiky, dílčími cíli pak:

- Podpora českých MSP
- Podpora znalostní ekonomiky a investic, především do inovací
- Podpora rozvoje lidských zdrojů pro konkurenceschopnost
- Propagace podnikatelského a investičního prostředí ČR ve světě.

Kromě jiného je zde zmíněn nový produkt, a to speciální ekonomické zóny. Měly by vznikat na neobsazených strategických zónách, popř. i na nových lokalitách, a v budoucnu by mohly zcela nahradit stávající formát investičních pobídek.

7.2 Průmyslové zóny

Pojem průmyslová zóna (PZ) je všeobecně vysvětlován jako ucelený soubor kompaktních univerzálních objektů vhodných pro lehkou, hygienicky nezávadnou výrobu s účelně vyřešenou dopravou a velkým podílem zeleně mezi jednotlivými objekty. Provoz v těchto zónách je kompletně situován uvnitř objektů, jež jsou zpravidla bez oplocených dvorů, s možností volného pohybu návštěvníků. PZ je tedy uceleným komplexem průmyslu

a služeb s řadou integrovaných funkcí odborného charakteru. Takový komplex maximálně využívá vzájemné podpory jednotlivých firem ve výměně informací, poradenství, společné prezentace a využívání mezinárodních kontaktů. Tato synergie má za úkol vést k dosažení lepších výsledků a právě v této oblasti bývá využívána téměř pravidelně. (Průmyslové zóny, <http://www.prumyslove-zony.cz>)

Vznik PZ byl trendem posledních let. V současné době nabídka PZ převyšuje poptávku. Největší zájem o budování a rozvoj většiny PZ má zpravidla místní správa. Naplněné PZ jsou totiž ekonomickým přínosem v podobě nově vytvořených pracovních míst pro obyvatele daných měst a blízkého okolí. Investice a nově vzniklá pracovní místa pak na sebe vážou další synergické efekty - nové pracovní příležitosti u subdodavatelů a navazujících služeb pro přicházející investory. Se vznikem PZ bývají velice často spojena tzv. Podnikatelská centra. Ta jsou zakládána především pro začínající podnikatele a menší podniky, které nejsou schopné samy si zajistit provoz investiční výstavbou. Kromě výhodných nájmu, které jsou často v prvních 2-3 letech začínajícím podnikům dotovány, poskytují především zkušenosti v oblasti marketingu, managementu nebo využívání informační databázi. Pomáhají také v otázce financování, a to především informacemi a poradenstvím týkajícím se získáním základního kapitálu. V souvislosti s tímto jsou schopna zajistit i základní administrativní služby. Tato centra jsou zakládána převážně neziskovými organizacemi náležícími místní správě a dotovanými z místních zdrojů nebo vládou v rámci rozvoje podnikatelských aktivit ve stagnujících oblastech. (Průmyslové zóny, <http://www.prumyslove-zony.cz>)

8 STRATEGICKÉ PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE

8.1 Definice strategických průmyslových zón

Jde o zóny o výměře minimálně 200 ha nebo o výměře nejméně 100 ha, kdy je zóna realizována v zastavěném, ale nevyužívaném území (brownfield). Dále jsou to rovněž zóny připravované pro významného či vážného investora, který se zaváže k realizaci významné výše investice a s tím i k vytvoření určitého počtu pracovních míst. (<http://www.czechinvest.org>).

8.2 Dosavadní vývoj v budování SPZ

29. dubna 1998 uložila vláda ČR ministrům pro místní rozvoj a průmyslu a obchodu ve spolupráci s ministrem práce a sociálních věcí připravit do 1. července 1999 podmínky pro vytvoření zvláštních ekonomických zón. 16. prosince 1998 pak ministru pro místní rozvoj ve spolupráci s ministry životního prostředí a průmyslu a obchodu zpracovat do 31. března 1999 návrh zjednodušeného územního a stavebního řízení, případně jejich spojení pro PZ. Na svém zasedání dne 6. ledna 1999 vláda schválila systém podpory rozvoje PZ a uložila zabezpečit realizaci systému podpory rozvoje PZ. 31. května 1999 vláda vzhledem k aktuální situaci na trhu práce rozhodla o realizaci systému podpory rozvoje PZ s přednostní orientací na zřizování PZ v severních Čechách a na severní Moravě.

Na jednání vlády dne 9. července 2001 (Česko, usnesení vlády č. 708) bylo uloženo místopředsedovi vlády a ministru průmyslu a obchodu:

- Vybrat ve spolupráci s kraji na základě vícekritériálního posouzení z většího počtu prověřovaných lokalit v každém regionu soudržnosti NUTS II území pro vybudování PZ národního významu o rozloze v rozmezí 50 až 300 ha v závislosti na strukturální postíženosti regionu; při výběru území zohlednit v nejvyšší možné míře využití stávající dopravní infrastruktury a pozemků ve vlastnictví státu
- Projednat s hejtmany jednotlivých krajů zapracování těchto PZ do územních plánů velkých územních celků a v rámci svých kompetencí podpořit v navazujících stanoviscích a správních rozhodnutích jejich schválení
- Zajistit spolufinancování projektů těchto průmyslových zón z fondů EU

- Průběžně informovat vládu o stavu přípravy těchto PZ v jednotlivých regionech soudržnosti NUTS II.

Dále byla na základě tohoto usnesení zahájena příprava první strategické zóny v ČR. Zóna Kolín – Ovčáry o rozloze téměř 300 ha umožnila lokalizaci strategického projektu Toyota PSA Peugeot Citroen s plánem vytvořit po dokončení 2 000 nových pracovních míst.

V roce 2002 byla prioritou zejména podpora přípravy strategických průmyslových zón. V roce 2003 byla z velké části realizovaná 1. etapa přípravy SPZ Triangle na území bývalého vojenského letiště Žatec.

V roce 2004 byl Program pro podporu rozvoje průmyslových zón rozšířen a určen zejména pro přípravu nemovitostí pro pobídkové investory a SPZ. V rámci Programu pro podporu rozvoje průmyslových zón bylo čerpáno celkem 1 042 mil. Kč, díky nimž bylo podpořeno 13 PZ o celkové rozloze 1 232 hektarů. Čtyři z těchto PZ mají podle rozsahu projektu a ýše poskytnuté dotace strategický V roce 2005 bylo podpořeno 14 PZ o celkové rozloze 1 597 hektarů, z toho pět se strategickým významem pro národní hospodářství.

V usnesení vlády ČR ze dne 31. srpna 2005 č. 1100 (Česko, usnesení č. 1100) vzala vláda na vědomí informaci o průběhu přípravy a realizace SPZ a dalších PZ na území ČR. Jako předpokládané projekty SPZ s obdobím realizace od roku 2005 jsou v příloze vyjmenovány SPZ Ostrava – Mošnov, Nošovice, Most – Havraň, Kolín – Ovčáry, Žatec – Triangle, Kvasiny – Škoda Auto, Škoda Plzeň a jako avizované projekty strategických SPZ s předpokládaným obdobím realizace od roku 2007 pak SPZ Plzeň – Nýřany, Plzeň – Líně, Letiště – Holešov, Zápotočí, Kozomín, Nošovice II. etapa a Dolní Lutyně. Důležité bylo též vymezení finančních zdrojů – rozpočtově nezajištěné potřeby měly být financovány z prostředků zrušeného Fondu národního majetku ČR.

Další usnesení vlády ČR ze dne 16. listopadu 2005 č. 1471 (Česko, usnesení č. 1471) se týkalo investičního záměru společnosti HMC vybudovat na území severní či střední Moravy závod na výrobu automobilů. V té době společnost HMC zvažovala výstavbu svého prvního evropského výrobního závodu na výrobu automobilů Hyundai a rozhodovala se mezi Českou republikou nebo Polskem. Hlavním důvodem byla možnost společné sítě subdodavatelů s automobilkou Kia, která dobudovala závod v Žilině. Podmínkou bylo, aby závod HMC byl do 80 km od závodu Kia v Žilině a aby zóna byla připravena do konce roku 2005. Tuto podmínku v ČR splňovaly PZ v Nošovicích, Mošnově a Holešově. Celková investice společnosti HMC byla odhadována

na 1 miliardu € a mělo jít o vytvoření 2 500 až 3 000 přímých a 7 000 až 9 000 nepřímých pracovních míst. Dále se v souvislosti s touto investicí očekával příchod dalších zahraničních investorů. HMC byly představeny všechny SPZ a bylo dohodnuto, že do doby finálního rozhodnutí se dále budou připravovat všechny SPZ. Z nich pak jedna bude vybrána HMC, zbylé dvě budou pro subdodavatele HMC. Smlouvy s HMC se týkala i usnesení vlády ČR č. 550 ze dne 10. května 2006 (Česko, usnesení č. 550). V něm vláda ČR souhlasí s poskytnutím hmotné podpory společnosti HMC na výstavbu výrobního závodu na území SPZ Nošovice.

V roce 2006 plynule navázal na končící Program na podporu rozvoje průmyslových zón nový PPPNI. Sedm podpořených zón má strategický význam pro národní hospodářství. V roce 2007 se intenzivně pracovalo na přípravách SPZ Solnice-Kvasiny, Most – Havran, Triangle, Nošovice, Holešov a Mošnov. V roce 2009 byla spuštěna výroba v závodě Hyundai ve SPZ Nošovice a zároveň byla ukončena výstavba SPZ Triangle.

Velmi důležitým bylo usnesení vlády České republiky ze dne 11. ledna 2010 č. 41 (Česko, usnesení č. 41) – PPPNI byl totiž platný do konce roku 2009 a pro další pokračování výstavby zón bylo nezbytné prodloužit jeho platnost. Tímto usnesením došlo k jeho prodloužení do konce roku 2011.

8.3 Strategické průmyslové zóny v ČR

V ČR je v současné době sedm SPZ, z toho pět ne zcela obsazených je k dispozici investorům.

8.3.1 SPZ Kolín – Ovčáry

(www.czechinvest.org)

Obr. 6. SPZ Kolín - Ovčáry

SPZ Kolín – Ovčáry má celkovou užitnou plochu více než 370 ha. Nachází se ve Středočeském kraji, asi 4 km severně od centra města Kolína, 50 km od Prahy a asi 6 km jižně od dálnice D11 (exit Praha – Hradec Králové). Lokalita má výborné dopravní napojení na Prahu, Pardubice a Hradec Králové. Je tradiční průmyslovou oblastí s kvalifikovanou pracovní silou. K 31. 12. 2010 bylo v PZKO zaměstnáno 4 145 zaměstnanců. Z celkové užitné plochy je investory obsazeno již 171,54 ha. Případní další zájemci mohou vybírat ze 115 ha připravených pozemků rozdělených do sedmi sektorů, kde se velikost jednotlivých ploch pohybuje od 1,3 do 23,6 ha. Zbývající rozlohu zabírá ČOV, retenční nádrž, komunikace, protihlukový val apod.

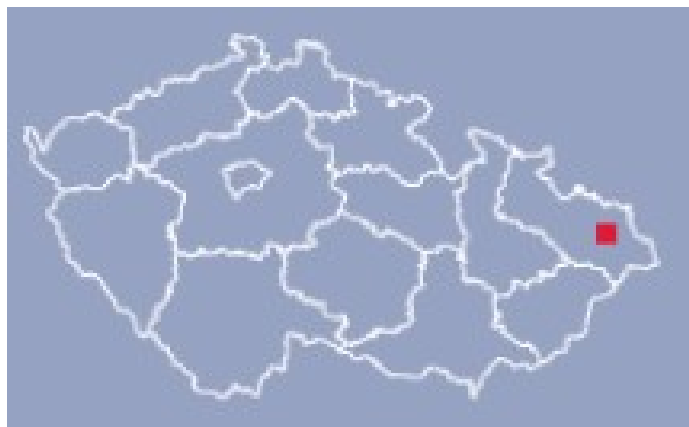
Na obsazených pozemcích podniká v současnosti pět firem. Nejvýznamnějším investorem, který už v zóně působí, je konsorcium Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o. (TPCA). V prosinci 2001 oznámily společnosti Peugeot Citroën Automobiles S. A. a Toyota Motor Corporation rozhodnutí realizovat na území zóny investiční záměr společného podniku na výrobu osobních automobilů úsporné kategorie. V rámci této investice mělo být vytvořeno 500–2 000 přímých a 8 000–10 000 nepřímých pracovních míst u dodavatelů zboží a služeb. Konsorcium TPCA zakoupilo od města Kolín pozemek o rozloze 124 ha. Automobilka vyrábí modely Toyota Aygo, Peugeot 107 a Citroën C1. Výroba byla zahájena v únoru 2005, je inovativní (využívá systém „just in time“)¹² a ekologická. K 31. 12. 2010 v TPCA pracovalo 3 226 osob.

Kromě TPCA v SPZ Kolín - Ovčáry působí firma GEFKO Česká republika, s. r. o., Praha, která provozuje logistické centrum pro mezisklad a distribuci automobilů Peugeot a Citroën z evropských závodů Peugeot Citroën Automobiles S. A a automobilů z výrobního areálu TPCA. TTESA shromažďuje odpad produkovaný v SPZ Kolín – Ovčáry, třídí ho a přetváří do kompaktních celků k expedici především do hutí, popřípadě k dalšímu druhotnému využití. Přeprava železného šrotu probíhá po železnici. Další z firem umístěných v PZ je společnost NYK Logistic (CzechRepublic), s. r. o., se sídlem v Říčanech. Funguje jako logistické centrum sloužící ke skladování a distribuci prázdných

¹² Systém „just in time“ znamená v tomto případě dodávku dílů na montážní linku automobilů bez meziskladu, tedy přímou vazbu mezi výrobcem a montážní linkou. Co se týče ekologického aspektu výroby, firma používá ekologické metody míchání barev k lakování karoserií. Ekologické technologie TPCA používá v maximální možné míře; o tom svědčí certifikace BAT, kterou automobilka obdržela společně s mezinárodním certifikátem řízení ochrany životního prostředí EN ISO 14001:2004.

obalů (převraky, palety) a výrobních dílů dodavatelů, k zajištění plynulých dodávek pro výrobu automobilů TPCA, včetně parkování tahačů a návěsů. SPZ Ostrava-Mošnov. (Strategické průmyslové zóny, 2011)

8.3.2 Ostrava – Mošnov

(www.czso.cz)

Obr. 7. SPZ Ostrava – Mošnov

SPZ Ostrava - Mošnov vznikla částečně na území starého letiště a částečně na zelené louce. Nachází se jen 25 km jižně od centra Ostravy a 20 km od první evropské továrny automobilky Hyundai v Nošovicích. V okruhu 50 km od centra Ostravy žije více než 1,2 milionu obyvatel, oblast disponuje kvalifikovanou pracovní silou.

Příprava SPZ Ostrava – Mošnov započala již v roce 2000. V roce 2004 bylo rozhodnuto o jejím rozšíření z původních 30 ha na 130 hektarů a následně v roce 2005 na 200 hektarů, a to především v souvislosti se zájmem automobilky Hyundai. Ve stejném roce získala na základě usnesení vlády statut strategické průmyslové zóny. Samotná příprava území a výstavba inženýrských sítí a komunikací probíhala od roku 2007, v roce 2010 byly veškeré klíčové stavby infrastruktury dokončeny. Dnes je možné ihned se napojit na zcela nové a kapacitně dostatečně dimenzované sítě.

Obrovskou výhodou je dopravní napojení zóny. V bezprostřední blízkosti zóny se nachází mezinárodní Letiště Leoše Janáčka Ostrava, které tvoří vnější hranici schengenského prostoru, zóna je napojena na silnici I. třídy I/58, připravuje se obchvat Mošnova, zrekonstruovaná silnicí II/464 se lze snadno dostat na cca 6 km vzdálenou dálnici D1, v roce 2012 bude možné přímé napojení na regionální železniční síť na železnici a vlečku.

Investice v zóně již realizovaly firmy Behr (Německo), společnost Plakor (Jižní Korea) a Cromodora Wheels (Itálie), slovenský developer HB Reavis Group, který zde připravuje

projekt multimodálního logistického carga s konečnou rozlohou více jak 80 ha, z domácích firem společnost Free Zone Ostrava, která v zóně centralizuje a rozšiřuje služby svobodného celního pásma.

Z celkové plochy 200 ha je pro budoucí investory k dispozici cca 85 ha volných ploch, z toho 45 ha je plocha pro větší investici. Ke konci roku 2010 investovaly nebo se zavázaly investovat společnosti umístěné v Mošnově více než 6,4 mld. Kč. Vytvořeno bylo 1 200 nových pracovních míst. Při plné obsazenosti se očekává vytvoření cca 3 000 až 5 000 nových pracovních míst. (Strategické průmyslové zóny, 2011)

8.3.3 Most – Joseph

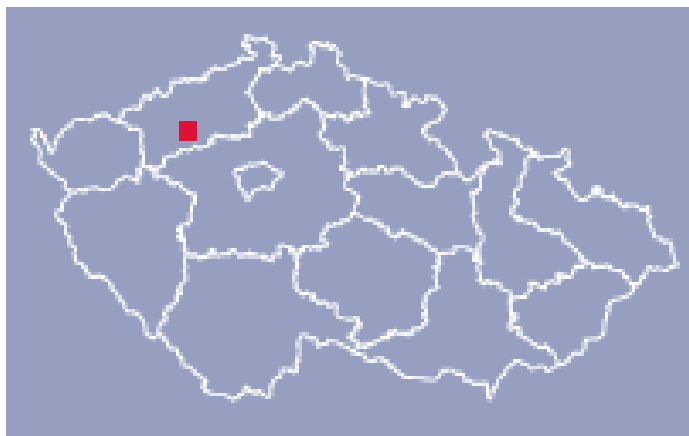
(www.czechinvest.org)

Obr. 8. SPZ Joseph

SPZ Joseph byla vybudována v Ústeckém kraji, okrese Most, katastrálním území obce Havraň, vzdálené od města Mostu 8 km. Vlastníkem je statutární město Most. Jde o region s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v ČR, téměř dvojnásobnou ve srovnání s průměrem v ČR, proto je tu k dispozici dostupná a levná pracovní síla. Vzhledem k tomu, že SPZ Joseph leží v jednom ze sedmi regionů ČR nejvíce postižených nezaměstnaností, je možné získat investováním právě v SPZ Joseph významnou hmotnou podporu v rámci nejrůznějších programů formou subvencí ze státních fondů i z fondů EU. Například investoři zavádějící novou výrobu nebo rozšiřující stávající výrobu v oblasti zpracovatelského průmyslu mohou, v případě splnění určitých podmínek, získat investiční pobídky ve formě hmotné podpory vytvářených pracovních míst ve výši 50 tis. Kč na nové pracovní místo a hmotnou podporu na školení a rekvalifikaci ve výši 25 % nákladů na školení a rekvalifikaci.

Současně jde o region s dlouholetou průmyslovou tradicí. Vlastníkem SPZ Joseph je statutární město Most. Byla vytvořena na míru pro mexického investora Nemark Czech Republic, s. r. o. v roce 2002. SPZ Joseph má celkovou rozlohu 320 ha, celkovou zastavitelnou plochu 175 ha a v současné době může investorům nabídnout 129 ha volných ploch. V zóně jsou umístěni tyto investoři: Nemark Czech Republic s.r.o., Starcam s.r.o., RAI Most s.r.o., AFSI Europe s.r.o. (Strategické průmyslové zóny, 2011)

8.3.4 Žatec – Triangle

(www.czechinvest.org)

Obr. 9. SPZ Žatec – Triangle

SPZ Triangle je situována na pomezí okresů Chomutov, Most a Louny v prostoru bývalého vojenského letiště Žatec. V zóně je vybudována veškerá potřebná technická infrastruktura, zóna je napojena na dopravní infrastrukturu. PZ tvoří pozemky o celkové výměře 365 ha. Využitelná rozloha pro investory činí 295 ha.

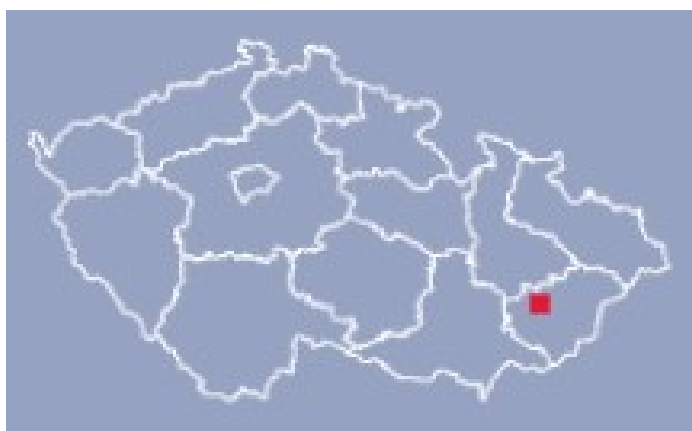
SPZ Triangle je unikátním projektem přípravy strategické zóny regenerací rozsáhlého území dříve postiženého ekologickými zátěžemi. Ústecký kraj jako vlastník si od využití zóny slibuje především snížení nezaměstnanosti – Ústecký kraj má nejvyšší nezaměstnanost v rámci celé ČR – aktuálně 12,94 % k 31. 12. 2011, podle okresů pak Děčín 13,88 %, Chomutov 13,17 %, Litoměřice 10,15 %, Louny 12,33 %, Most 15,57%, Teplice 12,29, Ústí nad Labem 13,13 %. (Nezaměstnanost v Ústeckém kraji, www.czso.cz)

Příprava této zóny byla započata v roce 2002, kdy bylo celé území bývalého vojenského letiště převedeno bezúplatným převodem z majetku státu do majetku Ústeckého kraje. V letech 2003–2006 bylo území zbaveno veškerých nepotřebných staveb a v rozhodujícím objemu rovněž kontaminace. V letech 2006-2009 došlo k vlastní přípravě a staveb dopravní a technické infrastruktury.

Původní záměr počítal s jedním velkým investorem a maximálně dvěma dalšími subdodavateli. Proto i všechny stavby dopravní a technické infrastruktury byly připraveny a realizovány jen po obvodu centrální části. V roce 2006 se ukázal tento záměr nereálný a byl odsouhlasen záměr menších investorů, po cca 25 ha.

V současné době se zde nachází Panasonic Liquid Crystal Display Czech, s. r. o. vyrábějící LCD, společnost Solar Turbines EAME s.r.o., dceřiná firma společnosti Caterpillar, která chce v PZ od roku 2012 provádět generální opravy a údržbu plynových turbín. Dalšími investory v zóně jsou firmy JC Interiors Czechia s.r.o., podnikající v automobilovém průmyslu, společnost Panattoni, která hodlá v PZ postavit závod na výrobu plastových dílů pro přístrojové desky aut, španělská společnost Gestamp, s investičním záměrem v PZ postavit továrnu na ocelové lisované výrobky pro automobilový průmysl, firma Hitachi Automotive Systems Czech s.r.o. (v dubnu 2009 ukončila svou činnost v ČR), FVE Triangle a.s. a HARGO a.s., zabývající se výrobou granulátu a mikrogranulátu z pryže. (Strategické průmyslové zóny, 2011)

8.3.5 SPZ Holešov

(www.czechinvest.org)

Obr. 10. SPZ Holešov

SPZ Holešov se řadí k největším realizovaným rozvojovým plochám v ČR. Její celková rozloha činí 360 ha, z toho k prodeji 280 ha. Pro investory jsou připraveny pozemky o rozloze od 0,5 ha. Základní technická a dopravní infrastruktura byla dokončena na konci roku 2009. SPZ Holešov disponuje veškerou potřebnou infrastrukturou – do areálu je přiveden plyn, voda, elektřina i telekomunikační kabely, ze zóny jsou naopak odváděny splaškové i dešťové vody.

SPZ Holešov by měla mít mimořádnou dopravní dostupnost, která je vždy zmiňována jako velká konkurenční výhoda oproti dalším zónám. Dálnice je vzdálena jen 6,5 km, nejbližší veřejné letiště je vzdálené půl hodiny jízdy autem a přímo do areálu zóny vede železniční vlečka. U Hulína, jen 6,5 kilometrů od zóny, vzniká jedna z největších dálničních křižovatek v ČR, tzv. Moravský kříž, ležící na střední evropské cestě západ-východ. Křížit se zde budou trasy dálnice D1 a rychlostních komunikací R55 a R49. R49 přitom povede přímo podél jižní hranice zóny.

V únoru 2011 byla v areálu SPZ Holešov slavnostně zahájena stavba Technologického parku Progress. Vzniknout by tu měl komplex několika budov, v nichž najdou prostory začínající podnikatelé, ale také inovačně zaměřené firmy. MPO proto stavbu parku podpořilo z evropského programu Prosperita, který pomáhá budovat zázemí pro inovativní firmy. V polovině ledna 2011 zahájila stavbu svého závodu firma POKART, spol. s r. o. zabývající se výrobou kartonových obalů. Deklaraci o porozumění prozatím mimo Pokart podepsalo dalších 9 firem: MRB Sazovice, spol. s r.o., Foundry & Machining, s.r.o., MITAS, a.s., Kart Zlín, s.r.o., DENESA s. r. o., Creative Caps, s. r. o., NWT, a. s., Unimarco a AGC Fenestra. Probíhají jednání s investory z Číny a Ruska.

Podrobněji je SPZ Holešov věnována kapitola 9.

8.3.6 SPZ Nošovice

Největším projektem, který byl vázán na zájem strategického investora z automobilového průmyslu, byla příprava SPZ Nošovice. Rozloha této zóny je daná vymezeným územním plánem a činí 261 ha. Byla připravována pro investici automobilky Hyundai. V současné době je zóna zcela obsazena. Investory v průmyslové zóně jsou Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o., C. S. CARGO, a.s., Mobis Automotive Czech, HYSCO CZECH, s.r.o., Dymos Czech Republic, s.r.o. (www.czechinvest.cz)

8.3.7 SPZ Škoda Plzeň

V tomto případě jde o regeneraci 140 let starého areálu bývalého strojírenského podniku Škoda v Plzni o rozloze 190 ha. Nachází se v blízkosti centra Plzně a Městského industriálního parku Plzeň-Borská pole. Nejen touto výhodnou polohou je areál velice atraktivní pro investice do lehkého zpracovatelského průmyslu. V areálu o rozloze 158 ha sídlí téměř padesát firem. Také tato zóna je obsazena. (www.czechinvest)

8.4 Výhled

Velká nabídka zón (nejenom strategických) vysoko převyšuje poptávku. Dříve se mělo za to, že větší počet je potřeba pro zajištění konkurenčního prostředí, nyní se předpokládá, že v dalších letech dojde k redukci počtu a rozloh zón nebo změně jejich využití. To by se mělo týkat velkých a strategických zón, které jsou volné – opustila se koncepce strategického investora a prosazuje se diverzifikovaná strategie jejich obsazování - zóny se člení na menší sektory a plochy pro drobnější investory. Důležité je i urbanistické hledisko a snaha o zachování relativně přírodní příměstské krajiny. Další vývoj by se měl ubírat cestou využití již zabraných ploch revitalizací ploch typu brownfields.

Novým trendem dle nové koncepce CZI nazvané Nový CzechInvest (2011) by mohly být speciální ekonomické zóny. Mohly by fungovat ve všech možných oblastech, kde je nevyužitý prostor pro podnikání. Mohou mít různou podobu, třeba jako výšková budova plná kanceláří, ale i jako současné PZ. Přednostně se tam měly rozvíjet ty oblasti podnikání, které jsou co nejvíc provázané s výzkumem, vývojem a inovacemi.

9 STRATEGICKÁ PRŮMYSLOVÁ ZÓNA HOLEŠOV

9.1 Historie vzniku

Ve vazbě na PRŮOZK, funkční okruh č. 1 - Ekonomický rozvoj a související úkol ZK zpracovat přehled PZ, objektů a území pro průmyslové využití, schválila RZK dne 8. září 2003 usnesení 756/R22/03, kterým bere na vědomí závěrečnou zprávu o vymezení rozvojových ploch pro výrobu na území ZK a schválila návrh rozvojových ploch pro výrobu na území ZK s celorepublikovým významem. Šlo o lokality Zápotočí, Letiště Holešov a Za drahou.

Zpracování přehledu PZ předcházely práce, které probíhaly ve třech etapách.

- V první etapě proběhla pasportizace ploch pro podnikání o velikosti 0,5 až 5 ha, které již byly schváleny v územně plánovacích dokumentacích měst a obcí ZK.
- Ve druhé etapě byl zpracován a projednán územně plánovací podklad Vymezení rozvojových ploch pro výrobu ZK. Tento dokument vymezuje celkem 61 rozvojových ploch na území ZK pro výrobní aktivity ve čtyřech velikostních kategoriích: celorepublikového významu (nad 100 ha), celokrajského významu (50 – 100 ha), regionálního významu (10 – 50 ha) a lokálního významu (5 – 10 ha). Dokument Vymezení rozvojových ploch pro výrobu ZK byl pak projednán s dotčenými orgány územní samosprávy, dotčenými orgány státní správy a se správci technické infrastruktury. V průběhu projednání dokumentu byla vznesena nabídka na jeho rozšíření o další plochu – Letiště Holešov, kterou chtěl jeho majitel zrušit a nabídnout k prodeji jako plochu pro výrobní aktivity. Velikostí cca 200 ha by byla vhodná pro umístění strategické zóny republikového významu. Ministerstvo dopravy a spojů ČR zrušení letiště v Holešově ponechalo na zvážení a konečném rozhodnutí regionálních orgánů. Na základě projednání byl dokument dopracován o vznesené připomínky a doplněn o lokalitu Letiště Holešov. Lokality celokrajského či nadregionálního významu a lokality celorepublikového významu (tj. lokality o rozloze větší než 50 ha) byly zpracovány do Územní prognózy ZK, znovu vyhodnoceny a projednány se všemi dotčenými orgány státní správy, orgány územního plánování (dotčené obce, města) a veřejností. Výsledkem bylo stanovení priorit lokalit a výběr ploch pro zpracování do nového Územního plánu velkého územního celku ZK.

- Ve třetí etapě byl zpracován následný dokument Vyhledávací studie pro výběr ploch k lokalizaci SPZ v ČR. Jeho zpracování zadala CZI, která přistoupila k pořízení tohoto dokumentu na základě již zmíněného usnesení vlády č. 708/01 ze dne 9. července 2001, podle kterého měly být vybrány území pro budování PZ národního významu (blíže v kapitole 8.2). Výběr těchto lokalit pak proběhl ve třech fázích. Vycházelo se z jedenácti vytipovaných lokalit, posléze byl jejich počet zredukován na čtyři lokality. Lokality byly podrobněji zanalyzovány a zhodnoceny. Poté bylo provedeno multikriteriální vyhodnocení a výsledkem bylo stanovení pořadí vhodnosti jednotlivých lokalit:

- lokalita Letiště Holešov – podmíněno ukončením provozu stávajícího mezinárodního veřejného letiště Holešov,
- lokalita Zápotočí – podmíněno souhlasem Ministerstva dopravy a spojů ČR s vložením nové neúplné mimoúrovňové křižovatky MÚK Břest na dálnici D1,
- lokalita Za drahou,
- lokalita Kvítkovice.

Stanoviska příslušných samospráv k těmto čtyřem prověřeným lokalitám byla následující:

- lokalita Letiště Holešov – Město Holešov lokalitu přímo neodmítlo, ale protože považovalo podklady za nedostatečné, zatím nesouhlasilo, Obec Třebětice - nesouhlas, Obec Zahnašovice – souhlas.
- lokalita Zápotočí - Město Hulín – souhlas, Obec Břest – souhlas
- lokalita Za drahou - Město Hulín – souhlas, Obec Třebětice – nesouhlas
- lokalita Kvítkovice – Město Otrokovice – v aglomeraci Otrokovice již existuje dostatek průmyslových ploch včetně rozvojového potenciálu, Statutární město Zlín – nesouhlas

Výsledkem bylo toto pořadí rozvojových ploch:

1. lokalita Zápotočí
2. lokalita Letiště Holešov
3. lokalita Za drahou.

31. srpna 2005 usnesením vlády ČR č. 1100 (Česko, usnesení č. 1100, 2005) byla lokalita mezi SPZ zařazena lokalita Letiště Holešov.

V té době projevilo o investování v ČR zájem konsorcium HMC (více kapitola 8.2) a rozhodoval se mezi třemi lokalitami: Ostrava – Mošnov, Nošovice a Holešov. Vláda na jednání dne 31. srpna 2005 svým usnesením odsouhlasila záměr další přípravy všech zón s tím, že poté, co HMC si definitivně vybere lokalitu pro svůj investiční záměr (termín byl konec listopadu 2005), budou zbylé dvě lokality vzhledem k nedostatku připravených investičních ploch v ČR dokončeny do fáze vypracované projektové dokumentace pro územní, případně stavební povolení na technickou a dopravní infrastrukturu. Dále vláda souhlasila s výkupy pozemků na územích dotčených budováním SPZ. Protože však HMC požadovala velikost plochy minimálně 200 ha, rozhodlo 29. září 2005 Zastupitelstvo města Holešova o změně územního plánu a stávající plocha byla rozšířena.

16. listopadu 2005 vláda usnesením č. 1471 (Česko, usnesení č. 1471, 2005) rozhodla o konkrétním financování těchto tří SPZ. Státními zdroji se staly prostředky privatizace ze zrušeného Fondu národního majetku ČR.¹³

Na svém zasedání 26. října 2005 schválilo ZZK nabytí nemovitostí od fyzických a právnických osob v souvislosti s přípravou SPZ Holešov. Rozhodujícím vlastníkem byla společnost TTT Air, a.s. Rychlost realizace výkupu pozemků byla důležitá pro to, aby se ZK stal co nejdříve vlastníkem rozhodujícího dílu pozemků v zóně vzhledem k podmínce HMC připravenosti zón do konce roku 2005.

Dne 10. května 2006 vláda ČR usnesením č. 550 (Česko, usnesení č. 550, 2006) vzala na vědomí informaci o záměru společnosti HMC vybudovat svůj závod v SPZ Nošovice, a dále pak o pokračující přípravě SPZ Ostrava – Mošnov a Holešov. Odsouhlasila navýšení účasti státních prostředků na rozvoji infrastruktury vybraných zón až do výše 75% celkových investičních nákladů.

Dne 30. dubna 2008 projednala MHK strategii obsazování strategických průmyslových zón a odsouhlasila nové rozdělení SPZ Holešov. Oproti původní koncepci pro jednoho

¹³ V roce 2005 dle zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, od roku 2006 dle zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku české republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku)

velkého strategického partnera (HMC) souhlasila s novým rozdělením vnitřního území SPZ Holešov na sektory A, B, C a D, kdy plocha pro eventuálního strategického investora by byla jenom asi 100 ha a ostatní plocha by byla určena pro malé a střední investory. V souvislosti s tím ale bylo nutné začít počítat s investicemi do vnitřní infrastruktury, tj. do dotažení jednotlivých sítí a komunikací do sektorů B, C a D.

Vzhledem k nedokončenosti majetkové přípravy a zdržení výstavby bylo zřejmé, že do konce roku 2009 nebudou dočerpány přislíbené státní zdroje a nebude ani dokončena realizace akce. Konec roku 2009 byl klíčový, protože PPPNI, který byl učen na realizaci SPZ, byl schválen na období 2005-2009. Nejdůležitějším úkolem bylo tedy iniciovat přijetí usnesení vlády, které by prodloužilo dobu financování SPZ v rámci PPPNI. Poté, co bylo projednání přesunuto z konce roku 2009, nakonec vláda 10. ledna 2010 usnesením č. 41 (Česko, usnesení č. 41, 2010) souhlasila s financováním zón v rámci PPPNI z prostředků zvláštního účtu privatizace a ukončením financování zón do konce roku 2011. Zároveň uložila ministru financí ve spolupráci s ministrem průmyslu a obchodu uvolňovat prostředky podle doporučení MHK.

V návaznosti na usnesení vlády č. 41/2010 zahájil ZK projektovou a realizační přípravu další fáze investiční přípravy SPZ Holešov tak, aby mohla být v maximálním rozsahu využita alokovaná výše státní podpory. Nejdůležitějším úkolem bylo urychleně dobudovat vnitřní infrastrukturu tak, aby mohly být nabízeny zájemcům o pozemky v zóně. MPO jako správce PPPNI vydalo 19. května 2010 souhlas.

Dne 1. března 2011 MHK doporučila Správci PPPNI vydat změnu Souhlasu se zadáním realizace akce a změnu Rozhodnutí o poskytnutí dotace. (Dokumenty budou popsány v kapitole 9.3.) Ze strany správce PPPNI byl s tímto doporučením MHK vysloven souhlas. Poté MPO jako správce PPPNI v souladu s usnesením č. 41 z 11. ledna 2010 předložilo žádost na MF, ale to žádost opakovaně zamítlo s odůvodněním, že na další financování mají být použity prostředky získané prodejem pozemků investorům. Nezbytnou podmínkou pro prodej pozemků je však dobudovaná infrastruktura, do té doby nelze počítat s masívním prodejem pozemků. Právě přislíbené státní zdroje by byly použity na její dobudování. Na základě dalších jednání bylo ZK přislíbeno poskytnutí NFV ve výši 150 mil. Kč, která bude splacena z výnosů z prodeje pozemků. ZK zpracoval žádost o poskytnutí NFV, Rozhodnutí o poskytnutí NFV však doposud nebylo vydáno a ZK není schopen vnitřní infrastrukturu vybudovat.

9.2 Záměry a cíle SPZ Holešov

9.2.1 Původní záměry a cíle

Obecně lze říci, že původním záměrem budováním všech SPZ bylo přilákat významné zahraniční investory (a jejich prostřednictvím i tuzemských), protože politika podpory investic se projeví vytvářením nových pracovních míst, snížením nezaměstnanosti, strukturálními změnami průmyslu, kdy roste podíl a význam sofistikovaných odvětví, což s sebou nese poptávku po vzdělanější a zkušenější pracovní síle.

Předpokládané přínosy SPZ byly konkretizovány ve studii Dopady rozvojového projektu SPZ Holešov a možnosti využití, kterou pro ZK vytvořil Petr Zahradník a Jan Jedlička v dubnu 2007. Očekávané efekty SPZ Holešov popsány v této studii jsou zmíněny i ve Strategii rozvoje ZK 2009-2020, která byla vypracována stejnými autory.

Studie jako výhodu regionu zmiňovala dlouhodobou tradici odvětví zpracovatelského průmyslu a podnikání obecně a velký potenciál rozvoje v odvětvích a aktivitách, které prozatím nejsou v regionu příliš zastoupeny, nebo nejsou dostatečně rozvinuty. Studie konstatovala, že potřeba založení koncentrované PZ je pro zajištění potenciálu a příležitostí v oblasti sociálně-ekonomického rozvoje ZK podstatná. Při efektivním využití SPZ Holešov by vzniklo podnikatelské, výzkumné, vývojové, inovační a vzdělávací centrum nadregionálního významu. V areálu SPZ Holešov by docházelo k synergii, důvodem pro účast v zóně může tedy být i sdílení určitých typů nákladů a z něj vyplývající úspora. Existence obdobných zón vede k vytváření nových pracovních příležitostí s obvykle vysokými kvalitativními nároky na kvalifikaci, vzdělání, zkušenost, soustavný profesní růst a sebezdokonalování a ke kultivaci podnikatelského prostředí. Vedle číselně vymezených přímých efektů lze při naplnění SPZ Holešov očekávat i řadu sekundárních multiplikačních efektů - urychlení výstavby dopravní infrastruktury, rozvoj krizové infrastruktury, infrastruktury k rozvoji výzkumu, vývoje a vzdělávání, bytové infrastruktury a infrastruktury pro rozvoj volného času.

Studie předpokládala v roce 2012 úplnou obsazenost zóny, dopady realizace SPZ Holešov pak vztahovala k roku 2013. Na všeobecnou prospěšnost SPZ Holešov se ve studii pohlíželo variantně. Zpracováno bylo více variant podle velikosti investorů a sektorů, v nichž by podnikali. Dopad SPZ se posuzoval v rámci ČR i v rámci ZK, a to v následujících oblastech:

- HDP – kvantifikován předpokládaný růst HDP podle jednotlivých variant v rámci ČR a v rámci ZK. V případě realizace jakékoliv varianty by šlo o výrazný dopad na růst HDP. Ve ZK bylo při realizaci SPZ predikováno navýšení HDP o více jak 10 % ve všech variantách. Jednotlivé varianty by příznivě ovlivnily i ukazatel HDP za celou českou ekonomiku – studie předpokládala, že v důsledku efektivního využití zóny by měl být do poloviny příští dekády (tedy do roku 2015) vyšší přibližně o 0,6 – 0,8 %. Důsledkem by byl růst prosperity ZK a překonávání reálné konvergenční mezery vůči průměru EU.
- Vliv na strukturu ekonomiky – protože základním předpokladem bylo naplnění zóny firmami ze zpracovatelského průmyslu, předpokládalo se zvýšení podílu průmyslu na tvorbě HDP a v souvislosti s tím pokles ostatních sektorů národního hospodářství.
- Nezaměstnanost – opět posuzováno snížení nezaměstnanosti v rámci ČR a v rámci ZK a podle jednotlivých variant, podle kterých se počet nově vytvořených pracovních míst pohyboval cca od 12 tis. do 18 tis.
- Zahraniční obchod – zlepšení obchodní bilance
- Posílení kurzu koruny
- Dopad na veřejné finance – vyšší inkaso sdílených daní, SPZ, DPH, úspora dávek v nezaměstnanosti a z toho vyplývající snížení deficitu veřejných rozpočtů.

Co je z pohledu tématu této bakalářské práce zvláště důležité: už tehdy bylo zřejmé, že veřejné ex-ante investice jsou nutnou podmínkou pro dosažení budoucích výnosů SPZ Holešov. Tyto ex-ante investice zahrnují mimo jiné také investice pro účely cíleného marketingu a cíleného vyhledávání investorů. Základní pozemková připravenost musí být k dispozici v okamžiku zájmu investora.

9.2.2 Nová studie

Vzhledem k tomu, že původní studie byla vypracována v období růstu české ekonomiky a nepočítala s nástupem krize koncem roku 2008, odpovídaly predikované hodnoty tomuto stavu. Vzhledem ke změně ekonomické situace však závěry dnes absolutně neplatí. Proto ZK zadal vypracování nové studie, která by reagovala na změněné podmínky. Studie s názvem Strategická průmyslová zóna Holešov: Analytická studie dopadů jejího využití v širších ekonomických a regionálních souvislostech byla Petrem Zahradníkem a Janem Jedličkou vypracována v červenci 2010. Pro studii byl jako cílový rok zadán rok 2015.

Bohužel tato studie byla vydaná v době, kdy česká ekonomika opět rostla, a to od III. kvartálu 2009. V té době podle mého názoru vládl obecně ničím nepodložený optimismus a drtivá většina ekonomů mluvila o konci krize. Je třeba říci, že zmiňovaná studie není výjimkou, i když ve srovnání s první studií jsou výhledy daleko zdrženlivější. Pod dojmem hospodářské krize vysvětluje, že standardní ekonomický vývoj nepředpokládá trvalou prosperitu a akceleraci ekonomické aktivity, ale musí počítat s existencí cyklického vývoje, který je dán vnitřními strukturálními podmínkami české ekonomiky, není však ovlivněn strukturálními poruchami ekonomik, které českou ekonomiku ovlivňují. Česká ekonomika je otevřenou ekonomikou a je velmi silně ovlivněna vývojem v ekonomikách EU. Protože však vývoj světové, evropské i české ekonomiky ukázal, že není možné počítat ani se standardním ekonomickým vývojem, počítá studie dále s krizovým vývojem. V době tvorby této studie byla ovšem ekonomika zrovna ve fázi oživení a nepředpokládal se průběh krize ve tvaru W nebo L. A tak prognóza pro další období počítá s tím, že rok 2010 „bude znamenat příchod mírných známek oživení, které však stále nevrátí ekonomický výkon na úroveň těsně před vypuknutí krize; statisticky průkaznější oživení by se mělo stát skutečností až v roce 2011, období následující by mělo být již ve znamení obnovy dynamiky a v roce 2013 a v době následující by měla ekonomická výkonnost vykázat již rychlejší tempo svého růstu v porovnání se standardním ekonomickým scénářem”. (SPZ Holešov: Analytická studie dopadů, 2010, s. 19) V rámci doporučení opatření pro utlumení poruch vyplývajících z cyklického vývoje ekonomiky pro SPZ Holešov navrhuje obecná doporučení typu praktického manuálu pro obsazování zóny a podnikatelského plánu pro SPZ Holešov, vypracování strategií přístupu k současným investorům, rozvoj zóny, kvalitní marketing, součinnost s CZI, zajištění dopravního napojení zóny. Potvrzuje preference spíše středních a menších investorů. Po velmi zevrubné analýze pak následuje stanovení dopadů realizace využití SPZ Holešov, přičemž se vychází z těchto uvedených předpokladů (z nichž minimálně ten druhý je – jak již dnes víme – nereálný):

- předpokládané tempo růstu reálného HDP: 2010 – 1,6%, 2011- 2,3 %, 2012 – 3,2 %, 2013 – 3,9 %, 2014 – 4,0 %, 2015 – 4,0 %
- harmonogram realizace investic v zóne: 2010 – 5 %, 2011 – 10 %, 2012 – 25 %, 2013 – 25 %, 2014 – 30 % a 2015 – 5 %:

Dopady fungování SPZ Holešov byly opět sledovány jak v měřítku celé republiky, tak na území ZK.

- HDP - růst kumulativně za 2010-2015 o 112,3 miliard korun s perspektivou dalšího růstu. Nejvyšší zrychlení tempa růstu HDP studie vzhledem k mylnému předpokladu největšího objemu nově zahájené výroby v zóně předpokládá studie v letech 2012 a 2013, pak dojde ke zpomalení dynamiky růstu.

Tab. 6. Očekávaný vývoj HDP v ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
růst reálného HDP bez SPZ Holešov	1,6%	2,3%	3,2%	3,9%	4,0%	4,0%
růst reálného HDP se SPZ Holešov	1,6%	2,4%	3,4%	4,1%	4,1%	4,1%
zrychlení růstu reálného HDP	0,0%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%

(tabulka vlastní, SPZ Holešov: Analytická studie dopadů, 2010)

Na úrovni ZK pak bude vliv fungování SPZ Holešov vidět ještě výrazněji. Za období 2010-2015 by její fungování vedlo k navýšení zlínského HDP o 54,7 mld. Kč.

Tab. 7. Očekávaný vývoj reálného HDP ve ZK

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
růst reálného HDP bez SPZ Holešov	1,6%	2,3%	3,2%	3,9%	4,0%	4,0%
růst reálného HDP se SPZ Holešov	1,6%	2,1%	7,8%	7,0%	4,6%	6,6%
zrychlení růstu reálného HDP	0,0%	-0,2%	4,6%	3,1%	0,6%	2,6%

(tabulka vlastní, SPZ Holešov: Analytická studie dopadů, 2010)

- Vliv na strukturu ekonomiky – původní předpoklad (naplnění zóny firmami ze zpracovatelského průmyslu) zůstává stejný, předpokládalo se zvýšení podílu průmyslu na tvorbě HDP a v souvislosti s tím pokles ostatních sektorů národního hospodářství. Nárůst podílu průmyslu v rámci celé republiky v roce 2015 bude 0,47 %, pokles podílu služeb 0,41 %. Strukturální změny z celorepublikového hlediska tedy podle studie nebudou nijak významné. Jinak by tomu mohlo být v rámci ZK: podíl průmyslu by se mohl zvýšit o 4,67 %, podíl zemědělství a rybolovu klesnout o 0,2 % a podíl služeb klesnout o 3,87 %.
- Nezaměstnanost – v nové „opravené“ studii jsou specifikována nová pracovní místa, která vzniknou v souvislosti se SPZ Holešov: přímá (firmy uvnitř zóny), nepřímá (u dodavatelů firem v zóně) a indukovaná (zejména v terciální sféře, budou vyvolána poptávkou pracovníků z nově vytvořených přímých a nepřímých pracovních míst). Dle studie bude ke konci roku 2015 v rámci ČR 38 492 nově vytvořených pracovních míst, která vzniknou díky vzniku a využívání SPZ Holešov, a nezaměstnanost klesne

o 0,7 %. V rámci ZK by to mělo být 14 209 nových pracovních míst a pokles nezaměstnanosti o 4,6 %.

- Zahraniční obchod – při zahájení výroby v zóně se dá očekávat zhoršení obchodní bilance kvůli dovozu technologií do nových výrobních hal v zóně, poté lze očekávat převahu vývozu nad dovozem a v roce 2015 přebytek obchodní bilance o zhruba 11 mld. Kč.
- Posílení kurzu koruny – zpočátku díky převodu zahraničních měn při realizaci investic v zóně, poté při vývozu produkce vyrobené v SPZ Holešov.
- Dopad na veřejné finance – vyšší inkaso sdílených daní, SPZ, DPH, úspora dávek v nezaměstnanosti a z toho vyplývající snížení deficitu veřejných rozpočtů. Za období 2010-2015 se díky zóně zlepši veřejné finance o zhruba 42 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že krajům zbude ze sdílených daní jen malé procento, nejvýraznějším přínosem pro veřejné finance je větší výběr sociálního a zdravotního pojištění. Podle studie by za období 2010-2015 mohlo být vybráno pojistné o 20,3 mld. Kč větší.

9.3 Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury

Realizace SPZ Holešov probíhá v rámci PPPNI a v jeho rámci v podprogramu Příprava a rozvoj podnikatelských zón. PPPNI byl schválen na období 2005-2009, usnesením vlády ČR č. 41 ze dne 11. ledna 2010 bylo financování z PPPNI prodlouženo do konce roku 2011. PPPNI přesně definuje pravidla a podmínky pro poskytování podpory obcím, krajům a podnikatelským subjektům. Žádosti o podporu z PPPNI lze podávat v systému ISPROFIN a v případě SPZ Holešov na formulářích EDS.

Pro lepší pochopení průběhu administrace podpory z PPPNI chci zmínit průběh podávání žádostí o podporu. Všechny žádosti se podávají prostřednictvím CZI jako určené implementační agentury. Ta žádost zpracuje a předloží MHK, která je složena ze zástupců MPO, ministerstva práce a sociálních věcí, MMR, MF, ministerstva životního prostředí, ministerstva dopravy, ministerstva zemědělství, Pozemkového fondu ČR, Svazu měst a obcí a Českomoravské záruční a rozvojové banky. MHK žádosti projedná a doporučí MPO jako správci PPPNI přijetí, podmíněné přijetí či nepřijetí žádosti. Z každého zasedání MHK se vypracuje zápis, který se (v rozsahu, který se týká příslušného žadatele, tedy příjemce podpory) zašle na vědomí žadatelů. V jeho závěru je také vyjádření MPO, zda s doporučením MHK souhlasí. Pokud ano, vypracuje CZI příslušné dokumenty a posílá je

ke schválení dále na MPO a MF. Po potvrzení MF se dokumenty vraceny na MPO, které je posílá na adresu žadatele. Statutární zástupce žadatele dokumenty podepíše, jedno paré si ponechává žadatel a zbylé tři vrací na MPO. Tento velmi stručný nástin postupu při administraci žádostí má dokumentovat poměrně značnou dobu, která uplyne od podání žádosti ZK po obdržení výsledného dokumentu, podepsaného CZI, MPO a MF.

Žádosti o podporu z PPPNI se podávají ve třech stupních, v každém se uvádějí nákladové položky, jejich výše a zdroj financování (PPPNI, 2006):

9.3.1 1. stupeň – žádost o registraci projektu

Žádost musí být podána před zahájením prací na akci. Pro zajištění uznatelnosti nákladů lze totiž práce na projektu zahájit nejdříve v den přijatelnosti, což je datum písemného potvrzení MPO nebo CZI, že projekt v zásadě splňuje podmínky přijatelnosti. Zahájením prací se rozumí zahájení stavebních prací, nebo první závazná objednávka. Na základě této žádosti se vydává Registrační list akce. Tím je akce registrována v systému jako limit výdajů na danou akci. (PPPNI, 2006, s. 7-8)

9.3.2 2. stupeň – žádost o souhlas s realizací projektu

Lze podávat jen v rozsahu Registračního listu, a to buď jednorázově, nebo postupně po částech. Při podání této žádosti musí být v případě nemovitostí vypořádány vlastnické vztahy, tzn. že součástí žádosti jsou kupní smlouvy k pozemkům s návrhem na vklad do katastru nemovitostí a aktuální výpis z katastru nemovitostí. V případě žádosti o zaregistrování stavebních prací je třeba přiložit pravomocná stavební povolení. Dále je třeba předložit zadávací dokumentace k veřejným zakázkám. Výsledkem je vydání Souhlasu se zadáním realizace akce. (PPPNI, 2006, s. 7-10)

9.3.3 3. stupeň – žádost o vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace

Lze podávat jen v rozsahu Souhlasu se zadáním realizace akce, a to buď jednorázově, nebo postupně po částech. Pokud se ukáže, že částka zaregistrovaná ve 2. stupni nebude vyčerpána (například z důvodu nedočerpání smlouvy), pak do žádosti ve 3. stupni se uvede jen skutečně vynaložená částka a současně se podá žádost o změnu Souhlasu se zadáním realizace akce. K žádosti ve 3. stupni je třeba přiložit dokumentaci zadání veřejné zakázky, smlouvy a objednávky. Teprve po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace vzniká nárok na státní zdroje, které jsou uvedené v příloze č. 1. Příloha č. 1 obsahuje Tabulku č. 1 Podrobné parametry akce, kde jsou přesně uvedeny jednotlivé parametry (tj. jednotlivé

smlouvy, objednávky), a to podle jednotlivých let a druhu financování (vlastní zdroje, státní zdroje). Je přísně sledováno, aby byl vždy dodržen poměr financování 75 % (státní zdroje) ku 25 % (vlastní zdroje), což s sebou přináší problémy – vhodnější by bylo (není-li každá položka automaticky hrazena z více zdrojů v jistém poměru) vyžadovat dodržení tohoto poměru až při ukončení akce, tj. při zpracování závěrečné zprávy. V Rozhodnutí o poskytnutí dotace jsou dále uvedeny tzv. indikátory, které obsahují výchozí a cílovou hodnotu v měrných jednotkách a závazný termín jeho dosažení. V případě SPZ Holešov jsou indikátory předpokládaný počet nově vytvořených pracovních míst a předpokládaná výše nově přichozích investic. V případě, že nelze dodržet závazné ukazatele a podmínky účasti státního rozpočtu na financování akce, příjemce podpory neprodleně požádá o změnu Rozhodnutí o poskytnutí dotace. (PPPN, 2010)

9.4 Průběh realizace

9.4.1 Majetkoprávní příprava území

Majetkoprávní přípravou území rozumíme výkupy pozemků. Ty byly realizovány ve dvou etapách. V 1. etapě, v prosinci 2005, byly v režimu ISPROFIN 222232 00007 vykoupeny pozemky a nemovitosti veřejného dopravního letiště od společnosti TTT Air, a.s. V roce 2006 byla zahájena realizace II. etapy výkupu pozemků převážně od fyzických osob v režimu ISPROFIN 222D232000018. Výdaje na výkupy pozemků v obou dvou etapách byly hrazeny ze státního rozpočtu. V rámci ISPROFIN 222D232000018 byla také řešena směna u těch pozemků, které nebylo možné vykoupit. Celková hodnota vykoupených pozemků ze státních zdrojů byla přibližně 553 mil. Kč a vykoupily se pozemky v celkové rozloze 358 ha (v tom nejsou zahrnuty směněné pozemky).

Mimo výše uvedené výkupy pozemků byly od roku 2007 realizovány drobnější výkupy pozemků pod dopravní napojení a síťové stavby mimo vlastní území SPZ Holešov. Dále byly uzavřeny smlouvy o věcném břemenu, které se týkaly pozemků dotčených liniovými stavbami mimo území zóny. Tyto výdaje jsou zaregistrovány v ISPROFIN 222D232000019, byly hrazeny z vlastních zdrojů a jsou součástí 25 % podílu vlastního spolufinancování akce.

9.4.2 Základní technická a dopravní infrastruktura

I. etapa přípravy území PZ zahrnovala vybudování základní (páteřní) technické a dopravní infrastruktury a zajištění dopravního připojení na silniční síť. Vlastní stavbě předcházely přípravné práce - zaměření oblasti a stávajících sítí, inženýrsko-geologický průzkum, pedologický průzkum, průzkum biografických poměrů a dendrologie a chemický rozbor půdy. Následoval archeologický průzkum oblasti a poté výstavba technické a dopravní infrastruktury, která je tvořena těmito stavbami:

Stavba 1 – Příprava území, retence a odvod dešťových vod

Stavba 2 – Přívod pitné a průmyslové vody

Stavba 3 – Odvod splaškové a průmyslové odpadní vody

Stavba 4 – Připojení na zemní plyn

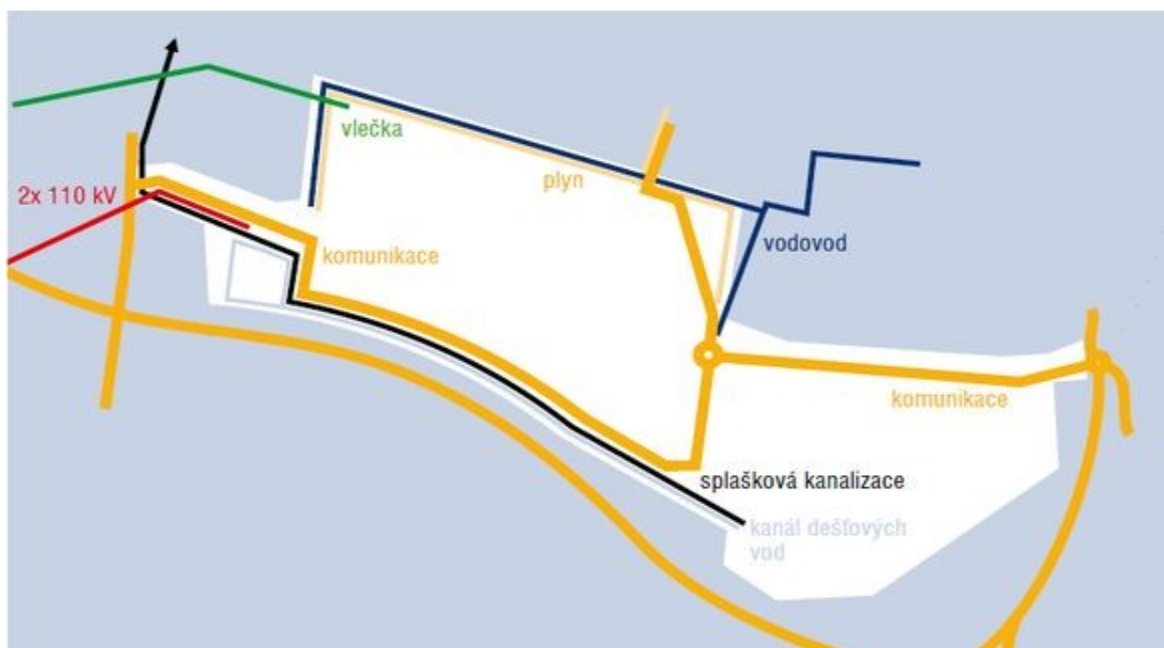
Stavba 5 – Připojení na elektrickou síť

Stavba 6 – Připojení na telekomunikace

Stavba 7 – Napojení na silniční síť

Stavba 8 – Napojení na železniční síť

Stavba 9 – Okružní křižovatka

(www.zonaholesov)

Obr. 11. Technická infrastruktura v SPZ Holešov

II. etapa přípravy území PZ souvisí se změnou strategie obsazování SPZ Holešov. Zatímco původní koncepce počítala s tím, že většina rozlohy zóny bude obsazena jedním strategickým partnerem, přistoupilo se později k diverzifikovanému obsazování zóny – pro strategického partnera zůstává sice plocha 100 ha, ale většina plochy se rozdělí mezi malé a střední investory. V té souvislosti je ukázáno nezbytným vybudování technické infrastruktury a dopravního připojení do sektorů určených pro tyto malé a střední investory. Tato vnitřní infrastruktura by měla být realizována prostřednictvím tří investičních záměrů: Stavba 10 – Dopravní infrastruktura, Stavba 10 – Technická a dopravní infrastruktura I. část a Stavba 10 – Technická a dopravní infrastruktura II. část.

9.5 Financování

Příprava a realizace akce SPZ Holešov je spolufinancována z prostředků ze zrušeného Fondu národního majetku. Tyto prostředky přešly na stát, jsou vedeny MF na zvláštních účtech a nejsou součástí státního rozpočtu.

Dle PPPNI musí být SPZ financovány tak, aby minimálně ve 25 % celkových nákladů nebyl žádný prvek veřejné podpory. V případě SPZ Holešov bylo od počátku počítáno s tím, že 25 % z celkových nákladů bude financováno z vlastních zdrojů ZK, 75 % bude hrazeno ze státních zdrojů. Výnosy získané z prodeje pozemků v zóně investorům pak musejí být reinvestovány zpět do zóny, eventuálně použity na úhradu nákladů, které nejsou součástí Rozhodnutí o poskytnutí dotace, avšak jsou schváleny MPO jako správcem PPPNI. Jinak musejí být vráceny správci PPPNI.

Celkový rozpočet akce je 1 684 mil. Kč, z toho 1 263 mil. Kč byl původní předpoklad financování ze státních zdrojů, 421 mil. měl být podíl spolufinancování z vlastních zdrojů ZK. Dle jednotlivých etap výstavby byl předpoklad financování při postupném zpřesňování následující: výkupy pozemků by byly téměř v plné výši hrazeny ze státních zdrojů, páteří technická a dopravní infrastruktura (Stavby 1-9) částečně ze státních a částečně z vlastních zdrojů ZK a vnitřní infrastruktura (Stavba 10) ze všech třech zdrojů – ze státních, vlastních i z výnosů ze zóny.

Při zhoršení ekonomické situace začaly problémy s vydáním změn Rozhodnutí o poskytnutí dotace, která by byla vydána na základě žádosti ZK projednané a schválené v MHK. Dle původní registrace totiž měl ZK nevyčerpano 178,51 mil. Kč příslibných státních zdrojů a zhruba 85 mil. Kč vlastních zdrojů, což by byla dostatečná částka na realizaci prvních dvou investičních záměrů týkajících se Stavby 10. Hodnota

investičního záměru na akci Stavba 10 – Dopravní infrastruktura byla 90,206 mil. Kč, na akci Stavba 10 – Technická a dopravní infrastruktura I. část 135,081 mil. Kč. Jejich realizací by vzniklo zhruba 75 ha zasíťovaných pozemků, které by bylo možné nabízet investorům. Při kupní ceně 450 Kč za m² by výnos činil asi 337,5 mil. Kč. Tyto prostředky by mohly být reinvestovány do zóny.

Postupem času začalo být zřejmé, že žádné státní zdroje již ZK poskytnuty nebudou. Dle doporučení MF měl ZK pro další budování zóny využít prostředky získané prodejem pozemků v zóně. Po vysvětlení nemožnosti takového postupu (je třeba napřed vybudovat vnitřní infrastrukturu, investor koupí teprve zasíťovaný pozemek – do té doby nelze počítat s většími výnosy z prodeje pozemků v zóně investorům) MF výjimečně souhlasilo s poskytnutím návratné finanční výpomoci ve výši 150 mil. Kč, která bude v podstatě sloužit k překlenutí přechodného nedostatku finančních prostředků do doby generování příjmů ze zóny. V době dokončování této bakalářské práce však Rozhodnutí o poskytnutí NFV nebylo vydáno.

9.6 Obsazování SPZ Holešov

Původní záměr vlády ČR předpokládal obsazení strategických průmyslových zón převážně velkými zahraničními investory a jejich subdodavateli. Později však většina požadavků pochází od malých a středních podniků, a MPO přehodnocením limitů pro vstup do strategických zón mění rozhodnutím ze dne 9. května 2008 způsob obsazování SPZ Holešov i menšími a středními investory. Bylo nutné urychleně připravit projektovou dokumentaci na II. etapu přípravy území zóny, aby v případě zájmu investorů byly předmětné pozemky připojeny na síť. Pro proces obsazování SPZ Holešov schválila RZK postup, že ZK pozemky na dobu výstavby investorům pronajme a teprve po uskutečnění investiční výstavby dle pravomocného kolaudačního rozhodnutí dotčenou část pozemku převede do vlastnictví investora. Tímto postupem by se mělo předejít nesplnění dohodnutých podmínek ze strany investora, na druhou stranu k zaplacení kupní ceny dojde až po změně vlastnictví pozemku, tedy po kolaudaci realizované stavby. Do té doby jde jen o zálohy, které nemohou být použity k dalšímu financování. V současné době se tedy diskutuje o jednotlivých variantách prodeje pozemků. V souladu se schválenou koncepcí vnitřního zasíťování pozemků SPZ Holešov byla rozvinuta intenzivní jednání s malými a středními investory, kteří tvoří základ doposud projednaných a schválených investic v SPZ Holešov. Vážní zájemci podepisují Deklaraci o porozumění, základní dokument

deklarující vážný zájem obou stran na přípravě a následné realizaci investičního záměru. K březnu 2012 byla Deklarace o porozumění podepsána s deseti partnery. Pokud by všechny tyto investice byly realizovány, týkalo by se to oblasti 23 ha, výše investice by byla 2,085 mld. Kč a vytvořilo by se 925 nových pracovních míst. Podepsání Deklarace o porozumění však nezavazuje zúčastněné strany podepsat následné smlouvy. V březnu 2012 tak v celé zóně stojí pouze dva nové komplexy budov: Technologický park a budova firmy Pokart.

Technologický park PROGRESS je projekt realizovaný společností Industry Servis ZK, a.s., ve spolupráci s Technologickým Inovačním Centrem s. r. o. Zlín a Univerzitou T. Bati ve Zlíně. Projekt byl realizován prostřednictvím Operačního programu Podnikání a inovace – Program Prosperita, v jehož rámci je poskytována dotační podpora až do výše 75% celkových stavebně-investičních nákladů. Výsledkem je komplex budov uprostřed zóny. Ten poskytne prostory a služby inovačně zaměřeným firmám s delší historií podnikání, dále bude sloužit jako podnikatelský inkubátor. Doba pobytu firmy v parku není omezena. Inkubátor poskytuje poradenství k podnikání a zabezpečuje vyškolení a kontakty na možné investory. Soustředění začínajících firem na jednom místě umožní snížit provozní náklady, protože firmy budou moci některé služby – např. recepcce, poštu, kopírování atd. využívat společně. Doba v podnikatelském inkubátoru bude omezena na tři roky.

Pokart s.r.o. je výrobce obalových materiálů a tradiční dodavatel kartonáže. Firma vybudovala v areálu SPZ Holešov nový výrobní závod s rozlohou téměř 20 000 m² a nákladem zhruba 70 mil. Kč. Závod v Holešově umožnil firmě rozšíření výroby i prostor pro využití nových technologií.

9.7 Výhled

S ohledem na popsané skutečnosti lze jasně říci jedině: pokud chceme, aby doposud proinvestované prostředky nezůstaly vyhozenými prostředky, je potřeba urychleně dobudovat vnitřní infrastrukturu, aby bylo investorům možné nabízet zasíťované pozemky. Protože ZK nemůže alokovat další zdroje navíc oproti původním předpokladům, kterými by mohl zafinancovat výstavbu vnitřní infrastruktury do doby generování výnosů ze zóny, je nezbytné, aby bylo vydáno slíbené Rozhodnutí o poskytnutí NfV ve výši 150 mil. Kč. Další nezbytnou podmínkou je nabytí právní moci stavebního povolení na akci Stavba 10 – Technická a dopravní infrastruktura I. část.

10 DŮVODY NENAPLNĚNÍ STRATEGICKÝCH PRŮMYSLOVÝCH ZÓN SE ZAMĚŘENÍM NA SPZ HOLEŠOV

Po popsání okolností vzniku holešovské zóny, její realizace, financování a způsobu obsazování nyní na základě dosavadních zkušeností uvedu nejdůležitější příčiny současného neobsazení SPZ Holešov. Hlavním důvodem je současná ekonomická krize. S ní souvisejí i další z uváděných důvodů neobsazenosti zóny. Nakolik je však například zvýšení poplatků za vynětí půdy ze ZPF důsledkem krize a nakolik by k novelizaci zákona došlo i při její neexistenci? Podobně problém R49 – můžeme s jistotou říci, že při růstu ekonomiky by už byla hotová? Že by její dostavbě nezabránily jiné okolnosti? Podobně bychom se mohli dívat i na ostatní faktory. Z těchto důvodů jsem upustila od rozdělení důvodů neobsazení zóny do specifických skupin.

10.1 Hospodářská recese

10.1.1. Definice cyklického výkyvu

Vývoj tržní ekonomiky podléhá ekonomickým výkyvům. Ty mohou být:

- strukturální - v odvětvích, která ztratila komparativní výhodu,¹⁴ dochází k omezení výroby, v druhých k rozšíření výroby
- cyklické (hospodářské) - pokles a následný růst výroby a zaměstnanosti se týkají téměř všech odvětví.

10.1.2 Fáze hospodářského (ekonomického) cyklu

„Ekonomický cyklus je posloupností pravidelně se opakujících fází vzestupu, poklesu a stagnace makroekonomické aktivity, jmenovitě pak reálného HDP, zaměstnanosti, soukromé a veřejné spotřeby a investiční činnosti. Jde o jakýsi neustálý koloběh, v jehož průběhu se jednotlivé fáze postupně vystřídají, a jakmile k tomu dojde, celý proces vypuká nanovo.“ (Jurečka, 2010, str. 238)

¹⁴ Komparativní výhodu má člověk (firma, země) v té činnosti, ve které je relativně lepší než v jiných činnostech. Specializace na základě komparativní výhody může přesunout výrobu do absolutně horších produkčních podmínek, a přesto se zvýší jejich produkce, protože díky specializaci jsou výrobní faktory využívány efektivněji (Holman, 2005, str. 129)

- Expanze (oživení, obnova) - Makroekonomické veličiny rostou. Růst reálného HDP zrychluje a roste nad potenciální produkt.¹⁵ Roste poptávka po produkci firem. Firmy reagují zvýšením výroby, a proto rozšiřují výrobní kapacity. Roste zaměstnanost, tím rostou i příjmy obyvatelstva a poptávka po spotřebním zboží. Firmy zakládají nové pobočky, pořizují další výrobní zařízení – investují.
- Vrchol (konjunktura, prosperita, boom) - Ekonomika je na vrcholu. Výrobní zdroje jsou vyčerpány. Firmy těžko shánějí nové zaměstnance, jsou nuceny nabízet vyšší mzdy, což podražuje výrobu. Domácnosti nakupují stále více spotřebního zboží, a to i na splátky. To oslabuje míru úspor v ekonomice a také finanční zdroje. Banky zvyšují úroky, což dále zdražuje výrobu a snižuje ziskovost firem. „Ekonomika v konjunkturu jeví na povrchu znaky všeobecného bohatství, avšak intenzivní aktivita trhů a vysoká úroveň zaměstnanosti, mez a cen zastírá prohlubující se ekonomické problémy“. (Jurečka, 2010, str. 239)
- Recese (krize, kontrakce) - V období krize zásadně poklesne globální agregátní poptávka. Makroekonomické veličiny oslabují. Růst zpomaluje, reálný HDP klesá pod potenciální produkt. Rostou ceny v ekonomice, domácnostem rostou životní náklady. Omezují tedy nákup statků dlouhodobé spotřeby. Výrobci se hromadí neprodané zboží. Firmy zvyšují efektivnost výroby snižováním nákladů. Propouštějí zaměstnance, prodávají nepotřebný majetek, omezují nebo i ukončují výrobu. Investiční činnost je omezena.
- Dno (sedlo, deprese) - Výrobci i spotřebitelé jsou pesimističtí. Dále fungují jen nejsilnější firmy a banky. Domácnosti odkládají své nákupy, firmy neinvestují. Je vysoká nezaměstnanost. Výsledkem je maximální efektivita výrobků a nízké ceny. V určitém okamžiku začnou domácnosti mírně nakupovat, firmy pozvolna rozšiřovat výrobu. „Ekonomika se odrazí ode dna a ekonomický cyklus přejde do další fáze expanze“. (Jurečka, 2010, str. 240)

¹⁵ Potenciální produkt je produkt, který se vyrábí při přirozené zaměstnanosti. (Holmann, str. 504). Při přirozené míře nezaměstnanosti jsou pracovní trhy v rovnováze – neprojevuje se ani nedostatek pracovníků, ani nedobrovolná nezaměstnanost. (Holman, str. 562)

10.1.3. Typy cyklů

Každý ekonomický cyklus má svůj vrchol a své dno. Specifický je ale průběh cyklu. Liší se:

- Amplitudou, tj. počtem měsíců mezi vrcholem a dnem (body zvratu)
- Periodou, tj. počtem měsíců mezi dvěma po sobě následujícími vrcholy nebo dny
- Velikostí změny makroekonomických veličin
- Tvarem a průběhem cyklického výkyvu
 - Cyklický výkyv typu V – rychlý průběh krize i oživení, krátká deprese
 - Cyklický výkyv typu W – rychlý průběh krize i oživení, ale po oživení opět pokles s pomalejším oživením
 - Cyklický výkyv typu U – velmi rychlý průběh krize, postupné zhoršování situace, dlouhá doba deprese, velmi rychlé oživení
 - Cyklický výkyv typu L – velmi rychlá krize, pak dlouhodobá stagnace na nízké úrovni.

10.1.4 Chování makroekonomických veličin během cyklických změn

Dle Jurečky (2010, str. 242-243) je lze dělit následovně:

- Dle směru pohybu vzhledem k pohybu reálného HDP
 - Procyklické veličiny – pohybují se stejně jako HDP (soukromá spotřeba, soukromé investice, dovozy, peněžní zásoby)
 - Kontracyklické veličiny – opačný pohyb než HDP (míra nezaměstnanosti)
 - Acyklické (reálná úroková sazba, vládní výdaje)
- Dle rychlosti pohybu
 - Předstihové – předbíhají vývoj reálného HDP (např. firemní investice do zásob)
 - Zpožděné – opoždějí se za pohybem HDP (např. míra inflace, míra nezaměstnanosti)
 - Koincidentní – kopírují vývoj reálného HDP (např. soukromá spotřeba)

- Podle míry kolísání ve vztahu k reálnému HDP
 - Relativně značně volatilní, tj. proměnlivé (např. soukromé investice, vývozy, dovozy)
 - Relativně málo volatilní (např. soukromá spotřeba).

10.1.5 Statistické sledování vývoje HDP

Dále budu vycházet z metodiky Českého statistického úřadu (Hrubý domácí produkt – Metodika, www.czso.cz)

Podobně jako u celé řady ekonomických jevů neexistuje ani u recese jednotná definice. Obecně je za recesi považováno období poklesu ekonomické aktivity. Otázkou je, jakými ukazateli recesi identifikovat. Pro určení, v jaké fázi se nachází ekonomika, slouží sledování sezónně očištěného reálného čtvrtletního HDP. Při mezičtvrtletním poklesu v alespoň dvou po sobě následujících čtvrtletích mluvíme o tzv. technické recesi a pro další sledování budu používat právě tento ukazatel.¹⁶ Nyní uvedu definice HDP podle metodiky Českého statistického úřadu.

Hrubý domácí produkt (HDP) je peněžním vyjádřením celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území; používá se pro stanovení výkonnosti ekonomiky. Může být definován, respektive vypočten třemi způsoby:

¹⁶ „Technická“ definice recese má své odpůrce, jejichž hlavní námitkou je, že ignoruje ostatní ekonomické proměnné jako jsou např. nezaměstnanost či spotřebitelská důvěra. Rozšířená definice recese říká, že recese je období, kdy dochází k poklesu výstupu ekonomiky a zaměstnanosti (tedy za jinak stejných okolností k růstu nezaměstnanosti). Podle jiné - obecnější - definice je recese období, které začíná v bodě, kdy ekonomická aktivita dosáhla svého vrcholu a začíná zpomalovat, a končí v bodě, kdy ekonomická aktivita dosáhla svého dna a začíná zrychlovat. Často užívaným pojmem je rovněž deprese. Jaký je rozdíl mezi recesí a depresí? Konvenčně se uvádí, že tento rozdíl je pouze kvantitativní. Recese, která překročí nějakou míru (pokles reálného HDP o více než 10%) je nazvána depresí. Klasickou ukázkou deprese je období tzv. Velké deprese ve Spojených státech v letech 1929 – 1933, kdy HDP poklesl o téměř 33%. Další období deprese zažily Spojené státy v letech 1937 – 1938, kdy HDP klesl o více než 18%. V poválečném období pak Spojené státy žádnou depresi nezažily: největší pokles HDP se objevil v letech 1973 – 1975, kdy dosáhl zhruba 5 % a zůstal tak v pásmu recese. (Recese, deprese – Metodika, www.czso.cz)

- Produkční metodou se HDP počítá jako součet hrubé přidané hodnoty jednotlivých institucionálních sektorů nebo odvětví a čistých daní na produkty (které nejsou rozvrženy do sektorů a odvětví). Je to také vyrovnávací položka účtu výroby za národní hospodářství celkem, kde se straně zdrojů zachycuje produkce a na straně užití mezipotřeba. Hrubá přidaná hodnota je rozdílem mezi produkcí a mezipotřebou. Vzhledem k tomu, že produkce se oceňuje v základních cenách a užití v kupních cenách, je strana zdrojů za národní hospodářství celkem doplněna o daně snížené o dotace na výrobky.

$$\text{HDP} = \text{Produkce} - \text{Mezipotřeba} + \text{Daně z produktů} - \text{Dotace na produkty}$$

- Výdajovou metodou se HDP počítá jako součet konečného užití výrobků a služeb rezidentskými jednotkami (skutečná konečná spotřeba a tvorba hrubého kapitálu) a salda vývozu a dovozu výrobků a služeb. Tvorba hrubého kapitálu se člení na tvorbu hrubého fixního kapitálu, změnu zásob a na čisté pořízení cenností.

$$\text{HDP} = \text{Výdaje na konečnou spotřebu} + \text{Tvorba hrubého kapitálu} + \text{Vývoz výrobků a služeb} - \text{Dovoz výrobků a služeb}$$

- Důchodovou metodou se HDP počítá jako součet prvotních důchodů za národní hospodářství celkem: náhrad zaměstnancům, daní z výroby a z dovozu snížených o dotace a hrubého provozního přebytku a smíšeného důchodu (resp. čistého provozního přebytku a smíšeného důchodu a spotřeby fixního kapitálu)

$$\text{HDP} = \text{Náhrady zaměstnancům} + \text{Daně z výroby a z dovozu} - \text{Dotace} + \text{Čistý provozní přebytek} + \text{Čistý smíšený důchod} + \text{Spotřeba fixního kapitálu}$$

Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách.¹⁷

10.1.6 Průběh současného hospodářského cyklu

Současná ekonomická recese je přímo spjata s finanční krizí. Finanční krize vznikla v roce 2008, ale předcházela jí krize hypoteční. Od roku 2010 se pak přidává i krize veřejných financí z důvodu dlouhodobého zadlužování. Vzhledem k obsáhlosti tématu není možné provést zde podrobnou analýzu současné ekonomické krize a vývoje jednotlivých

¹⁷ Rozlišujeme nominální a reálný domácí produkt. Nominální vyjadřuje produkci běžného období v cenách běžného období (odráží růst produkce i cen), reálný pak produkci běžného období vyjadřuje v cenách minulého období (odráží pouze růst produkce). (Holman, 2005, str. 445)

makroekonomických veličin. Vzhledem k otevřenosti české ekonomiky by bylo nanejvýš vhodné podívat se i na vývoj ostatních členských států EU, zvláště německé, a vzhledem k měřítkům současné krize charakterizovat vývoj světové ekonomiky vůbec. Vždyť česká ekonomika patří k nejvíce otevřeným zemím v Evropě i ve světě.¹⁸

Omezila jsem se však pouze na základní posouzení vývoje HDP v ČR jako základního makroekonomického ukazatele. Pro analýzu jsem použila HDP vypočtený výdajovou metodou, ve stálých cenách roku 2005, očištěný o sezónní výkyvy a po provedení korekce vlivu různého počtu pracovních dnů v jednotlivých obdobích.

Pokud za období krize považujeme dle výše uvedené metodiky ČSÚ období, kdy HDP poklesne minimálně ve dvou po sobě jdoucích čtvrtletích, pak k této situaci došlo už koncem roku 2008, kdy ve čtvrtém kvartále došlo k poklesu, který pokračoval i v I. a II. kvartále roku 2009. Reálný HDP v roce 2009 meziročně poklesl o 4,54 %. V roce 2010 se ČR znovu zařadila mezi nejrychleji rostoucí ekonomiky EU. České hospodářství rostlo v rámci EU nadprůměrným tempem. Následné oživení ale zdaleka nedosahovalo takových hodnot, jaké byly predikovány ČNB. V roce 2011 pak dochází opět k poklesu, a to ve III. a IV. kvartále. Meziročně sice ekonomika rostla o 1,66 %, je ovšem třeba zmínit, že na růstu reálného HDP se v roce 2011 podílel výlučně zahraniční obchod. Potvrdilo se, že předchozí optimismus nebyl na místě. Současná krize nemá klasický průběh, ale tvar L nebo W – budeme-li doufat, že další dno už nebude.

¹⁸ Použijeme-li nejjednodušší ukazatel otevřenosti ekonomiky, podílu vývozu na DPH, pak v roce 2010 činil zhruba 77 %. Přičemž s Německem je realizováno přibližně 30 % celkového českého obrátu zahraničního obchodu. Ekonomický pokles v těchto zemích se pak promítne i do české ekonomiky. (Globální ekonomický výhled, www.cnb.cz)

Tab. 9. Mezikvartální vývoj HDP¹⁹

rok / čtvrtletí		HDP v kupních cenách	mezikvartální růst/pokles, u ročních hodnot meziroční růst/pokles	
		3 114 056		
2005	Q1	758 498	x	x
	Q2	772 491	101,84%	1,84%
	Q3	784 898	101,61%	1,61%
	Q4	798 169	101,69%	1,69%
		3 339 348	107,23%	7,23%
2006	Q1	816 050	102,24%	2,24%
	Q2	828 028	101,47%	1,47%
	Q3	842 194	101,71%	1,71%
	Q4	853 076	101,29%	1,29%
		3 530 346	105,72%	5,72%
2007	Q1	873 324	102,37%	2,37%
	Q2	871 453	99,79%	-0,21%
	Q3	886 196	101,69%	1,69%
	Q4	899 373	101,49%	1,49%
		3 632 521	102,89%	2,89%
2008	Q1	904 077	100,52%	0,52%
	Q2	913 503	101,04%	1,04%
	Q3	914 770	100,14%	0,14%
	Q4	900 171	98,40%	-1,60%
		3 467 647	95,46%	-4,54%
2009	Q1	870 470	96,70%	-3,30%
	Q2	860 876	98,90%	-1,10%
	Q3	864 267	100,39%	0,39%
	Q4	872 034	100,90%	0,90%
		3 556 965	102,58%	2,58%
2010	Q1	878 565	100,75%	0,75%
	Q2	887 055	100,97%	0,97%
	Q3	893 082	100,68%	0,68%
	Q4	898 263	100,58%	0,58%
		3 616 016	101,66%	1,66%
2011	Q1	902 695	100,49%	0,49%
	Q2	905 462	100,31%	0,31%
	Q3	904 490	99,89%	-0,11%
	Q4	903 369	99,88%	-0,12%

(tabulka vlastní, www.czso.cz)

Co se týče budoucího vývoje, česká ekonomika bude v roce 2012 vlivem výrazného zpomalení zahraniční poptávky a pokračující domácí fiskální konsolidace stagnovat. (Singer, 2012, www.cnb.cz)

¹⁹ HDP vypočtený výdajovou metodou, ve stálých cenách roku 2005, očištěný o sezónní výkyvy a po provedení korekce vlivu různého počtu pracovních dnů v jednotlivých obdobích

Podíváme-li se na aktuální prognózu ČNB z února 2012, ta stanovuje následující tempa meziročního růstu reálného HDP: 0,0 % v roce 2012, 1,9 % v roce 2013. (Aktuální prognóza ČNB, www.cnb.cz)

Srovnají-li potenciální investoři prognózu ČNB se skutečností za minulé roky, pak vidí, že ČNB bývala optimistická. Pokud by tedy i současná prognóza na letošní rok, která počítá s nulovým růstem, měla být optimistická, s tím, že k poklesu by nedošlo jen díky zahraničnímu obchodu, pak lze očekávat, že i nadále bude omezena investiční činnost a bude pokračovat nezájem investorů o nákup pozemků v SPZ Holešov.

10.2 Vládní politika úspor

Obecně a velmi zjednodušeně řečeno – v období krize lze postupovat dvěma způsoby: navýšit příjmovou stranu rozpočtu, nebo snížit výdajovou stranu rozpočtu. Eventuálně použít kombinací těchto dvou cest.

V současné době vláda ČR řeší, jak dodržet plánovaný deficit státního rozpočtu na léta 2013-2014. Po poradě ekonomických ministrů 16. března 2012 premiér Petr Nečas zdůraznil, že i za současné ekonomické situace vláda hodlá dodržet v letech 2013 a 2014 deficit veřejných rozpočtů pod 3 % HDP. To bude vyžadovat opatření na příjmové i výdajové straně rozpočtu – a tři základní nejdůležitější jsou na příjmové straně zvýšení DPH (na 15 a 21 %, jeden z původních variantních návrhů počítal i se sjednocením obou sazeb na 19 nebo 20 %) a na výdajové straně úprava valorizace důchodů a zrušení tří ministerstev. Současné vládě je často vytýkáno, že nepočítají s prorůstovými opatřeními – premiér sice ujistil, že při přípravě rozpočtů na roky 2013 a 2014 se počítá i s prorůstovými prvky (efektivnějším využíváním evropských fondů, podpory exportu, podpory malých a středních firem a podpory inovativního podnikání), ale budou proklamace o prorůstových opatřeních dostatečným stimulem pro investice? Připomeňme si ještě základní definice investic dle Holmnana (2005, str. 687): „Investice je použití úspor k výrobě kapitálových statků, k vyvíjení technologií a k získávání lidského kapitálu“. A nyní se vraťme k plánovaným základním chystaným opatření vlády:

- zvýšení příjmů státního rozpočtu zvýšením DPH

Mimo to by se měla zvýšit daň z příjmu fyzických osob (od roku 2014 plánováno zvýšení z 19 na 20 %, počítat se bude opět z hrubé mzdy). Zvýšení daní je kontraproduktivním opatřením. Tak lze předpokládat, že v ekonomice zbudě méně na investice. Totiž „daně

snižují výdaje na spotřebu a na investice, protože snižují disponibilní důchody domácností a nerozdělené zisky firem“ (Holman, 2005, str. 443)

- snížení výdajů státního rozpočtu úpravou valorizace důchodů

Premiér připustil dokonce i zvažování varianty nulové valorizace důchodů. K tomu je potřeba přičíst přísnější vyplácení podpor v nezaměstnanosti. V obou případech jde o tzv. transfery. A protože disponibilní důchod domácnosti je roven důchodu a transferům po odečtení daní, pak domácnostem opět poklesne disponibilní příjem.

- sloučení tří ministerstev

To povede k redukci pracovních míst a s tím souvisejícímu poklesu příjmů dotčených rodin (samozřejmě po odeznění doby, po kterou bude čerpána podpora v nezaměstnanosti).

Firmy za této situace nebudou investovat: jednak nemají vlastní volné prostředky, jednak nejsou volné prostředky k zapůjčení – klesají disponibilní příjmy domácnosti a dále tak klesá koupěschopná poptávka, neboli dá se očekávat zhoršený odbyt i u firmy, která zvažuje investici. Podobně uvažují všichni investoři, tedy i potenciální zájemci o pozemek v zóně Holešov.

Nyní se podívejme na ZK jako na investora. V souvislosti se SPZ Holešov (a i ostatními SPZ) vládla obava, že nedojde k prodloužení PPPNI. Do konce jeho platnosti, to je do konce roku 2009, totiž nebyly na akci SPZ Holešov profinancovány prostředky přislíbené v 1. stupni registrace, to je v Registračním listu. Platnost PPPNI sice nakonec byla prodloužena, bohužel bylo pravděpodobně v návaznosti na vládní úspory pozastaveno vydávání Rozhodnutí o poskytnutí dotace, což mělo v podstatě stejný efekt. Možnosti dalšího postupu nejsou moc optimistické:

- Státní financování je zastaveno
- S výnosy z prodeje pozemků nelze počítat do doby vybudování vnitřní infrastruktury, kdy bude možné investorům nabídnout připravené (zasíťované) pozemky.
- Poskytnutí bezúročného NFV na překlenutí nedostatku finančních prostředků do doby vzniku příjmů z prodeje pozemků je sice přislíbené, ale žádné Rozhodnutí o poskytnutí NFV zatím vydáno nebylo
- Vlastní zdroje navíc oproti původnímu schválenému záměru není možné z rozpočtu ZK na akci vyčlenit. Jednak nejsou na výdajové stránce krajského rozpočtu volné

prostředky, jednak by tím narostl podíl spolufinancování ZK na více než orgány ZK schválených 25 %.

- Použití na dostavbu vnitřní infrastruktury prozatím vlastními prostředky ZK a výdaje předfinancovat není možné: hrozí nebezpečí, že náklady by mohly být vzhledem k datu vzniku považovány za neuznatelné, nebyly by zahrnuty do NFV a zůstaly by tak uhrazeny z rozpočtu ZK, což není možné, jak jsem uvedla v předcházejícím bodě.
- Vhodná není ani varianta předfinancovat výstavbu vnitřní infrastruktury z úvěru. Vzhledem k úroku z úvěru by mohla být tato varianta posuzována jako absence péče řádného hospodáře.

Při zastavení státního financování se tedy jeví jako jediná možnost vydání Rozhodnutí o poskytnutí NFV. Do té doby musí ZK další investice do zóny pozastavit.

10.3 Chybějící vnitřní infrastruktura

Jednou z prvních otázek zájemců o pozemky v SP Holešov je otázka dobudované infrastruktury. Investor předpokládá, že koupí-li pozemek, bude tento pozemek napojen na vodu, plyn, elektrickou energii, telekomunikační kabely a bude dobře dopravně dostupný. Není-li pozemek zasítován, není prodejní. Z důvodu časové náročnosti není rozhodně možné postupovat obráceně, tedy až při zájmu potenciálního investora vybavit určitý pozemek sítěmi. Velmi často hodlá totiž zájemce o pozemek použít k financování svého investičního záměru evropské peníze a je tedy limitován termíny, které vyplývají z podmínek poskytnutí těchto prostředků. Zatím je však v zóně vybudována jen základní, páteřní infrastruktura. Na ploše 100 ha, což je plocha určená pro strategického investora, není vnitřní infrastruktura řešena, bude záležitostí strategického investora. Na zbytku plochy je potřeba vnitřní technickou infrastrukturu dobudovat, přičemž návrhy koridorů inženýrských sítí umožní v budoucnu připojit každého investora. Dále je potřeba dobudovat komunikace pro vozidla, cyklisty a pěší a autobusové zastávky.

Dostáváme se do začarovaného kruhu. ZK nemá v současnosti zdroje na dostavbu vnitřní infrastruktury. Hotová vnitřní infrastruktura je však podmínkou pro to, aby investorům mohly být pozemky nabízeny a prodány.

10.4 Zdlouhavější postup při jednání s investory v případě ÚSC

Příprava strategických zón probíhá vždy ve spolupráci MPO, CZI a zástupců krajské a místní samosprávy. CZI se pak podílí i na shánění investorů do hotových zón. Lze předpokládat, že v rámci strategických zón bude postup při jednání s investory zhruba obdobný. Každá SPZ má zpracován materiál, jak při jednáních s investory postupovat, aby se předešlo zbytečným obstrukcím.

Nyní zmíním konkrétní postup na ZK. Pro jednání s investory byla schválena Rámcová pravidla pro jednání s investory, která mají jednak zajistit efektivní, pružnou a jasnou komunikaci všech zúčastněných, jednak mají ochránit ZK od možných rizik.

Investor spolupracuje s firmou ISZK²⁰, která zprostředkovává komunikaci mezi investorem a ZK. Při přípravných jednáních investor zasílá formální dopis s předběžným podnikatelským investičním záměrem včetně jeho zaměření a předběžným harmonogramem procesu vstupu do SPZ Holešov. S dokumenty je oficiálně seznámen ZK. Investor vyplňuje Dotazník CZI, CZI na jeho základě zpracuje své stanovisko. V další fázi jsou projednávány podmínky vstupu a je uzavřena Deklarace o porozumění, základní dokument deklarující vážný zájem investora a ZK na přípravě realizace investičního záměru. Deklarace je platná jeden rok od uzavření a nezavazuje k žádnému právnímu úkonu. Investor jejím podepsáním ví, že jeho investiční záměr je v souladu se zásadami územního rozvoje a podmínkami PPPNI. Další etapou je příprava a realizace stavby. Po posouzení projektové dokumentace (ověřuje se např. soulad se stavebním zákonem, vyhláškou o ochranných pásmech vod, architektonickým řešením SPZ Holešov, charakterem výroby povoleným v SPZ Holešov) dochází k podepsání smlouvy, aby investor mohl zahájit stavební práce dle platného stavebního povolení. Výsledným právním aktem je uzavření kupní smlouvy, i poté však musí ZK spolupracovat s investorem po dobu udržitelnosti celého projektu.

²⁰ Industry Servis ZK, a.s. (ISZK) vznikl v roce 2007 transformací firmy TTT Air, a.s., kterou jako vlastníka někdejšího holešovského letiště a přilehlých pozemků odkoupil ZK. Ten je stoprocentním vlastníkem. Společnost má na starosti přípravu a následnou správu SPZ Holešov, část vybudovaných inženýrských sítí provozuje. Podílí se rovněž na vyhledávání investorů. Kromě toho realizuje vlastní projekt nazvaný Technologický park Progress. Základní kapitál společnosti činí 30 milionů korun, všech 15 000 kusů listinných akcií drží ZK.

Majiteli pozemků nebo PZ, které nemají statut SPZ, však mimo ÚSC mohou být i soukromí developeři. Podle současné platné legislativy trvá dle zkušeností ISZK celé správní řízení minimálně zhruba 8 měsíců. Tady bude situace obdobná bez ohledu na vlastníka. Rozdíl ale může být v délce projednávání jednotlivých dokumentů. Zatímco např. na ZK se musí veškeré kroky související s budováním a obsazováním zóny projednat napřed v rámci jednotlivých dotčených odborů, poté na projektovém týmu a nakonec v RZK nebo ZZK (a mimo to samozřejmě i s CZI, MPO, popř. v MHK), soukromí developeři tuto povinnost pochopitelně nemají (nebo zjednodušenou v případě PZ – ale projednání v orgánech ÚSC odpadá vždy) a vzájemná jednání s investory mohou být podstatně pružnější a rychlejší.

10.5 Existence jiných průmyslových ploch

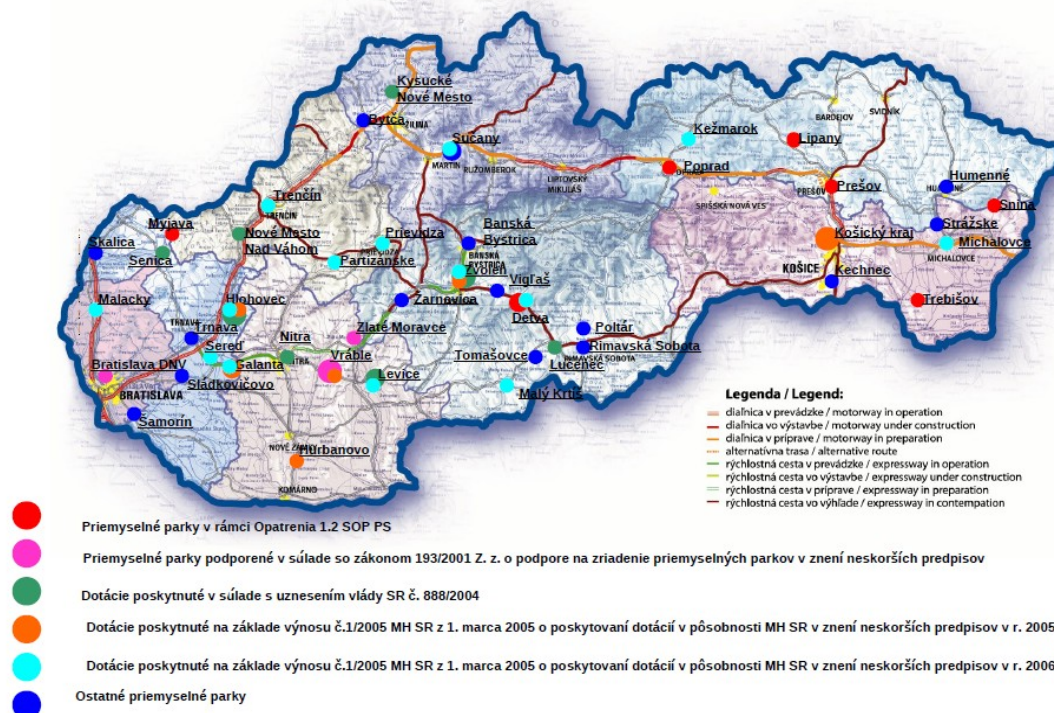
Rozvojové plochy v zahraničí budou konkurenční především v případě velkých strategických investorů. Pro ty není vzdálenosti mezi zónami v zemích bývalého východního bloku až tak zásadní, a proto se v tomto případě konkurenty SPZ Holešov stávají velké zóny v zahraničí a všechny SPZ v ČR. Místní podnikatelé pak budou volit mezi SPZ Holešov a PZ či pozemky v bližším okolí.

CZI v návrhu nového produktového portfolia Nový CzechInvest upozorňuje na str. 24, že ve světě existují různé typy speciálních ekonomických zón. Na rozdíl od ČR nejbližší konkurenční země jako jsou Polsko, pobaltské země, země bývalé Jugoslávie, Ukrajina a Maďarsko už speciální ekonomické zóny provozují a slouží jako prostředí se zvýhodněnými podmínkami pro podnikání, jako jsou např. daňové úlevy, urychlené povolovací procesy, služby zahrnující např. technologické parky, logistické parky, konferenční centra, tréninková centra, inkubátory, vysokorychlostní telekomunikační sítě. Okolní země tak získávají konkurenční výhodu při lákání přímých zahraničních investic.

V Polsku byly Speciální ekonomické zóny (Specjalne Strefy Ekonomiczne - SSE) zřízeny na základě zákona o speciálních ekonomických zónách, v nichž jsou výhodnější podmínky pro ekonomické aktivity než na zbytku území. V Polsku existuje 14 speciálních ekonomických zón s rozlohou zhruba 20 000 ha, z nichž je ještě polovina volná. Polská vláda dnes už více zón nezřizuje. Polské SSE lákají zahraniční investory – roční příliv investic do Polska přesahuje v posledních letech 7 mld. € ročně. Na rozdíl od našich zón není v případě Polska SSE uceleným územím. Jsou tvořeny jednotlivými pozemky nebo PZ, které od sebe jsou vzdáleny a mohou být i v různých vojvodstvích. SSE budou

ve stávající formě v činnosti až do roku 2020, kdy se skončí i všechny pobídky a daňové výhody pro investory. Investoři ve SSE mohou využívat systém pobídek a daňových výhod – základní je daňová úleva na daň z příjmu právnických osob, různá podle regionů a výše investičních nákladů. (Speciální ekonomické zóny, www.mzv.cz)

Konkurenční mohou být také průmyslové plochy na Slovensku, kde existuje celá řada průmyslových zón a průmyslových parků:

(www.economy.gov.sk)

Obr. 12. Průmyslové zóny a průmyslové parky na území Slovenské republiky

Dalším konkurentem může být Maďarsko. Na tomto místě zmíním fakt, že v Maďarsku je daleko větší podíl čínských investic než v ČR. A Čína je zemí, kterou Evropa žádala o pomoc při stabilizaci svých zadlužených zemí poskytnutím finančního příspěvku. Čína stabilizaci evropského trhu potřebuje, protože vidí, že poptávka po čínském zboží tu klesá. Na Evropu se dívá jako na celek, samotná ČR nebo Maďarsko vzhledem k velikosti trhu nejsou zajímavé. Dříve se však v souvislosti s Čínou mluvilo o ČR jako o bráně na evropské trhy. Teď je ale zájem Číny o investování v ČR slabý hlavně kvůli nedostatečné institucionální podpoře z naší strany a slabému zastoupení a prezentaci Česka v Číně, a pozornost se tedy z čínské strany začíná obracet k Maďarsku.

V současné době existuje na území ČR pět SPZ, ve kterých jsou volné plochy k prodeji. V případě zahraničního investora nehraje vzdálenost mezi nimi až takovou roli. Jak jsme již viděli u společnosti HMC, důležité pro umístění nového výrobního závodu byla blízkost závodu Kia v Žilině kvůli sdílení sítě subdodavatelů. V tomto případě mohou pro SPZ Holešov být konkurenční všechny SPZ v republice (PZ nebo pozemky určené pro průmyslovou výstavbu by u strategického partnera z důvodu malé rozlohy nepřicházely v úvahu.) a rozhodovaly by vlastnosti zóny samotné.

U domácích investorů je situace jiná. Pokud objem výroby nebude takový, že by investor dosáhl na investiční pobídky spojené s umístěním výroby do SPZ, pak lokální hledisko hraje významnou roli. Vedle možnosti umístit výrobu do SPZ Holešov se pak jako další nabízejí i blízké PZ, které nejsou strategickými, které ale přesto mohou mít pro investory synergické efekty, byť ne v takové míře, jako ve SPZ. V tomto případě se konkurenty stávají PZ v blízkém okolí.

Informace o PZ je možné najít např. na portále Regionálních Informačních Servisů (RIS), který byl založen na základě usnesení vlády č.682/2000 o Strategii regionálního rozvoje ČR a který shromažďuje různorodé informace o ČR a jednotlivých regionech. Jednou z databází na tomto portálu jsou i Průmyslové zóny ČR, které jsou sledovány v rámci územních plánů velkých územních celků nebo relevantních územně plánovacích podkladů, pořizovaných krajskými úřady. Dle zde uvedených informací je ve ZK mimo SPZ Holešov 12 dalších PZ. (V tom samozřejmě nejsou zahrnuty další pozemky pro průmyslové využití, které nabízejí developerské firmy i část realitních kanceláří.) Výhodou výběru pozemku jinde než v SPZ Holešov pak může být rychlejší postup, jak je uvedeno v kapitole 10.4.

10.6 Poplatky za vynětí ze ZPF

Při budování SPZ Holešov bylo nutné pozemky, které byly dotčeny budováním páteřní infrastruktury, vyjmout ze zemědělského půdního fondu. Z celkové plochy 360 hektarů připadla na ornou půdu jen asi jedna třetina, protože většinu plochy tvořilo letiště. Při výstavbě základní technické a dopravní infrastruktury bylo s ornici i podornicí nakládáno šetrně. Byla provedena skrývka a půda byla navezena na pole farmářů v okolí. Poplatky za vynětí byly uznatelnými výdaji projektu a tvořily vlastní podíl spolufinancování akce.

Zároveň se už delší dobu diskutovalo o nutnosti tyto poplatky zvýšit a chovat se k půdě jako ke strategické surovině. Každý den se u nás totiž zastaví pět hektarů půdy. Problémem

je hlavně zástavba v okolí měst. K tomu se přidružil prudký rozvoj fotovoltaických elektráren, což proces urychlilo. Výsledkem bylo prudké navýšení poplatků za vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu. U nejobonitějších půd se poplatky za vynětí zvýší v průměru 14krát. Zvýšení poplatků za vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu má ročně přinést rozpočtu státu a obcí dle různých pramenů 1 – 1,7 mld. korun navíc (nyní se vybírají tři až čtyři miliardy). Tyto prostředky by se měly investovat do ochrany půdy. Změnil se základní princip výměry poplatků, nejvyšší poplatky mají omezit zájem investorů o půdu v okolí velkých měst a dálnic, naopak snížit se mají poplatky za půdu v regionech a opuštěných průmyslových areálech.

Bohužel pro SPZ Holešov se zvýšení poplatků týká také PZ. Hned po schválení zákona začala jednání o výjimce, která by se týkala jak budování dopravní infrastruktury, tak pozemků v zónách, ale zatím bez kladného výsledku pro SPZ. I na území SPZ Holešov je část pozemků orná půda o vysoké bonitě. Pro zachování stejných podmínek pro všechny zájemce o koupi pozemku v zóně by musel ZK uhradit i tyto zvýšené poplatky za vynětí půdy ze ZPF, protože hradil-li by je jen ten investor, jehož pozemku by se týkaly, byl by znevýhodněn oproti investorovi, jehož pozemek je umístěn na ostatní ploše. Z tohoto důvodu by některé pozemky kvůli několikanásobnému zvýšení ceny po započítání poplatků za vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu byly neprodejně. Investor pak možná raději zvolí pozemek mimo větší zóny, který nezabírá kvalitní zemědělskou půdu a bude tedy levnější.

10.7 Korupce

V Analýze konkurenceschopnosti ČR zpracované MPO v roce 2010 je analyzováno jako jeden z pilířů konkurenceschopnosti i institucionální prostředí a kvalita veřejné správy, která je považována za jeden z hlavních faktorů růstové výkonnosti ekonomiky. Jejich kvalita je zásadně ovlivněna korupcí, která signalizuje neschopnost státu uskutečňovat svoje základní funkce, a tím oslabuje schopnost státu účinně realizovat hospodářskou politiku. Korupčnost je dána nedostatečným oddělením státu a trhu a nadměrnou regulací. A vysoká korupčnost vede mimo jiné ke snížení důvěryhodnosti pro investory. Analýza uvádí, že z hlediska kvality veřejných institucí se pak v rámci EU-27 ČR umístila až na 20. místě. (Analýza konkurenceschopnosti, 2010, str. 7)

Pro Světové ekonomické fórum je zpracováván přehled konkurenceschopnosti jednotlivých ekonomik pod názvem The Global Competitiveness Report. V něm se

analyzuje celkový index konkurenceschopnosti (Global competitiveness Index, GCI), a to dle 12 ukazatelů (pilířů), z nichž jeden jsou právě instituce. Ovšem budeme-li hodnotit pořadí jen podle institucionální úrovně, pak Česká republika je až na 84. místě (za předcházející období na 72. místě) a před ní je z východoevropských zemí např. na 73. místě Maďarsko, na 55. místě Slovinsko a na 52. místě Polsko, v případě SPZ Holešov považované za alternativní oblast pro investory. (The Global Competitiveness Report 2011-2012, www3.weforum.org)

Při dílčím hodnocení byly výsledky podle materiálů The Global Competitiveness Report 2011-2012, The Global Competitiveness Report 2010-2011 (www3.weforum.org) tyto:

- 124. místo ve zneužívání veřejných prostředků (otázka: Jak je ve Vaší zemi běžné zneužívání veřejných prostředků u firem, jednotlivců nebo skupin z důvodu korupce? 1 = velmi časté, 7 = nikdy, ČR = 2,3). Předcházející období 102. místo, hodnota 2,7.
- 134. místo u veřejné důvěry v politiky (otázka: Jak byste ohodnotili úroveň důvěry veřejnosti v etické standardy politiků ve vaší zemi? 1 = velmi nízká, 7 = velmi vysoká, ČR = 1,7). Předcházející období 121. místo, hodnota 1,9)
- 123. místo u zvýhodňování při rozhodování státních úředníků (otázka: Do jaké míry vládní úředníci ve Vaší zemi při rozhodování zvýhodňují známé firmy a osoby? 1 = vždy zvýhodňují, 7 = nikdy nezvýhodňují, ČR = 2,4). Předcházející období 107. místo, hodnota 2,6.
- 117. místo místě v plýtvání vládních výdajů (otázka: Jak byste ohodnotili složení veřejných výdajů ve Vaší zemi? 1 = velmi nevhodné, 7 = vysoce efektivní, ČR = 2,5). Předcházející období 95. místo, hodnota 2,9)
- 120. místo v zátěži vládními regulacemi (otázka: Jak obtížné je pro podniky ve Vaší zemi být v souladu s vládními administrativními požadavky? 1 = velmi zatěžující, 7 = není vůbec náročné, ČR = 2,6). Předcházející období 118. místo, hodnota 2,7.
- 96. místo v transparentnosti vládních politik (otázka: Jak snadné je pro podniky ve Vaší zemi získat informace o změnách vládní politiky a právních předpisů? 1 = nemožné, 7 = velmi snadné, ČR = 4,0). Předcházející období 102. místo, hodnota 3,9.
- 113. místo v účinnosti právního rámce v oblasti řešení sporů (otázka: jak efektivní je ve Vaší zemi právní rámec pro řešení sporů při soukromém podnikání? 1 = velmi

neefektivní, 7 = vysoce účinný, ČR = 2,9). Předcházející období 97. místo, hodnota 3,2.

- 109. místo v etickém chování firem (otázka: jak byste porovnali firemní etiku firem – etické chování při styku se státními úředníky, politiky a ostatními podniky – ve Vaší zemi s firmami v jiných zemích? 1 = patří mezi nejhorší na světě, 7 = patří mezi nejlepší na světě, ČR = 3,3). Předcházející období 90. místo, hodnota 3,6.

U ekonomické charakteristiky ČR je také zveřejněn výsledek průzkumu, kdy respondenti z patnácti faktorů vybírali pět nejvíce problematických pro podnikání v zemi. Na prvním místě skončila korupce, těsně za ní neefektivní státní byrokracie.

Korupci v České republice se věnuje Transparency International – Česká republika (TIC), která je součástí mezinárodní sítě nevládních organizací Transparency International. Hlavním posláním je zjišťovat stav korupce a přispívat k jejímu omezení. Podrobná analýza korupce v ČR je zveřejněna např. ve Studii národní integrity z prosince 2011 (www.transparency.cz)

Za důkaz, že korupce může být skutečně vnímána jako překážka pro investování, lze považovat např. vyjádření Zdeňka Bakaly v rozhovoru pro Malou frontu Dnes dne 31. března 2012. O ČR řekl: „Tu považujeme za méně atraktivní teritorium pro investice. Jedním ze zásadních důvodů je právě zdejší velká míra korupce.“ A na otázku, zda je Česko klientelismem a korupcí opravu tak unikátní, odpověděl: „Myslím, že tahle situace je opravdu pro ČR unikátní. Ano, korupce je bohužel všude na světě, někde méně patrná, někde více. Tím ČR výjimečná není. Výjimečná je mírou té korupce a hlavně tím, že bohužel státní politika je mnohdy diktována korupčními zájmy...“

10.8 Nedostatečná propagace a marketing

Propagaci a marketingu se věnují intenzivně ZK, ISZK a CZI, ISZK pak ve spolupráci s komunikační agenturou Hexxa. Dle mého názoru jsou marketing i propagace dostatečné, na druhou stranu ovšem při mém namátkovém dotazování na důvody neobsazení SPZ Holešov byla u osob, které nejsou pracovně spojeny se SPZ Holešov, jako důvod jejího neobsazení uváděna právě nedostatečná publicita.

V kapitole 7.1 jsem již zmínila novou strategii CZI s názvem Nový CzechInvest, kde jako jeden z dílčích cílů je uváděna propagace podnikatelského a investičního prostředí ČR

ve světě a také ověření využití existujících SPZ. Znamená to, že doposud se využívání SPZ nevěnovala dostatečná pozornost?

10.9 Ekologičtí aktivisté

V současné době působí proti SPZ Holešov na Holešovsku tři občanská sdružení: Za zdravé a krásné Holešovsko, Ohnica a Egeria. Jejich hlavní výtky se týkají toho, že ZK prosadil vybudování zóny nad rezervoárem pitné vody v 2. ochranném hygienickém pásmu pro zhruba 28 tisíc obyvatel oblasti. Dle jejich názorů byly vlivy SPZ na životní prostředí posouzeny ve velmi omezeném rozsahu. Nerespektovaly se zdroje pitné vody, kvalitní orná půda. Sdružení veřejně prezentují, že vznik SPZ Holešov je výsledkem lobbingu původního majitele pozemků, vedení města Holešov a vedení ZK. Dále poukazují na to, že v zóně nevznikají nová pracovní místa, ale v případě dosavadních zájemců se zde jen kumulují již existující firmy z blízkého okolí. Vadí jim, že doposud nebyla zahájena kompenzace negativních vlivů např. výsadbou ochranných pásů zeleně, že výstavbou objektů v zóně dojde k narušení krajinného rázu, zahájením výroby pak k ničení ovzduší exhalacemi, hluku, vyššímu pohybu lidí, zvýšené intenzitě dopravy, průniku exhalací smíšených s deštěm do spodních vod apod. Sdružení obviňují společnosti ISZK i ZK ze způsobu informování o zóně. Výsledkem jejich aktivity bylo to, že výrobce pneumatik Mitas po třech letech vyjednávání a přesvědčování upustil od svého záměru přesunout svůj závod z Otrokovic do Holešova. SPZ Holešov tak přišla o investora s předpokládanou výší investice 990 mil. Kč a předpokládanými 550 novými pracovními místy.

Potenciální zájemci o pozemek v zóně tedy musí počítat i s účastí ekologických sdružení v územním a správním řízení a v důsledku toho s jejich prodloužením.

10.10 Omezení pro investory v zóně

Potenciální zájemce o pozemek v zóně musí respektovat některá omezení.

První omezení se týká faktu, že zóna se nachází blízko rezervoáru pitné vody. Ochrana podzemních vod a ochrana životního prostředí je věnována maximální pozornost, proto není v žádném případě možné, aby v zóně zahájil výrobu investor z oblasti chemického průmyslu, těžkého strojírenství či zpracování primárních surovin. Pro každou stavbu musí mít investor zpracován hydrogeologický posudek, který posoudí projekt z pohledu možného vlivu na podzemní vody, a dokumentaci EIA (Environmental Impact Assessment, Vyhodnocení vlivů na životní prostředí), která posoudí vliv investičního

záměru na kvalitu životní prostředí a veřejného zdraví. Její vypracování vyplývá ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA).

Druhé omezení vyplývá z komplexní urbanistické studie PZ. Ta definuje například podíl zelených ploch, aby byl umožněn průsak dešťových vod a zachován příjemný ráz areálu, či výškový limit pro stavby z důvodu nenarušování cenných krajinných horizontů Hostýnských vrchů. Maximální výška zástavby je 16 metrů, maximální výška solitérní stavby 30 metrů, minimální podíl zeleně 20 %, maximální zastavěnosti pozemku 60 %. (Strategická průmyslová zóna Holešov, www.zonaholesov.cz)

10.11 Chybějící dopravní napojení

Jak už bylo popsáno dříve, po privatizaci a strukturalizaci začal ZK upadat v hospodářské oblasti. Navíc se po rozdělení Československé republiky stal krajem na periferii republiky, se špatnou dopravní dostupností. Ve strategických dokumentech ZK byla dopravní situace vždy věnována velká pozornost. V PRÚOZK 2002-2009 je součástí vize dosažení úspěchu v oblasti dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti, k čemuž by mělo napomoci splnění generálního strategického cíle ZK č. 1, podle kterého „představitelé kraje spolu se zástupci všech mikroregionů, měst a obcí budou všemi politickými, ekonomickými a kulturními prostředky prosazovat, získávat a soustřeďovat vlastní prostředky a získávat co největší podporu státu, EU a investorů pro rozvoj dopravní infrastruktury.“ (PRÚOZK, 2002, s. 32). Tento cíl byl tehdy cílem prioritním. V PRÚOZK z roku 2000 jsou na str. 45 jako slabé stránky zmíněny: nedostatečná propustnost významných silničních tahů, absence páteří rychlostní silniční sítě, neefektivní systém hromadné dopravy, chybějící napojení kraje na dálniční síť a transevropské dopravní sítě slabá veřejná doprava, ekonomicky příliš nákladná část lokální infrastruktury. Strategie rozvoje ZK 2009-2020 konstatuje, že hustota silniční sítě odpovídá potřebám, ale pořád chybí komunikace vyšší kvality (dálnice, rychlostní silnice a čtyřproudové silnice) s návazností na ostatní regiony. Upozorňuje na nežádoucí trend dominantního postavení silniční dopravy vůči železniční. PRÚOZK 200-2012 pak vytyčuje úkol vybudování rychlostní komunikace R49 (str. 68). Jde o vybudování nové rychlostní komunikace R49 vedenou v trase Hulín – Holešov – Fryšták – Slušovice – Vizovice – Střelná státní hranice. V rámci horizontu PRÚOZK do roku 2012 pak vybudovat tuto komunikaci alespoň v úseku Hulín – Fryšták a umožnit tak napojení Zlína a SPZ Holešov na dálniční síť. Zcela nezbytnou podmínkou pro naplnění všech cílů SPZ Holešov je odpovídající dopravní napojení, především brzká

funkčnost rychlostní komunikace R49 a její další napojení na tuzemskou a zahraniční dálniční síť. (SPZ Holešov: Analýza dopadů, s. 197)

Vynikající dopravní napojení zóny je všude zmiňovanou výhodou. Uvádí se dostupnost mezinárodních železničních koridorů (vlečka přímo do areálu z trati Valašské Meziříčí – Kojetín), několik mezinárodních letišť v dosahu zóny a hlavně napojení na dálniční síť. 6,5 km od SPZ Holešov, u Hulína, je tzv. Moravská křižovatka, dálniční křižovatka D1 (Praha – Brno – Ostrava), R55 (Olomouc - Břeclav) a R49 (Hulín – hranice ČR/SR), přes kterou je možné napojení na evropské dopravní koridory sítě TEN. Moravská křižovatka u Hulína po svém úplném dokončení umožní cestovat do těchto směrů: D1 na Brno a Prahu, D1 na Ostravu a Polsko, R55 na Otrokovice a Zlín a Břeclav a R49 na Zlín a Slovensko.

Současný stav realizace rychlostní silnice R 49 Hulín – hranice ČR/SR je konzervace z důvodu nedostatku finančních prostředků. Je tak dokončen úsek Hulín – Fryšták, úsek dále na Zlín a česko-slovenské hranice chybí. „Po velkém úsilí se podařilo prosadit zařazení výstavby rychlostní silnice R49 spolu se železničním koridorem Hranice na Moravě – Horní Lideč – Žilina do prioritní „CORE“ sítě transevropských dopravních sítí TEN-T. To umožní financovat z unijních prostředků stavby, které jsou důležité jak pro zvyšování konkurenceschopnosti a rozvoj cestovního ruchu, tak i pro snižování nezaměstnanosti a zvyšování životní úrovně ve ZK. První úsek silnice R 49 z Hulína do Fryštáku lze začít stavět ihned po dokončení povolovacího řízení, celá komunikace až po slovenskou hranici a dále až do Púchova by měla být hotová do roku 2030.“ (Rychlostní silnice R49, www.liborlukas.cz)

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo provedení analýzy faktorů ovlivňujících obsazenost SPZ Holešov. Téma jsem si zvolila vzhledem k časté medializaci dnešního stavu SPZ Holešov. Ani zdaleka totiž nejsou naplněny původní předpoklady, podle kterých měla být zóna zaplněna investory. Situace je v březnu 2012 taková, že zóna je naplněna z 1 %, přičemž jeden ze dvou nových investorů v zóně je ISZK, společnost zřízená ZK, kterou mnozí nepovažují za investora v pravém slova smyslu.

A tak není týdne, aby se v médiích neobjevily zprávy zpochybňující existenci zóny. Je však potřeba se na tuto akci podívat v širších souvislostech. Její vybudování rozhodně nebylo izolovanou akcí ZK, či dokonce pár osob ze ZK, nýbrž odpovídala tehdejšímu záměru regionální politiky ČR a EU. Z toho důvodu jsem se v teoretické části věnovala definicím regionu, regionálnímu rozvoji, regionální politice, regionálními disparitám a konkurenceschopnosti. Dále jsou v teoretické části stručně definovány investice, investiční rozhodování a investiční rizika. Vždyť i ty nejjednodušší činnosti jsou vystaveny jisté míře rizika, natož pak tak složité a významné akce typu budování průmyslové zóny s celorepublikovým významem.

V praktické části pak pokračuji v charakteristice regionální politiky, tentokrát už konkrétně. Zorientovat se ve všech strategických dokumentech týkajících se regionální politiky, konkurenceschopnosti, politiky soudržnosti, politiky udržitelného rozvoje atd. je vzhledem k množství těchto dokumentů na mezinárodní, celostátní i regionální úrovni a jejich vzájemné provázanosti dost obtížné. Snažila jsem se tedy vybrat ty klíčové a ukázat, že záměr vybudovat SPZ Holešov vychází ze strategických cílů ZK, ty z celonárodních strategických dokumentů, které zase navazují na dokumenty EU, kde jako východisko jsem zvolila Lisabonskou strategii schválenou v roce 2000 a její úkol udělat z EU nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku s udržitelným hospodářským růstem a větší sociální soudržností.

Hlavním úkolem bakalářské práce pak bylo vyjmenovat a analyzovat důvody, které vedly k současnému tristnímu stavu v obsazenosti, respektive neobsazenosti zóny. Tím nejdůležitějším je jednoznačně celosvětová ekonomická krize, která ČR zasáhla v roce 2008. Dalšími, které jsou krizí více či méně ovlivněny, jsou pak zvýšení poplatků za vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu, nedobudovaná dopravní infrastruktura v okolí Holešova, existence dalších zón, činnost ekologických aktivistů, sporné umístění zóny

v blízkosti vodních zdrojů, korupce, složitější administrace při jednání s potenciálními investory daná tím, že majitelem pozemků v zóně je ÚSC, možnost lepšího marketingu a propagace, vládní politika úspor, omezení pro investice v zóně. Všechno souvisí se vším, nesnažila jsem se tedy seskupit tyto faktory do nějakých skupin, ale snažila jsem se je analyzovat především na základě pracovních zkušeností svých vlastních a zkušeností mých kolegů, kteří v zóně pracujeme, a také na základě namátkového dotazování.

Posledním bodem by mělo být doporučení dalšího postupu. Zde je potřeba se na věc dívat jednak z pohledu ZK jako investora SPZ Holešov a majitele pozemků v ní, jednak z pohledu budoucích potenciálních investorů, kteří by o koupi pozemků v zóně uvažovali.

Podíváme-li se na projekt z pohledu ZK, pak jako první se nabízí otázka, zda zónu dobudovat či ne. Pokud ne, měl by se ZK snažit prodávat pozemky i bez dobudované infrastruktury? Bylo by možné náklady vynaložené investory na její dobudování brát jako zálohu a odečíst z kupní ceny pozemku? Jestli ne, bylo by možné prodávat pozemky za nižší cenu? Musíme vzít v úvahu dvě věci. Projekt stál do současné doby v rámci ISPROFIN celkem 1 446 835 tis. Kč, v to nepočítám reinvestované výnosy. Svým způsobem by šlo o utopené (potopené, zapuštěné) náklady²¹. A druhou záležitostí, ke které by ZK musel nutně přihlížet, je typ zdrojů. Je potřeba mít na paměti, že jde jednak o státní zdroje, jednak o zdroje ÚSC. A na veřejné zdroje je třeba pohlížet jinak než na vlastní zdroje soukromých firem. Z výše uvedené částky bylo doposud proinvestováno 1 085 126 tis. Kč ze státních zdrojů a 361 709 tis. Kč z vlastních zdrojů ZK. Proinvestované státní zdroje by zřejmě bylo v případě zastavení projektu nutné vrátit správci PPPNI (i když vzhledem k ojedinělosti této akce a žádným podobným zkušenostem se přesný postup správce nedá s jistotou odhadnout). Uvědomme si, že ekonomika se zákonitě z recese dostane do oživení, firmy opět začnou investovat a poptávka po připravených podnikatelských plochách se opět oživí. I kdyby zóna nebyla zaplněna tímto standardním způsobem, pak lze počítat s možností přebudování na speciální ekonomickou zónu, jak bylo popsáno v práci. Na základě těchto skutečností by bylo dle mého názoru vhodné zónu dobudovat. Vystává ovšem otázka financování. V podstatě

²¹ I když například Valach (2005, str. 61) definuje utopené náklady jako náklady před přijetím projektu, což není případ SPZ Holešov. Pokud bychom se na ně ale tak dívali, pak dle Valacha (2005) a Součka a Fotra (2011) by se při rozhodování o dokončení či nedokončení investiční akce k výši těchto nákladů nemělo přihlížet.

existují čtyři možnosti. Tou první je změnit dosavadní průběh jednání s investory a místo dosavadního postupu (nájemní smlouva, smlouva o smlouvě budoucí, smlouva o právu provést stavbu, po konečném zaměření na základě pravomocného kolaudačního rozhodnutí kupní smlouva) podepsovat rovnou kupní smlouvu. Pominu-li riziko, že poté ZK nebude mít možnost kontroly plnění podmínek výstavby investora, pak se opět dostáváme k hlavnímu důvodu nezájmu o zóny, a tou je krize, vládní úspory a nedobudování infrastruktury a dopravního napojení. Otázka změny postupu při jednání s investory se ve světle této skutečnosti zdá být podružnou. Druhou možností je profinancovat výstavbu vnitřní infrastruktury z vlastních zdrojů ZK, což je vzhledem k možnostem rozpočtu ZK takřka nemožné. Neprůchozí by byla i třetí možnost – profinancování z komerčního úvěru. A tak zbývá čtvrtá možnost, a to vyčkat vydání Rozhodnutí o poskytnutí NFV a poté urychleně dobudovat vnitřní infrastrukturu – samozřejmě za předpokladu, že bude konečně přes námitky ekologických aktivistů vydáno pravomocné stavební povolení. Poté (až dojde k oživení ekonomiky a probuzení zájmu o pozemky v zóně) z výnosů z prodeje pozemků NFV splatit.

Tímto se dostávám k doporučení dalšího postupu pro potenciální zájemce o pozemky v zóně. Je logické, že za současné situace, za hospodářské krize, je investiční činnost radikálně utlumena. Pokud by se však ZK podařilo v brzké době zónu dobudovat a potenciální investor se po ukončení krize rozhodoval, zda koupí pozemek v zóně či mimo ni, tak mým doporučením je pozemek v zóně. Pro investora může znamenat výhodnější podmínky pro podnikání, perfektní vybavenost pozemku sítěmi, blízkost Technologického parku, možnost synergického efektu. Pro zaměstnance firem v zóně by výhodou bylo kvalitní pracovní prostředí, zajištění dobré dopravní dostupnosti a blízkost měst (Holešov, Zlín).

Nedá mně to, abych se na závěr ještě jednou nevrátila ke knize Nassima Nicholase Taleba *Černá labuť*, kterou jsem už dříve použila pro své motto a která možná zdánlivě s tématem nesouvisí. Jak napovídá název, zabývá se „černými labutěmi“, což jsou nepředvídatelné a zpětné události s výrazným dopadem. Je pochopitelné, že se v knize zamýšlí i nad prognostikou:

„Všiml jsem si, že informovaní a inteligentní jedinci si v prognózách nevedli o nic úspěšněji než taxikáři. Byl zde ale jeden zásadní rozdíl. Taxikáři, na rozdíl od vzdělanců, nebývali pevně přesvědčení, že problému rozumějí. Nebyli experty a byli si toho vědomi. Všichni jsme tápali, ale špičkoví myslitelé se domnívali, že vidí hlouběji než ostatní už jen

proto, že jsou špičkovými mysliteli; pokud patříte k elitě, jaksi automaticky předpokládáte, že toho víte více než ostatní.“ (Taleb, 2011, str. 34)

Často přemýšlím nad tím, kolik věcí a souvislostí nevíme a ani zdaleka netušíme. Tato bakalářská práce na základě už známých skutečností dokládá, proč zóna není naplněná a že je to logické. Tím hlavním důvodem je pochopitelně jednoznačně celosvětová krize. Zdálo by se, že dnes to musí chápat všichni. Ale proč se s něčím takovým nepočítalo už dříve? Proč až na nepatrné výjimky nikdo z těch vysoce erudovaných odborníků nepředpokládal, že dojde k celosvětové krizi? Anebo to snad většina i tušila, ale v důsledku dobře známého stádního efektu se všichni přidali k tomu nejhlasiťejšímu, který buď své obavy nezveřejnil, nebo o blížících se problémech neměl ani tušení? Zkusme se na nějaké prognózy z dřívější doby podívat a porovnejme je se skutečností. Vyšly vůbec některé z nich? Jak říká Taleb (2011, s. 178): „Naše prognostické chyby byly vždy nezměrné, a je pramálo důvodů se domnívat, že na rozdíl od našich slepých předků my sami do budoucnosti vidíme. Předpovědi byrokratů obvykle slouží spíše ke snížení obecné úzkosti než k reálným politickým rozhodnutím.“ A dále: “Občas se říká, že moudrý je ten, kdo je obdařen jasnozřivostí. Možná je moudrým naopak ten, kdo ví, že věci a události, které leží ještě daleko před námi, vidět nemůže.“ (Taleb, 2011, s. 179)

Co potom ale všechny strategie, prognózy, plány (na které se mimochodem ve své práci odvolávám)? Nakolik jsou reálné? A co hůř – i kdyby reálné byly a vedly by k naplnění deklarovaných cílů, bude svět lepší? A budeme my šťastnější?

Závěr mé bakalářské práce bude možná netradiční. Ráda bych použila slova Tomáše Sedláčka z jeho knihy *Ekonomie dobra a zla* (2009, s. 255): „Zdá se, že by současná ekonomie a s ní i hospodářská politika měla mnohé nové opustit a naopak k mnohému starému se navrátit. Měla by opustit onu neustálou společensko-ekonomickou nedostatečnost a znovuobjevit roli dostatečnosti, spočínutí a vděku za to, co máme.“

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. BŘEZINOVÁ, Olga a JÁNOŠÍKOVÁ, Ivana. Ekonomická transformace a zahraniční kapitál. In: *Makroekonomické souvislosti restrukturalizace průmyslových regionů a analýza soudobých přístupů k přeměnám tradičních průmyslových oblastí v EU*, 2004. Vyd. 1. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. ISBN 80-248-0675-4.
2. FOTR, Jiří a SOUČEK, Ivan, 2011. *Investiční rozhodování a řízení projektů*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3293-0.
3. HOLMAN, Robert, 2005. *Ekonomie*. Vyd. 4. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179- 891-6.
4. JUREČKA, Václav [et al.], 2010. *Makroekonomie*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3258-9.
5. KINCL, Michael, 2003. *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Vyd.1. Praha: Linde nakladatelství. ISBN 80-86131-48-3.
6. KOHOUT, Pavel, 2010. *Investiční strategie pro třetí tisíciletí*. Vyd. 6. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3315-9.
7. MAREK, Dan a KANTOR, Tomáš, 2009. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Vyd. 2. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal. ISBN 978-80-87027-56-5.
8. NOVOTNÁ, Martina, 2007. *Regionální politika EU*. Vyd. 1. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-248-1413-1.
9. SEDLÁČEK, Tomáš, 2009. *Ekonomie dobra a zla. Po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi*. Vyd. 1. Praha: 65. pole. ISBN 978-80-903944-3-8.
10. SEDLÁČKOVÁ, Helena, 2006. *Strategická analýza*. Vyd. 2. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-367-1.
11. STEJSKAL, Jan, 2010. *Průmyslové klastry a jejich vznik v regionech*. Vyd. 1. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-840-6.
12. SYNEK, Miloslav, 2006. *Podniková ekonomika*. Vyd. 4. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-892-4.

13. TALEB, Nassim Nicholas, 2011. *Černá labuť. Následky vysoce nepravděpodobných událostí*. Vyd. 1. Praha a Litomyšl: Nakladatelství Paseka. ISBN 978-80-7432-128-3.
14. VALACH, Josef [et al.], 1999. *Finanční řízení podniku*. Vyd. 2. Praha: Ekopress. ISBN 80-86119-21-1.
15. VALACH, Josef, 2010. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. Vyd. 2. Praha: Ekopress. ISBN 80-86929-01-9.
16. WOKOUN, René [et al.], 2007. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica. ISBN 978-80-245-1301-0.

Zákony, usnesení vlády ČR

17. ČESKO. Ústavní zákon České národní rady ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1, s. 1-16. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
18. ČESKO. Ústavní zákon ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1997, částka 114, s. 7018. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
19. ČESKO. Zákon č. 248 ze dne 29. června 2000 o podpoře regionálního rozvoje. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3549-3554. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=248/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
20. ČESKO. Zákon č. 47 ze dne 11. ledna 2002 o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 20, s. 691-694. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=47/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.

21. ČESKO, VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 26. října 1998 č. 707 k vymezení územních jednotek NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) na území České republiky pro statistické a analytické potřeby a pro potřeby Evropské unie [online]. [cit. 2012-03-30].
Dostupný také z: http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&1998&10-26.
22. ČESKO, VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 9. července 2001 č. 708 k zabezpečení investiční přípravy území průmyslové zóny Kolín – Ovčáry pro strategického investora [online]. [cit. 2012-03-30]. Dostupný také z:
http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/81B9B57DEB92C947C12571B6006DDE86.
23. ČESKO, VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 31. srpna 2005 č. 1100 k zabezpečení investiční přípravy území pro umístění strategických průmyslových zón a k pokrytí nezajištěných prostředků státního rozpočtu na výstavbu průmyslových zón pro období od roku 2005 na území České republiky [online]. [cit. 2012-03-31].
Dostupný také z:
http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2005&08-31.
24. ČESKO, VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 16. listopadu 2005 č. 1471 k zabezpečení investiční přípravy území pro realizaci výrobního závodu společnosti Hyundai Motor Company v České republice [online]. [cit. 2012-03-31].
Dostupný také z:
http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2005&11-16.
25. ČESKO, VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 10. května 2006 č. 550 k návrhu na schválení investiční smlouvy se společností Hyundai Motor Company a k zabezpečení podmínek pro výstavbu a provoz automobilového závodu Hyundai, závodů subdodavatelů na území severní a střední Moravy a investiční přípravy území strategických průmyslových zón v České republice [online]. [cit. 2012-03-31].
Dostupný také z:
http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2006&05-10.

26. ČESKO, VLÁDA. Usnesení vlády České republiky ze dne 11. ledna 2010 č. 41 k informaci o průběhu výstavby nejvýznamnějších průmyslových zón a o změně a doplnění usnesení vlády ze dne 31. srpna 2005 č. 1100, ze dne 10. května 2006 č. 550 a ze dne 28. května 2008 č. 641 [online]. [cit. 2012-03-31]. Dostupný také z: http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2010&01-11.

Internetové zdroje – elektronické dokumenty

27. *Analýza aktuálního stavu veřejné správy*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011. [Http://mvcr.cz/](http://mvcr.cz/) [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/analyza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx>.
28. *CzechInvest. Agentura pro podporu podnikání a investic. 2010. Výroční zpráva*. Praha: CzechInvest, 2011. <Http://www.czechinvest.org/> [online]. [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: www.czechinvest.org/data/files/annual-report-2010-2773-cz.pdf.
29. *Nový CzechInvest*. Praha: CzechInvest, 2011. © 1994–2012 CzechInvest. <Http://www.czechinvest.org/> [online]. [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/novy-czechinvest-zari2011-3048-cz.pdf>
30. Pokyn č. R 1 – 2010 k upřesnění postupu Ministerstva financí, správců programů a účastníků programu při přípravě, realizaci, financování a vyhodnocování programu nebo akce a k provozování informačního systému programového financování. In: *Finanční zpravodaj*, 2010, ročník XLIV, č. 5 [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/FZ-05-2010_Pokyn_R-1_2010.pdf.
31. *Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury 2006-2010* [Pravidla programu]. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2007. © 1997-2011 CzechTrade. <Http://www.businessinfo.cz/> [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/podpory-a-dotace/priprava-a-rozvoj-podnikatelskych-parku/495/>.
32. *Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje*. Zlín: Zlínský kraj, 2010. <Http://www.kr-zlinsky.cz/> [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=135240&doctype=ART&nid=9841&cpi=1>.

33. *Strategické průmyslové zóny v České republice. Strategic Industrial Zones in the Czech Republic.* Praha: Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, 2011. ISBN 978-80-86284-86-6. [Http://www.czechinvest.org/](http://www.czechinvest.org/) [online]. [cit. 2012-04-02]. Dostupná z: <http://www.czechinvest.org/data/files/publikace-prumyslove-zony-v-cr-2495-cz.pdf>.
34. *Strategie hospodářského růstu České republiky 2005-2013.* Praha: Úřad vlády ČR, 2005. <http://businessinfo.cz> [online]. [cit. 2012-04-17]. ISBN 80-86764-82-X. Dostupné také z: http://www.businessinfo.cz/files/zahranicni-obchod/Strategie_MK_Strategie_Mezinarodni_konkurenceschopnosti_CR_up.pdf.
35. *Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020* [Zpět na vrchol. Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012-2020]. Praha, 2011. <http://businessinfo.cz/> [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/files/zahranicni-obchod/Strategie_MK_Strategie_Mezinarodni_konkurenceschopnosti_CR_up.pdf.
36. *Strategie regionálního rozvoje České republiky* [Souhrnný dokument schválený vládou (bod I. Usnesení vlády č. 682/2000)]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2000. <Http://mmr.cz> [online]. [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Archiv-koncepci-a-strategii---regionalni-politika/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-z-roku-2000>.
37. *Strategie regionálního rozvoje České republiky* [na roky 2007-2013]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. <Http://www.mmr.cz/> [online]. [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>.
38. *Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020.* Zlín: Zlínský kraj, 2008. <Http://kr-zlinsky.cz/> [online]. [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?docid=82335&doctype=ART&nid=8668&cpi=1>.
39. *Strategie udržitelného rozvoje České republiky.* Praha, 2004. <Http://esfcr.cz/> [online]. [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: www.esfcr.cz/modules/download/file.php?rew=/1292/SUR.pdf.

40. *The Global Competitiveness Report 2010-2011*. World Economic Forum Geneva, Switzerland 2010, © 2010 World Economic Forum, ISBN-13: 978-92-95044-87-6. [Http://www.weforum.org/](http://www.weforum.org/) [online]. [cit. 2012-04-20].
Dostupné také z: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2010-2011-0>
41. *The Global Competitiveness Report 2011-2012*, World Economic Forum Geneva, Switzerland 2011, © 2011 World Economic Forum, ISBN-13: 978-92-95044-74-6. [Http://www.weforum.org/](http://www.weforum.org/) [online]. [cit. 2012-04-20].
Dostupné také z: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2011-2012?ol=1>
42. *Výroční zpráva Zlínského kraje 2007*. Zlín: Zlínský kraj, 2008.
[Http://www.kr-zlinsky.cz/](http://www.kr-zlinsky.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=30824&doctype=ART&did=3588>.
43. *Výroční zpráva Zlínského kraje 2010*. Zlín: Zlínský kraj, 2011.
[Http://www.kr-zlinsky.cz/](http://www.kr-zlinsky.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=30824&doctype=ART&did=3588>

Ostatní internetové zdroje

44. *Administrativní mapa Zlínského kraje*. Krajská správa ČSÚ ve Zlíně. © ČSÚ, 2012, aktualizace 12. 4. 2012. [online]. [cit. 2012-04-19].
Dostupné také z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/mapy_a_grafy.
45. BAKALA, Zdeněk. V Česku už kvůli korupci neinvestují. *Mladá fronta Dnes*. Praha, 31. 3. 2012, s. 6A-7A
46. *Bilance obyvatelstva a jeho struktura podle vzdělání, věkových skupin a krajů v roce 2010*. Statistická ročenka České republiky 2011. ČSÚ, 2011. © Český statistický úřad, 2012, aktualizováno dne: 22. 2. 2012. [online]. [cit. 2012-04-06]. Dostupné také z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-1000>.

47. BRYNDA, Radek. Umístování výrobních závodů do průmyslových zón v ČR a v Ústeckém kraji. In: *Urbanismus a územní rozvoj*. Ročník XIV, číslo 1/2011, s. 44-51 [online] [cit. 2012-04-02]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2011/2011-01/08_umistovani.pdf.
48. DOČKAL, Vít, *Ústřední pojmy regionální politiky EU. Příspěvek ke studiu euroregionalismu*, 2004. [Http://www.cepsr.com/](http://www.cepsr.com/) © Mezinárodní politologický ústav / The International Institute of Political Science / 2003-2012. [online] [cit. 2012-04-21]. Dostupné z <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=192>.
49. *Česká republika: hlavní makroekonomické ukazatele*. © Český statistický úřad, 2012. Aktualizováno dne: 12. 4. 2012. [Http://czso.cz/](http://czso.cz/) [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/souhrnna_data_o_ceske_republice.
50. *Hrubý domácí produkt (HDP) – Metodika*. © Český statistický úřad, 2012. Aktualizováno dne: 8. 2. 2012. [Http://czso/](http://czso/) [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_%28hdp%29
51. *Hrubý domácí produkt podle krajů v roce 2009*. Statistická ročenka Zlínského kraje 2010, ČSÚ, 2010. © ČSÚ, 2012, aktualizace 17. 8. 2011. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné také z: <http://www.zlin.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajkapitola/721011-10-2010-05>.
52. *Hrubý domácí produkt podle krajů v roce 2010*. Statistická ročenka Zlínského kraje 2011, ČSÚ, 2011. © ČSÚ, 2012, aktualizace 22. 2. 2012. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné také z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/721011-11-r_2011-05.
53. *Informace o České republice*. [Http://portal.gov.cz/](http://portal.gov.cz/). 2012 © Ministerstvo vnitra [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/portal/obcan/odkazy/infoCR.html>
54. *Kohezní politika EU*. [Http://www.mmr.cz/](http://www.mmr.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Kohezni-politika-EU>.
55. *Rychlostní silnice R49 má z Evropy zelenou, informoval o tom Libor Lukáš*. [Http://liborlukas.cz](http://liborlukas.cz). © 2007 Libor Lukáš. [online]. [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://www.liborlukas.cz/tiskove-zpravy/20120405-rychlostni-silnice-R49-ma-z-evropy-zelenou-informoval-o-tom-libor-lukas/>

56. *Lisabonská strategie*. [Http://www.businessinfo.cz/](http://www.businessinfo.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/lisabonska-strategie/1000521/9599/>.
57. *Ministerstvo*. [Http://mmr.cz/](http://mmr.cz/) [online]. [cit. 2012-04-09]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getdoc/930c8c00-9458-48c2-b11b-76bfd0bd8105/Ministerstvo>
58. *Nezaměstnanost v Ústeckém kraji ve 4. čtvrtletí 2011*. <http://www.czso.cz/>. © ČSÚ, 2012, aktualizace 19. 1. 2012. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné také z: http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_usteckem_kraji_ve_4_civrtletu_2011_%28dle_udaju_mpsv_a_uradu_prace%29
59. *Obce, okresy a kraje České republiky (CZ)*. [Http://obce.sweb.cz/](http://obce.sweb.cz/) © webs [online]. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: <http://obce.sweb.cz/>.
60. *Oblasti politiky Evropské unie*. [Http://www.europa.eu/](http://www.europa.eu/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: http://europa.eu/pol/index_cs.htm.
61. *Pitná voda vs. Průmyslová zóna v Holešově*. [Http://www.eps.cz/](http://www.eps.cz/) © 2005—2012 Ekologický právní servis. [online]. [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://www.eps.cz/resime/pripad/pitna-voda-vs-prumyslova-zona-v-holesove>
62. *Pohyb obyvatelstva – 1. až 4. čtvrtletí 2011*. © Český statistický úřad, 2012. Aktualizováno dne: 12. 4. 2012. [Http://czso.cz/](http://czso.cz/) [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/coby031312.doc>.
63. *Priemyselné parky a priemyselné zóny v SR*. [Http://www.economy.gov.sk/](http://www.economy.gov.sk/). Copyright 2009 | Ministerstvo hospodárstva SR. [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.economy.gov.sk/priemyselne-parky-a-priemyselne-zony-v-sr---industrial-parks-and-industrial-zones-in-the-sr-6177/127862s>
64. *Průmysl. Vybrané údaje o průmyslu podle krajů v roce 2010*. Statistická ročenka Zlínského kraje 2011, ČSÚ, 2011. © ČSÚ, 2012, aktualizace 22. 2. 2012. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné také z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/721011-11-r_2011-13
65. *Průmyslové zóny*. [Http://www.prumyslove-zony.cz/](http://www.prumyslove-zony.cz/). © prumyslove-zony.cz | © Webdesign: 2M STUDIO s. r. o. webdesign. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.prumyslove-zony.cz/blog/prumyslove-zony-53>.

66. *Průmyslové zóny – přehledné a aktuální informace*. [Http://czechinvest.org/](http://czechinvest.org/). © prumyslove-zony.cz | © Webdesign: 2M STUDIO s. r. o. webdesign. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.prumyslove-zony.cz/>.
67. *Průmyslové zóny České republiky*. [Http://www.risy.cz/](http://www.risy.cz/) © 2010-2011 CRR ČR. [online] [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/prumyslove-zony>.
68. *Recese, deprese – Metodika*. © Český statistický úřad, 2012. Aktualizováno dne: 25. 1. 2012. [Http://czso/](http://czso/) [online]. [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hruby_domaci_produk_t_%28hdp%29
69. *Regionální kanceláře*. [Http://www.czechinvest.org/](http://www.czechinvest.org/). © 1994–2012 CzechInvest. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/regionalni-kancelare>
70. *Regionální politika EU*. [Http://www.strukturalni-fondy.cz/](http://www.strukturalni-fondy.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU#nuts>.
71. *Regionální politika EU 2004-2006*. [Http://www.strukturalni-fondy.cz/](http://www.strukturalni-fondy.cz/) [online]. [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/fb8656e9-b738-44d4-af43-5c5675e54ac6/Regionalni-politika-EU-2004-2006>.
72. *Regionální a strukturální politika EU*. © 1997-2011 CzechTrade. [Http://www.businessinfo.cz/](http://www.businessinfo.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/regionalni-a-strukturalni-politika/1000521/4283>.
73. *Slovník pojmů*. [Http://www.strukturalni-fondy.cz/](http://www.strukturalni-fondy.cz/) [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/r>.
74. *Složení obyvatelstva podle pohlaví a jednotek věku v roce 2010*. Statistická ročenka České republiky 2011. ČSÚ, 2011. © Český statistický úřad, 2012, aktualizováno dne: 22. 2. 2012. [online]. [cit. 2012-04-06]. Dostupné také z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-0400>.
75. *Studie národní integrity*. [Http://www.transparency.cz/](http://www.transparency.cz/). [online]. [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: http://www.transparency.cz/doc/TIC_Studie_narodni_integrity_www.pdf.

76. *Strategická průmyslová zóna Holešov*. <http://www.zonaholesov.cz/> © 2008 – 2010. [online]. [cit. 2012-04- 03]. Dostupné z: <http://www.zonaholesov.cz/aktuality.php?lang=cs>
77. *Technická infrastruktura*. [Http://www.zonaholesov.cz/](http://www.zonaholesov.cz/) © 2008 – 2010. [online]. [cit. 2012-04- 01]. Dostupné z: <http://www.zonaholesov.cz/about.php?kategorie=12>.
78. *Trh práce. Nezaměstnaní a obecná míra nezaměstnanosti v roce 2010*. Statistická ročenka Zlínského kraje 2010, ČSÚ, 2010. © ČSÚ, 2012, aktualizace 22. 2. 2012. [online]. [cit. 2012-04-12]. Dostupné také z: http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajkapitola/721011-11-r_2011-09

Interní dokumenty Zlínského kraje

79. ISPROFIN 222232 0007, Registrační list akce, Praha, 2006
80. ISPROFIN 222232 0007, Souhlas se zadáním realizace akce, Praha, 2006
81. ISPROFIN 222232 0007, Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, Praha, 2006
82. ISPROFIN 222D232000018, Registrační list akce, Praha, 2006
83. ISPROFIN 222D232000018, Souhlas se zadáním realizace akce – změna č. 5, Praha, 2010
84. ISPROFIN 222D232000018, Rozhodnutí o poskytnutí dotace – změna č. 8, Praha, 2012
85. ISPROFIN 222D232000019, Registrační list akce, Praha, 2007
86. ISPROFIN 222D232000019, Souhlas se zadáním realizace akce – změna č. 6, Praha, 2012
87. ISPROFIN 222D232000019, Rozhodnutí o poskytnutí dotace – změna č. 8, Praha, 2012
88. Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje, Zlín: Zlínský kraj, 2002.
89. Plán rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2003. Zlín: Zlínský kraj, 2002.
90. Plán rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2004. Zlín: Zlínský kraj, 2003.
91. Plán rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2005. Zlín: Zlínský kraj, 2004.
92. Plán rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2006. Zlín: Zlínský kraj, 2005.
93. Plán rozvoje územního obvodu Zlínského kraje 2008. Zlín: Zlínský kraj, 2007.

94. Výpis z usnesení RZK ze dne 8. 9. 2003. Tisk 826-03. Zlín: Zlínský kraj, 2003.
95. Výpis z usnesení ZZK ze dne 4. 10. 2005. Tisk 0892-05Z. Zlín: Zlínský kraj, 2005.
96. Výpis z usnesení ZZK ze dne 26. 10. 2005. Tisk 0979-05Z. Zlín: Zlínský kraj, 2005.
97. Výpis usnesení RZK ze dne 5. 12. 2005. Tisk 1195-05. Zlín: Zlínský kraj, 2005.
98. Výpis usnesení ZZK ze dne 6. 12. 2005. Tisk 1195-05Z. Zlín: Zlínský kraj, 2005.
99. Výpis usnesení ZZK ze dne 23. 3. 2006. Tisk 0157-06Z. Zlín: Zlínský kraj, 2006.
100. *Strategická průmyslová zóna Holešov: Analytická studie dopadů jejího využití v širších ekonomických a regionálních souvislostech.* [Zahradník, Petr a Jedlička, Jan], [Praha], 2010, studie připravená pro Zlínský kraj

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CZI	Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HMC	Hyundai Motor Company
ISPROFIN	Informační systém programového financování
ISZK	Industry Servis ZK, a.s.
MF	Ministerstvo financí
MHK	Mezirezortní hodnotitelská komise v PPPNI
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NFV	Návratná finanční výpomoc
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistique
PPPNI	Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury
RZK	Rada Zlínského kraje
SPZ	Strategická průmyslová zóna
SRR	Strategie regionálního rozvoje
TDI	Technická a dopravní infrastruktura
TPCA	Konsorcium Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o.
ÚSC	Územně samosprávný celek
VÚSC	Vyšší územně samosprávný celek
ZK	Zlínský kraj
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZZK	Zastupitelstvo Zlínského kraje

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Administrativní členění ČR.....	30
Obr. 2. NUTS regiony v ČR	32
Obr. 3. Zlínský kraj.....	39
Obr. 4. Administrativní mapa Zlínského kraje	40
Obr. 5. Regionální kanceláře CZI.....	57
Obr. 6. SPZ Kolín - Ovčáry	61
Obr. 7. SPZ Ostrava – Mošnov.....	63
Obr. 8. SPZ Joseph	64
Obr. 9. SPZ Žatec – Triangl.....	65
Obr. 10. SPZ Holešov	66
Obr. 11. Technická infrastruktura v SPZ Holešov.....	80
Obr. 12. Průmyslové zóny a průmyslové parky na území Slovenské republiky	96

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Základní makroekonomické ukazatele ČR.....	33
Tab. 2. Pořadí zemí EU-27 dle celkového indexu konkurenceschopnosti 2011-2012	38
Tab. 3. HDP podle krajů v roce 2009	53
Tab. 5. Trh práce podle krajů k 31. 10. 2010.....	54
Tab. 6. Průmysl ve Zlínském kraji k 31. 12. 2010.....	55
Tab. 7. Očekávaný vývoj HDP v ČR.....	76
Tab. 8. Očekávaný vývoj reálného HDP ve ZK	76

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Počet obyvatel v tis. dle krajů k 31. 12. 2010.....	36
Graf 2. Složení obyvatelstva dle pohlaví a věku k 31. 12. 2010	36
Graf 3. Vzdelanostní struktura obyvatelstva ČR k 31. 12. 2010	37

